

2018. – 2020.

STRATEŠKI PLAN OPĆINE KRIŽ

Prosinac, 2017.

SADRŽAJ

1. PRIPREMA PLANIRANJA.....	2
2. UVODNO O OBVEZNIKU	5
2.1. Opći podaci	6
2.1.1. Organizacijska shema	7
2.2. Povijest Općine Križ	8
3. DEFINIRANJE MISIJE I VIZIJE.....	10
3.1. Misija.....	10
3.2. Vizija	11
4. ANALIZA STANJA/OKRUŽENJA	12
4.1. Smještaj, klima, prirodni resursi.....	13
4.2. Stanovništvo.....	16
4.3. Infrastruktura Općine.....	27
4.4. Prirodna i kulturno-povijesna baština.....	37
4.5. Gospodarstvo.....	43
5. ALATI ANALIZE STANJA.....	59
5.1. Swot analiza.....	59
5.2. PEST analiza	66
5.3. Analiza financijskih izvještaja	68
6. OPĆI CILJEVI	77
7. POSEBNI CILJEVI	78
8. NAČINI OSTVARENJA I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	82
9. SKRAĆENI PRIKAZ STRATEŠKOG PLANA	104
10. POVEZIVANJE CILJEVA S PRORAČUNOM	108
11. PRAĆENJE I EVALUACIJA.....	116
12. ZAKLJUČAK.....	131
13. POPIS TABLICA.....	132
14. POPIS GRAFIKONA.....	132
15. POPIS SLIKA	133

1. PRIPREMA PLANIRANJA

Strateški plan Općine Križ izrađen je na temelju i u skladu sa, Županijskom razvojnom strategijom Zagrebačke županije do 2020. godine, te Strategijom regionalnog razvoja RH, te se svi definirani strateški ciljevi i aktivnosti međusobno nadopunjuju s navedenim dokumentima i u pravilu doprinose cjelokupnom razvitku Općine, Županije, te u konačnici Republike Hrvatske.

Svrha strateškog planiranja je da Općina Križ aktivno sudjeluje i efikasno upravlja razvojem na način da se utvrdi postojeće stanje cjelokupnog života, kritične točke sadašnjeg razvoja te smjernice i strateški ciljevi daljnjeg razvoja Općine Križ koji su u sinergiji sa ciljevima razvoja kako na regionalnoj tako i na državnoj razini. Prema tome, Strateški plan Općine Križ iznimno je važan alat za upravljanje razvojem Općine. Njegovi ciljevi moraju se uvažavati prilikom donošenja općinskog proračuna i investicijskih programa, kako nalažu i nacionalne smjernice. Strateški plan Općine Križ prikazuje gospodarske, društvene, kulturne i sociološke aspekte sredine, te predstavlja ključni ulazni dokument za izradu programskih dokumenata i konkuriranja na natječajima prema ministarstvima i projektima EU, temeljem kojeg bi se Općini Križ omogućilo korištenje financijskih sredstava iz Strukturnih i Kohezijskih fondova Europske Unije prilikom provedbe odabranih programa i projekata.

Polazni temelj strateškog planiranja Općine Križ najprije obuhvaća određivanje misije i vizije, pa zatim općih, a nadalje i specifičnih ciljeva. Definiranje navedenih vrsta ciljeva temelji se na analizama internog i eksternog okruženja Općine Križ. U pripremi strateškog planiranja Općine Križ radi se o SWOT i PEST analizi, te analizi financijskih izvještaja. Da bi se ciljevi mogli utvrditi, kroz navedene analize će se spoznati koje su mogućnosti, a koja ograničenja u ostvarivanju postavljenih ciljeva Općine Križ.

Kroz identifikaciju vremenskog razdoblja, u ovom slučaju radi se o predviđenom periodu od 2018. do 2020. godine, a pregledom navedenih temelja za odlučivanje i strateško planiranje možemo utvrditi da postoje tri opća cilja koja je potrebno ostvariti kroz određeni broj specifičnih ciljeva u navedenom razdoblju. Na kraju se utvrđuju određeni parametri, odnosno radnje prema kojima će se pratiti evaluacija provedbe strateškog plana. Planom su određeni osnovni poslovi u sljedeće tri godine, istaknuti su prioriteti u planiranom razdoblju, definirani osnovni i posebni ciljevi s aktivnostima za njihovo izvršenje te evaluacijom primjene i rezultatima Strateškog plana Općine Križ u planiranom razdoblju.

Za strateško planiranje odgovoran je *Općinski načelnik Općine Križ*, uz suradnju sa službenicima Općine Križ odnosno imenovanom radnom skupinom za izradu strateškog plana, te za praćenje i evaluaciju istog.

U svrhu strateškog planiranja donesena je Odluka o osnivanju i imenovanju članova radne skupine za izradu strateškog plana koja uključuje pripremu planiranja te prikupljanje relevantnih podataka za njegovu izradu. Kao prilog nadalje u ovom dokumentu dana je navedena Odluka.

Prilikom izrade strateškog plana proučeni su Zakonski akti i Statut Općine Križ, a dokument je donesen u skladu sa Uputama za izradu strateških planova izdanih od strane Ministarstva Financija.

Odluka o osnivanju i imenovanju članova radne skupine za izradu strateškog plana

Na temelju članaka 42. i 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13. i 137/15.) i članaka 48. i 96. Statuta Općine Križ („Glasnik Zagrebačke županije“ br. 12/13.) Općinski načelnik Općine Križ dana 20.10.2017. godine donio je

ODLUKU

o osnivanju i imenovanju članova radne skupine za izradu
Strateškog plana za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu

I.

Osniva se radna skupina za izradu Strateškog plana Općine Križ za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu .

II.

Strateški plan za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu usklađuje dokumente dugoročnog razvoja odnosno srednjoročnog razvoja prema Zakonu o proračunu („Narodne novine“ br. 87/08., 136/12. i 15/15.) i Zakonu o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru („Narodne novine“ br. 78/15.) te direktno povezuje opće i posebne ciljeve razvoja sa pozicijama u proračunu i detaljnim analizama dokazuje opravdanost planiranih sredstava u proračunu.

III.

U radnu skupinu za izradu Strateškog plana Općine Križ za 2018. godine sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu imenuju se:

1. Nada Horvat
2. Žarko Gambiroža
3. Marija Vuksan.

IV.

Članovi radne skupine zadužuju se za pripremu i dostavu podataka izrađivaču i koordinaciju pri izradi, te praćenje provedbe i realizacije Strateškog plana Općine Križ za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu.

Izrada i realizacija Strateškog plana za 2018. godinu sa projekcijama za 2018. i 2019. godinu povjerena je tvrtci Solis Tron j.d.o.o., Grobnička 24, Zagreb, OIB 28417596790.

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se na oglasnoj ploči Općine Križ.

REPUBLIKA HRVATSKA
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KRIŽ
OPĆINSKI NAČELNIK

KLASA: 400-01/17-01/01
URBROJ: 238/16-03-17-18
Križ, 20.10.2017.

Općinski načelnik Općine Križ:
Marko Magdić, struč.spec.oec.

2. UVODNO O OBVEZNIKU

U sastav Općine Križ ulaze sljedeća naselja: Bunjani, Donji Prnjarovec, Gornji Prnjarovec, Johovec, Konščani, Križ, Mala Hrastilnica, Novoselec, Obedišće, Okešinec, Razljev, Rečica Kriška, Širinec, Šušnjari, Velika Hrastilnica i Vezišće.

Općina Križ u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značenja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

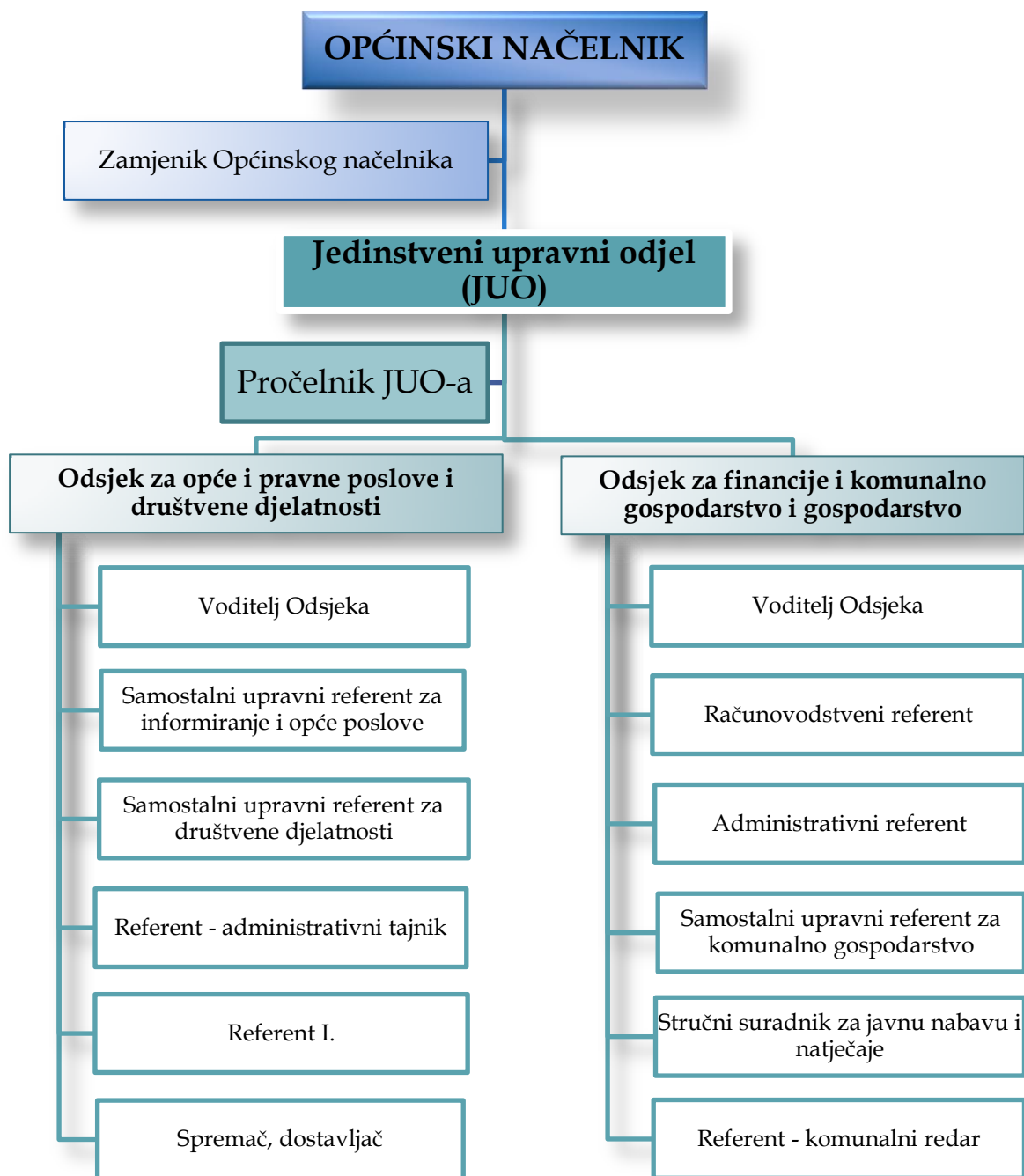
- ☒ uređenje naselja i stanovanje,
- ☒ prostorno i urbanističko planiranje,
- ☒ komunalno gospodarstvo,
- ☒ brigu o djeci,
- ☒ socijalnu skrb,
- ☒ primarnu zdravstvenu zaštitu,
- ☒ odgoj i osnovno obrazovanje,
- ☒ kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- ☒ zaštitu potrošača,
- ☒ zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- ☒ protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu,
- ☒ promet na svom području,
- ☒ ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

	Proračunski korisnici
1.	Dječji vrtić Križ

2.1. Opći podaci

<u>Općina Križ</u>	
Županija	Zagrebačka županija
Broj stanovnika	6.963
Površina	118 km ²
Općinski načelnik	Marko Magdić
Sjedište Općine	Križ, Trg Svetog Križa 5
Adresa	Trg Svetog Križa 5, 10314 Križ
OIB	94115544733
Web stranica	www.opcina-kriz.hr
E - mail	info@opcina-kriz.hr
Telefon	01/2831-510
Dan Općine	14. rujna

2.1.1. Organizacijska shema

Izvor: Pravilnik o unutarnjem redu Jedinstvenog upravnog odjela Općine Križ, Sistematizacija radnih mjesta u Jedinstvenom upravnom odjelu Općine križ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 26/16)

2.2. Povijest Općine Križ¹

Dominantni prirodno-geografski elementi u prostoru Općine Križ utječu na identitet prostora i organizaciju života unutar njega. Uspostavljena mreža naselja Općine Križ rezultat je kontinuiranog djelovanja čovjeka u prostoru, a sama struktura naselja u velikoj mjeri je uvjetovana povijesnim događajima. Arheološko nalazište Sipćina kod Okešince svjedoči o ranoj naseljenosti ovog prostora, a osim Sipćine u arheološkom kontekstu spominju se i dva naselja, Rečica Kriška i Šušnjari, gdje su pronađeni prapovijesni nalazi koji se danas nalaze u Arheološkom muzeju u Zagrebu.

Prvi indirektan spomen naselja Križ datira iz srednjeg vijeka (1334. godine) u popisu župa Zagrebačke županije, a dobilo je ime po najznačajnijem sakralnom objektu na području Općine, crkvi Uzvišenja sv. Križa koja je upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Crkva Uzvišenja svetog Križa nalazi se u središtu mjesta na njegovoj najvišoj točki, u sladno oblikovanom engleskom parku kojeg je projektirao slavni Durhanek, arhitekt koji je projektirao i Botanički vrt u Zagrebu. Crkva se prvi put službeno spominje 1334. godine u popisu župa Zagrebačke biskupije. Križ je dobio ime upravo po tom najznačajnijem sakralnom objektu.

Tijekom 15. stoljeća, Križ je bio središte seoske općine na biskupskom vlastelinstvu Ivaniću. Križ je u razdoblju 1480.-1507., s današnjim Obedišćem, činio jedinstvenu gospodarsku cjelinu te stekao status trgovačkog naselja. Od 1530-ih godina, započela su turska osvajanja na području Križa, Obedišća i susjednog Ivanića te je u vrijeme biskupa Erdödyja započela gradnja utvrde. Utvrda je bila smještena na uzvišenju iznad riječnih dolina te je postala jezgrom naselja koje se od utvrde pružalo u zvjezdolikom obliku.

Nakon pada tvrđave Moslavine, cijela je šira regija pretvorena u tursko uporište za daljnje napade na zapad, a nakon zaustavljanja turskog prodiranja 1552. godine, uspostavljena je granica od utoka rijeke Lonje u Savu, Lonjom do ušća rijeke Česme te Česmom i preko Bilogore do Gradeca na Dravu. Time je utvrda u Križu postala važno pogranično uporište.

Za vrijeme Habsburgovaca, Križ te Ivanić i Kloštar Ivanić ušli su u Ivaničku kapetaniju, a turska osvajanja na ovim prostorima završila su mirom 1606. godine. Krajem 16. i početkom 17. stoljeća naseljavano je područje oko krajiških tvrđava stanovništvom iz turskog područja, a doseljenici koji su dobili zemlju obavljali su vojnu službu.

Sva općinska naselja, osim naselja Križ i Novoselec, imaju izrazito ruralne karakteristike, a nastala su duž prometnih pravaca na način koji je obilježavao naselja središnjeg i istočnog dijela Hrvatske koja su nastala novom kolonizacijom u 17. i 18. stoljeću, nakon povlačenja Turaka i doseljavanja Predavaca i drugog

¹Web stranice Općine na adresi: www.opcina-kriz.hr, rubrika: Povijest

stanovništva. U vrijeme Vojne krajine, naselje Križ postalo je središte seoske općine, a ukidanjem Vojne krajine, mijenjao se i status Križa te je 1873. godine došao pod bansku vlast i postao sjedištem Kriške podžupanije u Bjelovarskoj županiji.

Obrazovna djelatnost na području Općine Križ datira iz 17. stoljeća, a prva pučka škola otvorena je 1790. godine po ustrojstvu Vojne krajine i odredbom carice Marije Terezije, dok je prva školska zgrada sagrađena 1860. godine. Organizirano školstvo se odvijalo tijekom 19. i početkom 20. stoljeća. U 20. stoljeću osnovane su i pučke škole u Rečici, Okešincu, Bunjanima, Novoselcu, Vezišću, Šušnjarima i Velikoj Hrastilnici, a danas djeluje samo ona u Novoselcu kao područna četverogodišnja škola Osnovne škole Milka Trnina.

Prve organizacije civilnog društva osnivale su se nakon I. svjetskog rata, a danas Općina Križ broji preko 40 aktivnih udruga civilnog društva koje djeluju u područjima sporta, kulture, vatrogastva i drugim područjima djelatnosti. Za vrijeme I. i II. svjetskog rata, Općina Križ zabilježila je značajne populacijske gubitke, a nakon rata uslijedile su promjene u gospodarskom, administrativnom, društvenom i političkom ustroju.

Tijekom 20. stoljeća, otvaraju se trgovine i industrijska postrojenja, među kojima se ističe Drvna industrija Novoselec d.o.o., Novoselec, jedan od nositelja razvoja drvne industrije na području Zagrebačke županije osnovan 1929. godine. Razvoj drvne industrije i socio-ekonomskog razvoja u cijelosti, potaknuo je značajnije doseljavanje stanovništva iz drugih dijelova Republike Hrvatske i susjedne Bosne i Hercegovine.

Proglašenjem suverene i samostalne Republike Hrvatske, započinje novo razdoblje u razvoju područja Općine Križ, koje je do 1993. godine bilo u sastavu bivše Općine Ivanić-Grad, a do 1997. godine nalazila se u sastavu Sisačko-Moslavačke županije, te je od 1997. godine u sastavu Zagrebačke županije.

3. DEFINIRANJE MISIJE I VIZIJE

3.1. Misija

Naša misija je pružanje što viših standarda kvalitete usluga lokalne samouprave te putem njih ostvariti prosperitet i zadovoljstvo naših građana, unaprjeđenje gospodarstva i cjelokupne zajednice.

Misija objašnjava zašto je ustrojena Općina Križ i čime se treba baviti. Osnivanje Općine Križ temelji se na bogatoj povijesti i tradiciji, raspoloživim resursima i

moogućnostima stalnog razvitka. Misija je pisani iskaz o osnovnoj svrsi Općine Križ. Sadržaj misije trebao bi točno odrediti područje djelovanja Općine. Iskaz misije treba biti što jasnije postavljen kako bi se lakše postavili ciljevi.

3.2. Vizija

Naša vizija je da Općina Križ bude privlačna i ugodna za rad, boravak i življenje te prepoznatljiva unutar Zagrebačke županije. Cilj nam je stvoriti gospodarsko područje, čiji se razvoj temelji na društvu znanja, prepoznatljive i očuvane kulturne i prirodne baštine.

Formuliranje vizije mora pokrivati nekoliko aspekata budućeg stanja u smislu kombinacije gospodarskih, društvenih i ekoloških zahtjeva. U svojoj srži, vizija predstavlja željeno stanje u budućnosti, koje obuhvaća vremensko razdoblje od 15 – 20

godina. Uspješna vizija ima značajke realnosti i koherentnosti, kroz koju se jasno utvrđuju glavni strateški ciljevi i očekivani rezultati strategije.

Vizija pretpostavlja sliku idealne budućnosti Općine Križ, jasnu predodžbu budućih događaja, kao i dugoročni željeni rezultat unutar kojeg službenici imaju zadatak identificirati i rješavati probleme koji stoje na putu njezina ostvarenja. Na temelju vizije određuje se jasan smjer kretanja.

Vizija nam ukazuje na nužnost vrednovanja ljudskih i materijalnih potencijala radi stvaranja bogatstva i blagostanja i to ne samo kroz ostvareno u obliku ekonomskih koristi, već i kroz stvaranje novih mogućnosti u okviru društvenog života područja prilikom čega iznimno značenje ima uključivanje lokalnog stanovništva, te drugih institucija i privrednih subjekata, te njihovo upoznavanje i simultano prilagođavanje novim uvjetima poslovnog djelovanja, jačanje konkurentnosti na lokalnom, regionalnom i globalnom tržištu, poticanje nove kvalitete turističke ponude i kulturni rast Općine Križ. Na temelju navedene vizije i analize postojećeg stanja, kao početne točke strateškog planiranja i strateškog djelovanja, Općina Križ će definirati misiju, a potom i prioritetne ciljeve, mjere i aktivnosti koji će svojoj realizacijom omogućiti ostvarenje vizije.

Kako bi se ostvarila navedena vizija, Općina Križ će svoje aktivnosti usmjeriti k stvaranju pozitivne poduzetničke klime, a kako bi se prvenstveno privukla zainteresiranost i ulaganja domaćih potencijalnih poduzetnika, a zatim i pravnih subjekata izvan Općine Križ. Također će trebati usmjeriti poljoprivredni razvoj, dok za poticanje malog i srednjeg poduzetništva, odnosno obrtništva definitivno treba utemeljiti jaku i pouzdanu institucionalnu infrastrukturu. Sve to povećava zapošljavanje i samozapošljavanje što rješava gorući problem Općine Križ, a dakako potiče i obrazovanje.

4. ANALIZA STANJA/OKRUŽENJA

Analizom stanja/okruženja provedene su aktivnosti za analizu postojećeg stanja u kojem se Općina Križ nalazi. Pod navedenim se podrazumijeva prikupljanje informacija o sadašnjem stanju i poziciji Općine u namjeri da te informacije posluže kao oslonac za donošenje odluka o tome koje će mjere poduzeti i u kojem smjeru Općina Križ treba djelovati. Budući da je okruženje uglavnom turbulentno, kompleksno i sklono promjenama, analiza stanja je vrlo značajna. Analiza stanja podrazumijeva razumijevanje konteksta i okoline, predviđanje budućih trendova u okruženju, kao i procjenu kapaciteta Općine za ostvarivanje postavljenih ciljeva. Također omogućava izbjegavanje kriznih situacija Općine Križ te pripremljenost u neizvjesnim situacijama i spremniji odgovor na promjene u vanjskom okružju. Za analizu stanja na raspolaganju imamo razne alate, odnosno analize, a na temelju njih, kao i postojeće misije i vizije Općina Križ definira tri opća cilja, kao i određeni broj posebnih ciljeva čijom će se realizacijom u narednom razdoblju od tri godine pridonijeti ostvarenju postavljene vizije, te se približiti željenom stanju u budućnosti, odnosno pridonijeti ukupnom razvoju Općine. Alati pomoću kojih se provodi analiza stanja/okruženja su sljedeći:

- SWOT analiza
- PEST analiza
- Analiza financijskih izvještaja

4.1. Smještaj, klima, prirodni resursi**Geografska obilježja**

Prema prirodno-geografskoj regionalizaciji Republike Hrvatske, prostor Zagrebačke županije pripada Panonskoj megaregiji, odnosno zavali sjeverozapadne Hrvatske, dok samo područje Općine Križ pripada prirodno-geografskoj regiji Moslavini koja se proteže na tri jedinice područne (regionalne) samouprave. Reljef Moslavine razlikuje tri cjeline različite po genezi, građi i obliku, a na području Općine su dominantna prigorja i podgorja sastavljena od mlađih taložnih sedimenata (prapora, pijeska, šljunka, gline, ilovače, lapora i vapnenca).

Brojna uzvišenja i potočne doline koje se od Moslavačke gore radijalno spuštaju u okolne nizine stvorila su tektonska djelovanja i vanjski procesi tijekom neogenih i kvartalnih geoloških razdoblja. Područje Općine je smješteno na sastavnici riječnih dolina Save i Česme koje su u nizinskom dijelu pretežno prekrivene šumama hrasta i graba. Nizina uz Savu i Česmu te nizine uz pritoke nastale su tijekom kvartala akumulacijsko-erozivnim radom. U neposrednoj blizini Općine nalazi se i fluvijalno-močvarna nizina Lonjskog polja koja je po svom postanku vezana za prostore mlađih spuštanja tla.

Rijeka Česma, koja dijelom protječe područjem Općine, pritoka je rijeke Lonje s ukupnom dužinom od 123 km i slivnim područjem od 2.890 km². Sliv rijeke Česme čine brojni tokovi, a područje uz rijeku je do prije reguliranja vodotoka i izgradnje nasipa, često plavilo. Obalama rijeke se može pristupiti s lokalne prometnice, a kvaliteta vode je očuvana te je rijeka bogata ribom. Neposredno prije ulaza u naselje Razljev nalazi se i prirodno stanište i gnjezdilište sive čaplje.

U nizinskom dijelu Općine prevladavaju nepropusna glinasta tla na kojima su za intenziviranje poljoprivredne proizvodnje nužni hidromelioracijski radovi. Brežuljkasti dio na sjeveru Općine prekrivaju propusnija, a time i za poljoprivredu pogodnija tla. Nizinskim se dijelom prostire šuma Veliki Jantak koja je okarakterizirana kao osobito vrijedan prirodni krajobraz.

Šumske površine predstavljaju važno ekološko uporište na području Općine u smislu zaštite tla od erozija, staništa mnogobrojnih životinjskih vrsta, zaštita od vjetra te kao čimbenik koji utječe na mikroklimatska obilježja područja. Bogatstvo šuma te proizvodnja i prerada drva predstavljali su temelj gospodarskog razvoja Općine Križ. Na području Općine nalazi se dio šume Žutica koja se prostire u zoni poplavnog područja Lonjskog polja i pripada skupini nizinskih poplavnih šuma jugozapadno od naselja Velika Hrastilnica i Johovec te zapadno od Vezišća. Šuma predstavlja važno područje za eksploataciju nafte i plina, što je od velike važnosti za gospodarstvo Općine Križ.

Klimatska obilježja

Područje Općine Križ, kao i cijela panonska Hrvatska, prema Köppenovoj klasifikaciji pripada umjereno toploj vlažnoj klimi s toplim ljetima (Cfb). Prema Klimatskom atlasu Hrvatske, srednja godišnja temperatura zraka u Općini Križ iznosi od 10°C do -2°C, srednja temperatura zraka za siječanj iznosi od -1°C do 0°C, dok je srednja temperatura zraka za srpanj od 20°C do 21°C. Srednja godišnja temperatura zraka na području Općine Križ, kao i širem kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske iznosi oko 11-12°C, dok srednji godišnji broj toplih dana kada je temperatura iznad 25°C iznosi 70-80 dana, a srednji godišnji broj hladnih dana ($t_{min} < 0^{\circ}\text{C}$) 60-80 dana.

U Općini uglavnom prevladava slab do umjeren vjetar čiji je smjer promjenjiv. Zbog reljefnih predispozicija i otvorenosti prema sjeveru, najučestaliji vjetrovi su sa sjevernim, sjeverozapadnim i južnim pravcem puhanja. Upravo ugodna klima i reljefne predispozicije predstavljaju prirodni resurs za razvoj turizma na području Općine, odnosno za razvoj pojedinog oblika turizma, poput izletničkog ili seoskog turizma.

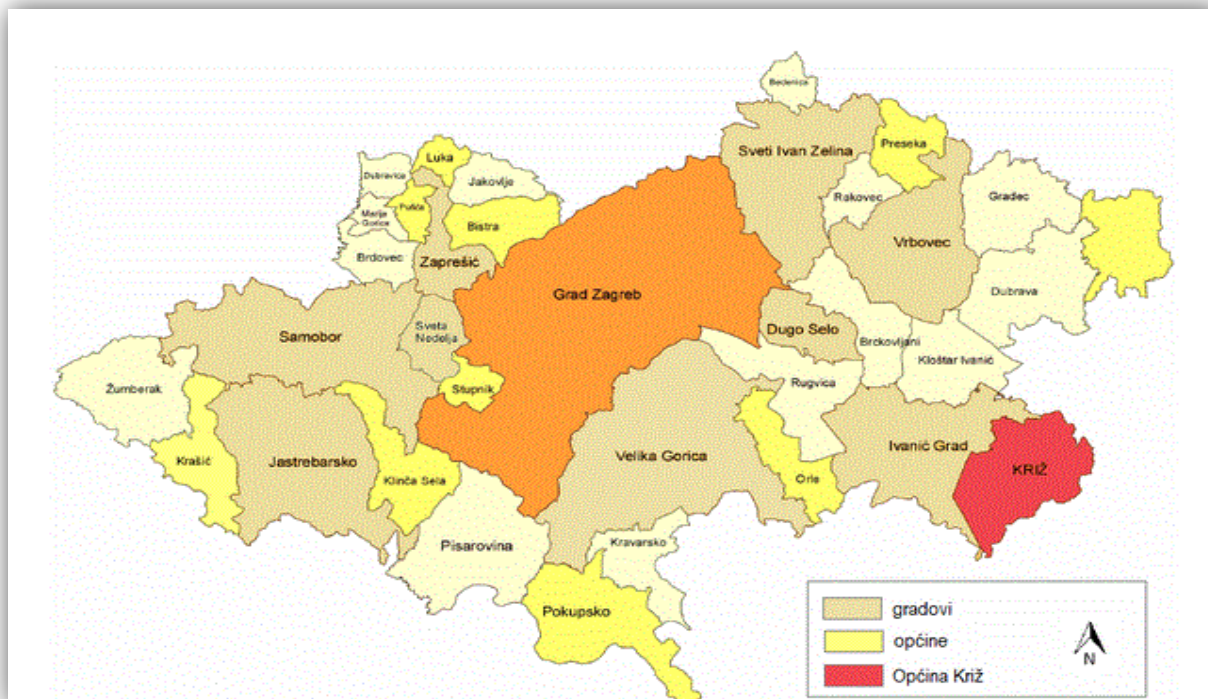
Smještaj Općine Križ u Zagrebačkoj županiji

Općina Križ se nalazi na istoku Zagrebačke županije koja pripada Središnjoj Hrvatskoj, odnosno regiji Kontinentalna Hrvatska. Obuhvat Zagrebačke županije predstavlja prostor šireg područja glavnog grada Republike Hrvatske, Grada Zagreba, pod čijem se utjecajem razvijala i Općina Križ. Prostor koji obuhvaća je do 1993. godine, kada je uspostavljen novo političko-teritorijalno ustrojstvo Republike Hrvatske, bio u sastavu tadašnje Općine Ivanić-Grad. Ukupna površina Općine je 118 km², što je iznosilo 3,87% ukupne površine Županije. Prema popisu stanovništva 2011. godine, Općina Križ ima 6.963 stanovnika, što je svrstava u stanovništvom brojnije općine na području Županije.

U svom sastavu, Općina Križ ima 16 naselja, od kojih su stanovništvom najveća administrativno središte Križ i naselje Novoselec, a površinom naselja Velika Hrastilnica (28,86 km²) i Rečica Kriška (20,62 km²). Stanovništvo se koncentriralo u Križu i Novoselcu prvenstveno zbog karakteristika prostora, odnosno dobre prometne povezanosti sa susjednim naseljima te infrastrukturne opremljenosti.

Općina Križ na zapadu, jugozapadu i sjeverozapadu graniči s Gradom Ivanić-Gradom, na sjeveroistoku s Gradom Čazmom (Bjelovarsko-bilogorska županija), dok se na istoku i jugoistoku nalazi granica s Općinom Velika Ludina (Sisačko-moslavačka županija). Prostorno, naselja Križ i Novoselec smješteni su u središnjem dijelu Općine, a ostala ih naselja okružuju.

Slika 1. Smještaj Općine Križ u Zagrebačkoj županiji

Izvor: Web stranice Općine na adresi: www.opcina-kriz.hr, rubrika: O Križu

Slika 2. Smještaj naselja unutar Općine Križ

Izvor: Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

4.2. Stanovništvo

Općinu Križ, kao i Republiku Hrvatsku, karakteriziraju nepovoljni demografski procesi depopulacije i starenja stanovništva koji su rezultirali slabljenjem demografske osnove promatranog područja. Sve do druge polovice 20. stoljeća, područje Općine Križ je sa svojim fizičko-geografskim karakteristikama povoljnim za naseljavanje (položaj, reljefne i hidrografske karakteristike, plodna zemlja i drveno bogatstvo) te razvojem industrije i mogućnosti bavljenja poljoprivredom, privlačilo stanovništvo na doseljavanje.

Značajne promjene u kretanju stanovništva uslijedile su nakon popisa stanovništva 1961. godine, odnosno nakon što su uslijedile društvene i gospodarske promjene koje su intenzivirale iseljavanja, posebice u inozemstvo (Njemačka i Austrija). Godine 1971., uslijed navedenog, sva općinska naselja, osim naselja Križ i Novoselec, zabilježila su smanjenje broja stanovnika, dok su u međupopisnom razdoblju 1971.-1981. povećanje zabilježila naselja Gornji Prnjarovec, Križ i Novoselec kao rezultat razvoja industrije i povećanja zapošljavanja u Općini Križ.

Nakon 1991. godine, u Republici Hrvatskoj su uslijedili Domovinski rat te nova društvena i gospodarska previranja koji su poremetili dinamiku društvenih i demografskih procesa te potaknuli prirodne i migracijske tokove i općenito ubrzali negativne demografske procese. U međupopisnom razdoblju 1991.-2001., iako nisu izravno usporedivi zbog promjene metodologije popisivanja, Općina Križ je zabilježila porast broja stanovnika kao posljedica useljavanja stanovništva (izbjeglice iz Bosne i Hercegovine) s izraženim negativnim prirodnim prirastom (više umrlih nego rođenih).

Tablica 1. Broj stanovnika Općine Križ

Općina Križ	2001.	2011.
	7.406	6.963

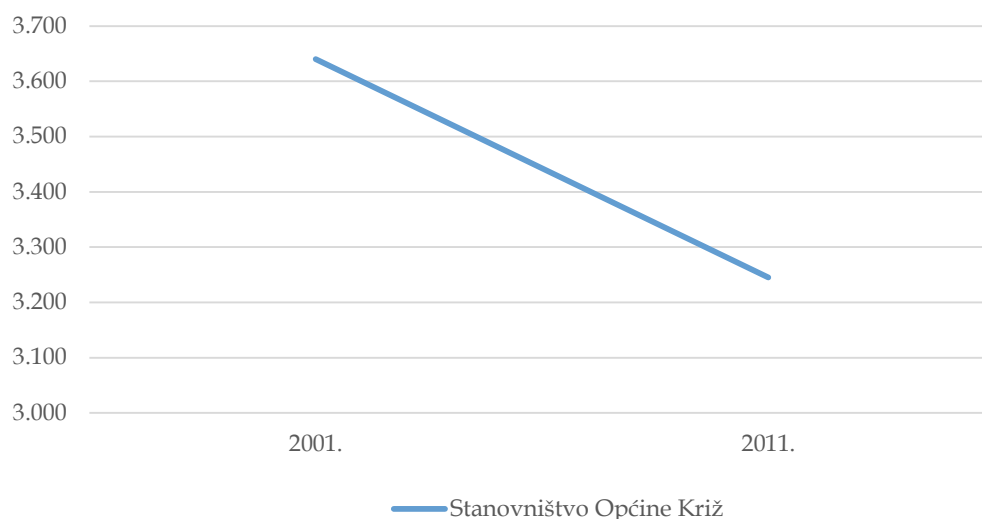
Izvor: www.dzs.hr

Iz prethodne tablice vidljivo je da je došlo do smanjenja broja stanovništva u Općini Križ, a samim time i do broja stanovnika po kvadratnom kilometru. S obzirom da je stanovništvo nositelj cjelokupnog razvoja kroz osobnu potrošnju i investicije lokalnih poduzetnika, ovaj negativni trend smanjenja stanovnika smatra se posljedicom nerazvijenog i tržišno nekonkurentnog gospodarstva.

Demografski razvoj

Iako su na području Općine Križ posljednjih godina izraženi negativni demografski trendovi (negativni prirodni prirast i starenje stanovništva), upravo stanovništvo Općine Križ pokreće i usmjerava sve djelatnosti u prostoru te predstavlja temeljnu odrednicu općeg socio-ekonomskog razvoja, kao i provedbene kapacitete razvojnih projekata. Stoga su analiza i vrednovanje demografskih obilježja stanovništva promatranog područja neophodni za cjelovito razumijevanje dosadašnjih te predviđanje budućih razvojnih procesa.

Grafikon 1. Prikaz smanjenja stanovništva Općine Križ od 2001.-2011. godine

Izvor: www.dzs.hr

Demografsku sliku područja Općine Križ karakterizira pad broja stanovnika, te je iz naredne tablice vidljivo da najveći postotak čine stanovnici od 20-59 godina iz čega se može zaključiti da stanovništvo Općine po dobnim karakteristikama pripada nešto mlađem tipu populacije.

Tablica 2. Dobna struktura stanovništva

Općina	Ukupno	Dobna struktura					
		Starost u godinama					
	2011.	0-19	%	20-59	%	>60	%
Križ	6.963	1.402	20,13	3.837	55,11	1.724	24,76

Izvor: www.dzs.hr

Prirodni prirast stanovništva Općine Križ

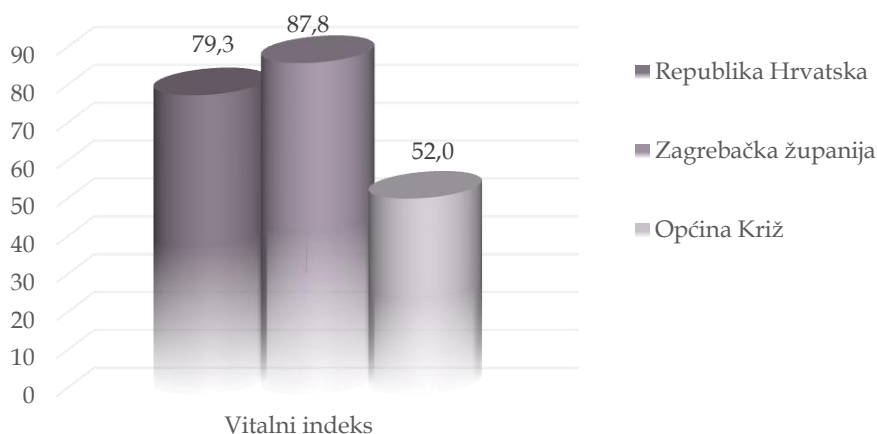
Osnovne odrednice populacijske dinamike su priraštaj (prirodno kretanje) i migracije (prostorna pokretljivosti) stanovništva, kao rezultat prirodnih i društvenih čimbenika prostora.

U pogledu prirodnog prirasta stanovništva u sljedećem grafikonu i tablici vidljiv je negativan prirodni prirast kako u Republici Hrvatskoj i u Zagrebačkoj županiji, tako i u Općini Križ.

Analiza prirodnog prirasta stanovništva u 2013. godini pokazuje da Zagrebačka županija ima negativan trend što znači da je više ljudi umrlo nego što se rodilo. Prirast u Županiji je iznosio -428.

Prirodni prirast Općine Križ također je bio negativan i iznosio je -47, pa je tako i indeks živorođenih u odnosu na umrle bio manji od 100 i iznosio 52,0.

Grafikon 2. Prikaz vitalnih indeksa (živorođeni/10 umrlih) po pojedinim područjima

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/07-01-01_01_2014.htm

Tablica 3. Prirodno kretanje stanovništva u 2013. godini

PODRUČJE	ROĐENI		UMRLI	UMRLA DOJENČAD		PRIRODNI PRIRAST	BRAKOVI		VITALNI INDEKS(ŽIVOROĐENI NA100 UMRLIH)
	Živorodeni	Mrtvorodeni		Ukupno	Do 6 dana starosti		Sklopljeni	Razvedeni	
Republika Hrvatska	39.939	144	50.386	162	92	-10.447	19.169	5.992	79,3
Zagrebačka županija	3.077	18	3.505	12	8	-428	1.489	395	87,8
Općina Križ	51	-	98	-	-	-47	22	7	52,0

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/07-01-01_01_2014.htm

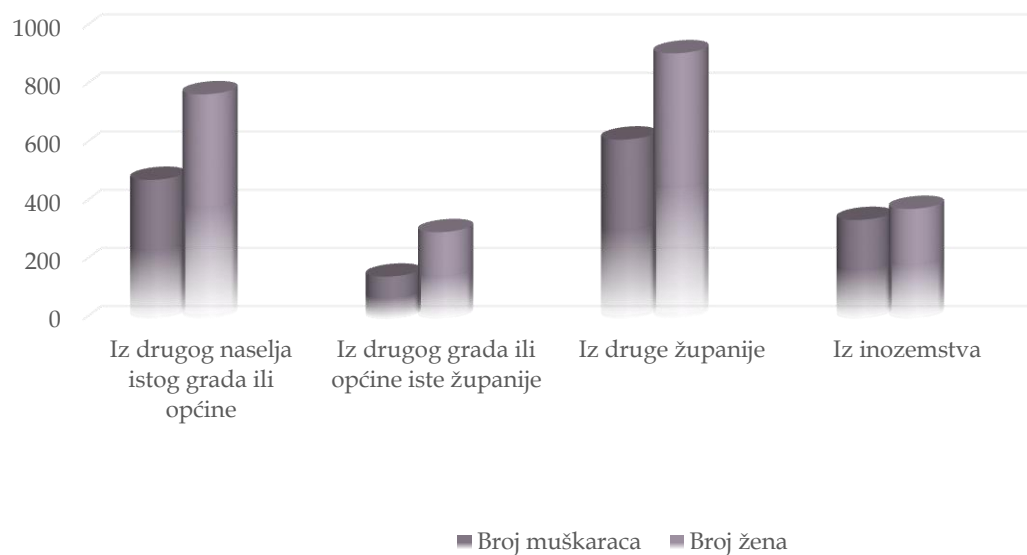
Migracijska obilježja stanovništva

Tablica 4. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu

Područje	Spol	Ukupan broj stanovnika	Od rođenja stanuju u istom naselju	Doseljeni u naselje stanovanja												Nepoznato
				s područja Republike Hrvatske						iz inozemstva						
				svega	iz drugog naselja istog grada ili općine	iz drugog Općine/Grada ili općine iste županije	iz druge županije	nepoznato mjesto u RH	svega	Bosna i Hercegovina	Njemačka	Srbija	Slovenija	Kosovo	ostale zemlje	
ZŽ	sv.	317.606	134.331	149.161	30.245	23.006	95.792	118	33.936	14.239	12.084	988	1.180	762	4.683	178
Općina Križ	sv.	6.963	3.004	3.235	1.253	447	1.531	4	722	372	247	15	10	8	70	2
	m	3.316	1.727	1.246	480	147	618	1	342	163	130	4	6	3	36	1
	ž	3.647	1.277	1.989	773	300	913	3	380	209	117	11	4	5	34	1

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.

Grafikon 3. Doseljene osobe prema spolu u ukupnom broju stanovništva Općine Križ

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.

Stanovništvo Općine Križ prema jeziku, vjeri i narodnosti

Da su katolici izjasnili se 6.512 osoba ili 93,52%, da nisu vjernici izjasnili se 194 osobe ili 2,79%. Preostali dio postotka od 3,69% čine pravoslavci, protestanti, muslimani, ostali kršćani, ostale religije, agnostici te oni koji se nisu izjasnili. Navedeno je prikazano i u narednoj tablici.

Tablica 5. Stanovništvo Općine Križ prema vjeri

Područje	Ukupno	Katolici	Pravoslavci	Protestanti	Ostali kršćani	Muslimani	Židovi	Istočne religije	Ostale religije, pokreti i svjetonazori	Agnostici i skeptici	Nisu vjernici i ateisti	Ne izjašnjavaju se	Nepoznato
ZŽ	317.606	295.177	3.206	559	676	2.961	12	123	157	1.624	7.490	4.924	697
Općina Križ	6.963	6.512	50	1	40	33	-	2	3	19	194	102	7
%	100,00	93,52	0,72	0,01	0,57	0,47	-	0,03	0,04	0,27	2,79	1,46	0,10

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011. godine

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine nacionalni sastav stanovništva Općine Križ u najvećem postotku čine:

- Hrvati: 6.827 (98,05%)
- Srbi: 43 (0,62%)
- Albanci: 29 (0,42%)

Tablica 6. Stanovništvo prema narodnosti Općine Križ

Područje	Ukupno	Hrvati	Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj																Regionalna pripadnost	Izjasnili se u smislu vjerske pripadnosti	Ne izjašnjavaju se	Nepoznato
			Albanci	Austrijanci	Bošnjaci	Crnogorci	Česi	Mađari	Makedonci	Nijemci	Romi	Rusi	Slovaci	Srbi	Talijani	Turci	Ukrajinci	Ostali				
Općina Križ	6.963	6.827	29	-	16	-	8	-	1	1	-	1	1	43	-	-	5	7	-	11	7	6
%	100	98,05	0,42	-	0,23	-	0,11	-	0,01	0,01	-	0,01	0,01	0,62	-	-	0,07	0,10	-	0,16	0,10	0,09

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011. godine

Dobna i spolna struktura stanovništva

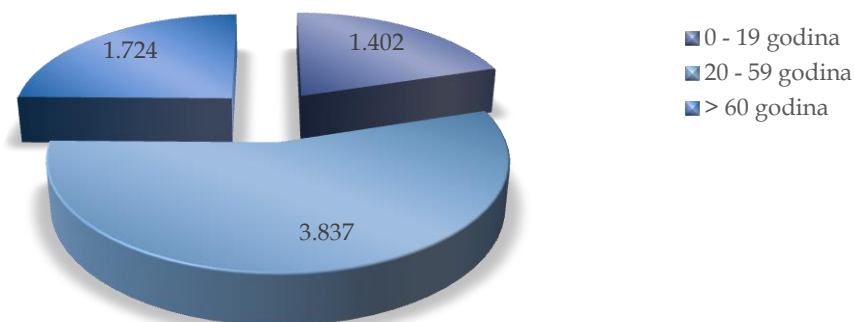
Tablica 7. Ukupan broj stanovnika prema dobi i spolu u Općini Križ

Spol	Ukupno	0-6 godina	0-14 godina	0-17 godina	0-19 godina	Radno sposobno stanovništvo (15-64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost
Ukupno	6.963	459	1.015	1.247	1.402	4.662	1.724	1.286	596	42,4
m	3.316	224	508	617	697	2.357	666	451	165	40,3
ž	3.647	235	507	630	705	2.305	2.305	1.058	835	431

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011. godine

Prosječna starost stanovnika u Općini, na temelju podataka iz 2011. godine je 42,4 godine, dok je u Republici Hrvatskoj prosječna starost 41,7 godina. Temeljem tih podataka može se zaključiti da je stanovništvo Općine Križ nešto starije od Zagrebačke županije čija prosječna starost stanovnika iznosi 40,6% i ostatka RH. Dakle, prosječna starost stanovnika Općine je iznad županijskog prosjeka (stanovništvo je starije za 1,1 godinu) i iznad prosjeka RH (stanovništvo je starije za 0,7 godina).

Grafikon 4. Dobna struktura stanovništva Općine Križ prema popisu iz 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr

Najviše stanovnika Općine Križ, tj. gotovo polovina stanovništva pripada skupini stanovnika od 20 – 59 godina, (55,11%), zatim slijedi skupina starijih od 60 godina (24,76%), a najmanji broj stanovnika pripada skupini od 0 – 19 godina (20,13%). Radno sposobno stanovništvo Općine čini 66,95% od ukupnog broja stanovnika Općine.

Tablica 8. Dobna struktura stanovništva prema popisu iz 2011. godine

Spol	Ukupno	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	64 i više
Ukupno	6.963	326	334	355	387	416	465	469	451	473	481	526	556	438	1286
m	3.316	157	167	184	189	210	231	248	249	232	240	265	278	215	451
ž	3.647	169	167	171	198	206	234	221	202	241	241	261	278	223	835

Izvor: www.dzs.hr

Školska sprema stanovništva

Podaci iz popisa 2011. godine prema školskoj spremi stanovništva starijeg od 15 godina ukazuju da:

- ukupan broj osoba starijih od 15 godina je 5.948
- bez školske spreme ukupno je 120 osoba, što je 2,02%
- nepotpuno osnovno obrazovanje je imalo 145 osoba, tj. 2,44% osoba
- neki stupanj obrazovanja (osnovno, srednje, više i visoko) imalo je ukupno 5.676 osoba, što je 95,43% osoba (najbrojniji su oni sa srednjim obrazovanjem)

Tablica 9. Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu i završenoj školi, popis 2011. godine

Spol	Ukupno	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola ²	Stručni studij ³	Sveučilišni studij ⁴
Ukupno	5.948	120	2.195	2.980	219	282
m	2.808	15	800	1.741	92	122
ž	3.140	105	1.395	1.239	127	160

Izvor: www.dzs.hr

² Obuhvaćene su sve srednje škole – industrijske i obrtničke strukovne škole, škole za zanimanje, škole za KV i VKV radnike, tehničke i srodne strukovne škole i gimnazije.

³ Obuhvaćene su sve više škole, I. (VI.) stupnjevi fakulteta te stručni studiji po Bologni.

⁴ Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bologni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij.

Obilježja kućanstava

Broj kućanstava (prema Popisu stanovništva 2011. godine) u Općini Križ iznosi 2.371, iz čega proizlazi da je prosječan broj osoba u kućanstvu **2,92**, a prevladavaju kućanstva s dva člana (25,05%), zatim samačka kućanstva sa udjelom od 23,15% u ukupnom broju kućanstava, potom kućanstva s tri člana (18,43%), te kućanstva s četiri člana čiji je udio u postotku 16,45%. U usporedbi s Popisom stanovništva iz 2001. godine gdje su zabilježena 1.072 domaćinstva u 2011. godini vidljiv je pad od cca 10,54%. Pad broja domaćinstava padao je zajedno s brojem stanovnika.

Tablica 10. Privatna kućanstva prema broju članova

Općina Križ	Ukupno	Broj članova kućanstava											Prosječan broj osoba u kućanstvu
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 i više	
Broj kućanstava	2.371	549	594	437	390	220	105	47	20	4	3	2	2,92
Broj osoba	6.924	549	1.188	1.311	1.560	1.100	630	329	160	36	30	31	

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011. godine

4.3. Infrastruktura Općine

Prometna infrastruktura

Zavidan prometni položaj Općine Križ pogodnost je koja bi trebala značiti poticaj budućem ukupnom razvitku, odnosno predstavlja iznimno uporište promišljanju strategije budućeg razvitka.

Cestovni promet

U pogledu društvenog i gospodarskog napretka, cestovni promet predstavlja jednu od najznačajnijih prometnih grana. Pozitivni učinci navedene vrste prometa koji su izravno povezani s aspektima poput relativno malog prostora veće tehničke elastičnosti i superiornosti u pogledu kretanja, kočenja i prohodnosti, jednostavnije prilagodbe lokalnim prilikama te omogućavanju transportne usluge „od vrata do vrata“, predstavljaju iznimne prednosti koje cestovni promet u današnjem suvremenom svijetu stavljaju u položaj favorita.

Izrazito važan element kontinuiranog razvoja Općine Križ ogleda se u dosljednom vrednovanju pogodnog geoprometnog položaja. Okosnicu prometne cestovne mreže Općine čine državne, županijske i lokalne prometnice, a kao najvažnija se ističe autocesta A3 kao ključna cestovna longitudinala Republike Hrvatske koja je dio paneuropskog prometnog koridora X.

„Prometna povezanost Općine te gravitirajućeg područja s autocestom ostvaruje se preko čvorišta Križ, a sama autocesta potaknula je izgradnju poduzetničkih zona uz sam čvor. Duljina razvrstanih autocesta i cesta čije dionice prolaze kroz područje Općine prikazane su u narednom tabličnom prikazu. Ukupna duljina razvrstanih županijskih cesta iznosi 23,15 km, lokalnih 17,6 km, a sve su izvedene sa završnim asfaltnim slojem. Prema podacima Općine Križ iz 2011. godine, duljina nerazvrstanih cesta na području Općine iznosila je 104,70 km.“⁵

⁵Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

Slika 3. Razvrstane autoceste i ceste na području Općine Križ

Oznaka	Opis	Ukupna duljina (km)	Duljina kroz Općinu (km)
Autoceste			
A3	GP Bregana – Zagreb – Slavonski Brod – GP Bajakovo	306	7,9
Županijske ceste			
Ž3124	D43 – Bunjani – Voloder – Kutina – Novska (D47)	62,2	10,8
Ž3126	Gornji Prnjarovec (L31181) – Ž3124	0,6	0,6
Ž3127	Križ (L31178) – Ž3124	0,9	0,9
Ž3128	Čazma (D43) – Rečica Kriška – Ž3124	17,7	7,0
Ž3129	3124 – Vežišće	3,8	3,8
Lokalne ceste			
L31178	Deanovec (Ž3125) – Širinec – Križ (Ž3127)	5,2	3,7
L31179	Johovec – Mala Hrastilnica (L31180)	1,8	1,8
L31180	Velika Hrastilnica – Križ (Ž3127)	4,8	4,6
L31181	Gornji Prnjarovec (Ž3126) – Donji Prnjarovec	2,0	2,0
L31182	Ž3124 – Konščani	1,9	1,9
L31183	Ž3128 – Razljev	0,5	0,5
L37050	Sovari (D43) – Gornji Prnjarovec (Ž3126)	5,2	3,1

Izvor: Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

Prethodno navedene županijske ceste, primarne su općinske prometnice u službi povezivanja Općine sa susjednim jedinicama lokalne samouprave Zagrebačke i susjednih županija. Iako su ove ceste dvosmjernog karaktera, neke od ovih dionica karakteristične su po nedostatku širine i horizontalne te vertikalne prometne signalizacije te po oštećenoj kolničkoj konstrukciji što predstavlja otežavajuću okolnost pri redovnom prometovanju i ugrožava sigurnost sudionika u prometu. Navedenim županijskim i lokalnim cestama upravlja Županijska uprava za ceste Zagrebačke županije.

Nerazvrstane ceste Općine Križ odnose se na sve ceste koje se nalaze u nadležnosti istoimene Općine, a koje vrše funkciju povezivanja općinskih naselja. Sa svrhom unaprjeđenja povezanosti spomenutih naselja jedna od prioriternih aktivnosti biti će investiranje u rekonstrukciju i izgradnju lokalnih i nerazvrstanih cesta.

Željeznički promet

„Prometno povezivanje Republike Hrvatske s ostatkom Europe odvija se i preko devet željezničkih koridora od kojih međunarodno priznati i za Republiku Hrvatsku iznimno važan paneuropski X. koridor (Salzburg-Ljubljana-Zagreb-Beograd-Skopje-Solun) prolazi područjem Općine Križ.“⁶

Magistralni željeznički pravac kreće se usporedno s rijekom Savom te paneuropskim cestovnim pravcem, a dionica željezničke pruge Dugo Selo – Novska na kojoj je smješten željeznički kolodvor Novoselec izgrađena je i puštena u funkciju 1897. godine. Željeznička infrastruktura Općine Križ, za lokalno stanovništvo koje participira u svakodnevnim migracijama na mjesto rada ili školovanja, neophodan je prometni pravac.

Upravo je dionica Dugo Selo – Novska glavni željeznički pravac u Republici Hrvatskoj gledano s aspekta da se najveći dio teretnog i putničkog prometa odvija na ovoj pruzi. Predviđena je i projektirana za brzine do 130 km/h uz iznimke poput ulaza u kolodvor Novoselec, gdje je brzina ograničena na 80 km/h.

Unutar prostorno – planske dokumentacije Općine Križ, studijskom su analizom planirane prometne infrastrukture, predviđene dvije varijante prenamjene kolodvora Novoselec u vidu stajališta ili otpremništva, što će se naknadno utvrditi budućom studijskom dokumentacijom.

U Republici Hrvatskoj posljednjih je godina prepoznata iznimna prednost ove vrste prometa te se sukladno tome pristupilo postupku modernizacije hrvatske željezničke mreže uz pomoć sredstava iz dostupnih fondova Europske unije. Prema tome, rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Novska, predstavlja jedan od prioritetnih projekata Općine, čijoj će se realizaciji pristupiti nakon pripreme i izrade projektne dokumentacije u svrhu njene obnove i rekonstrukcije. Početak izvedbe navedenog projekta planira se tijekom 2017. godine, a konačna realizacija predviđena je za 2021. godinu. Postupcima modernizacije, na cjelokupnoj dionici se očekuju pozitivne promjene poput: povećanja brzine prometovanja, smanjenja broja kolodvora i troškova održavanja, povećanja propusne i prijevozne moći pruge, smanjenja broja djelatnika i ostalo.

⁶Web stranice Općine Križ, www.opcina-kriz.hr, rubrika: O Križu

Vodnogospodarski sustav**Vodoopskrba**

Stanovništvo Općine Križ, vodom se opskrbljuje putem postojećeg vodoopskrbnog sustava Ivanić-Grada koji se bazira na zahvatu voda na lokaciji Prerovec. Funkciju opskrbljivanja stanovništva vodom, danas vrši trgovačko društvo Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Zagreb.

Aktivnosti distribucije vrše se putem magistralnog cjevovoda promjera 350 mm te postojeće distribucijske mreže izgrađene unutar Općine kojom je obuhvaćeno svih 16 naselja u njejoj administrativnoj pripadnosti u ukupnoj duljini od 90 km. Osim navedenog, postoje i dodatni sustavi vodoopskrbe koji se nalaze u okruženju Općine Križ, a koji uključuju vodoopskrbni sustav Grada Čazme i mogućnost vodoopskrbe iz Općine Velika Ludina.

Godine 2016. u funkciju je pušten magistralni cjevovod od Sesvetskog Kraljevca do Ivanić-Grada te precrpne stanice Ivanić-Grad te su se sukladno tome Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić i Križ priključili na javni vodoopskrbni sustav i dobili kvalitetnu pitku vodu.

Ovo cjelokupno područje s približno 30.000 stanovnika, vodom se opskrbljuje iz postojećeg izvorišta Petruševac. Glavni investitor gradnje magistralnog cjevovoda ukupne duljine 25.600 m i precrpne stanice kapaciteta 80 l/s bila je komunalna tvrtka Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb, a najvećim je dijelom financirana novcem Hrvatskih voda.

Cilj Općine u narednom razdoblju je dosljedno i kvalitetno opskrbljivanje stanovništva i gospodarskih subjekata vodom, putem postepenog ulaganja u modernizaciju vodovodne mreže. Navedenim se planiraju zadovoljiti potrebe lokalne zajednice i osigurati se osnovni uvjeti za život.

U najznačajnije kapitalne projekte ubraja se projekt „Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb Istok“ trgovačkog društva Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb za koji se priprema aplikacija i provedba financirana iz EU fondova. Mjesto planirane provedbe projekta je istočni dio Zagrebačke županije i gradovi Dugo Selo, Ivanić-Grad, Sveti Ivan Zelina i Vrbovec te Općine Brckovljani, Rugvica, Kloštar Ivanić, Križ, Bedenica, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka i Rakovec, a njegovom bi realizacijom 105.000 stanovnika dobilo mogućnost priključka na javnu vodoopskrbu.

Odvodnja

Većini naselja u pripadnosti Općine Križ zajednička karakteristika je upravo neizgrađenost sustava odvodnje što predstavlja jedan od vodećih nedostataka javne komunalne infrastrukture. Dakle, sustav javne odvodnje je od ukupno 16 naselja djelomično izgrađen u svega 6, točnije u naseljima Križ, Novoselec, Bunjani i Obedišće u ukupnoj duljini od 25 km. U ostalim pojedinim naseljima, izgradnja kanalizacijske mreže tek slijedi što znači da će kućanstva tih naselja biti u mogućnosti priključiti se na novoizgrađeni sustav.

Sva naselja koja trenutno nemaju izgrađen sustav odvodnje ovaj problem rješavaju uporabom septičkih ili sabirnih jama povezanih s obližnjim recipijentima u funkciji ispusta. U narednom razdoblju Općina Križ planira izraditi prostorno-plansku dokumentaciju koja će poslužiti kao temelj za pristup izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda u ostatku naselja kroz infrastrukturne projekte.

Uređenje vodotoka i voda

Prema odredbama Pravilnika o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“ broj 97/10, 31/13), Općina Križ pripada području malog sliva Lonja – Trebež koji se nalazi u nadležnosti Vodnogospodarskog odjela za srednju i donju Savu smještenim u Zagrebu. Od većih vodotoka na području Općine, nalazi se rijeka Česma, dok su ostali vodotoci manji te ne predstavljaju ozbiljnu opasnost u obliku pojave poplava.

Najznačajniji potok Općine je potok Liplenica, čije se uređenje i održavanje planira Prostornim planom uređenja Općine Križ. Budući da je nizinski dio rijeke Česme često izložen poplavama, Općina se u svrhu zaštite od ovog problema koristi formiranim sustavom za obranu od poplave srednjeg Posavlja. Od istaknutih građevina namijenjenih obrani od poplava koje su locirane na području Općine, najznačajnije su retencije za obranu od poplava Žutica i Jantak te regulacija vodotoka rijeke Česme.

Groblja

Groblje predstavlja ograđeni prostor zemljišta na kojem se nalaze grobna mjesta, komunalna infrastruktura i sve prateće građevine poput mrtvačnice, prostorija za ispraćaj pokojnih i slično, što je i definirano Zakonom o grobljima („Narodne novine“ broj 19/98, 50/12).

U Općini Križ nalaze se dva funkcionalna groblja od kojih je jedno u Križu, veličine 5,12 ha dok je drugo u Rečici Kriškoj veličine 0,65 ha. Slobodni grobni prostor, korisnicima se ustupa na korištenje u zemljanoj formi no bez nadzemnog okvira i pratećih nadgrobni uređaja te grobne kazete koje gradi Općina. Spomenuta groblja u cijelosti su u vlasništvu Općine.

Funkciju upravljanja grobljima na području Općine Križ, koja pri tome obuhvaća poslove poput dodjele grobnih mjesta, uređenja, održavanja i rekonstrukcije groblja, donošenja rješenja o davanju grobnog mjesta na korištenje na neodređeno vrijeme te vođenje registra umrlih osoba i grobnog očevidnika o ukopu istih na području jedinice lokalne samouprave, vrši trgovačko društvo Poduzetnička zona Križ d.o.o.

Gospodarenje otpadom⁷

Na području Grada Ivanić-Grada, Općine Križ i Općine Kloštar Ivanić organizirano je prikupljanje komunalnog otpada koje obavlja poduzeće IVAKOP d.o.o. za komunalne djelatnosti, Ivanić-Grad. Trgovačko društvo operativno provodi odluke zajedničke politike gospodarenja komunalnim otpadom, koordinira aktivnostima te upravlja i razvija uspostavljeni sustav gospodarenja. Prikupljeni komunalni i ostali neopasni otpad odvozi se na odlagalište neopasnog otpada Tarno udaljeno od središta Ivanić-Grada 4,5 km, gdje se uz prethodnu kontrolu te evidenciju količine i vrste otpada naposljetku zbrinjava.

Iako je na području Općine organiziran sustavan odvoz komunalnog otpada, otpad se nelegalno odlaže na više lokacija kojih karakterizira laka dostupnost i otežana kontrola. Godine 2013., registrirane su dvije lokacije divljih odlagališta u šumi Tuginec u Bunjanima i Čret u Novoselcu koje su i sanirane. Unatoč nastojanjima lokalne vlasti i pojačanim kontrolama, divlja odlagališta su česta pojava te je rješavanju tog problema potrebno pristupiti sustavno kroz edukaciju i radionice na temu očuvanja okoliša. Glomazni, građevinski, električni i elektronički otpad, otpadne gume, ambalažni otpad, otpadna vozila te drugi otpad i opasne vrste otpada sakupljaju se, skladište i obrađuju prema zasebnom rasporedu odvoza i pravilnicima o zbrinjavanju.

⁷Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

Zbrinjavanje komunalnog i drugog otpada te smanjenje količine neiskoristivog dijela otpada koji je potrebno odložiti jedan je od prioriteta bez kojeg nema održivog razvoja Općine. Godine 2014., izrađen je Plan gospodarenja otpadom Općine Križ u kojem se navodi kako je količina miješanog komunalnog otpada po stanovniku za 2011. godinu iznosila 147,7 kg/stanovniku te se u narednom periodu očekuje povećanje.

Neprimjereno postupanje otpadom značajno ugrožava zdravlje i kvalitetu stanovništva. Značajnije probleme u zaštiti okoliša također stvaraju i nekvalitetna odlagališta otpada, a odlagalište neopasnog otpada Tarno jedno je od malobrojnih odlagališta na području Zagrebačke županije koje se od početka eksploatacije sanira i izgrađuje sukladno svim postojećim propisima iz područja graditeljstva i zaštite okoliša te u skladu s važećom građevinskom dozvolom i projektnom dokumentacijom.

Danas je odlagalište neopasnog otpada Tarno opremljeno sljedećim sustavima:

- Nepropusnim temeljnim brtvenim sustavom, s koeficijentom nepropusnosti većim od 10⁻⁹ m/s, na koji se fazno odlaže otpad,
- Nepropusnim sustavom za skupljanje procjednih voda iz tijela odloženog otpada,
- Prekrivnim brtvenim sustavom, na dijelu odlagališta gdje je visina odloženog otpada sukladna projektiranoj visini i gdje se više ne odlaže otpad (Plohe 1, 2, 3, 4),
- Sustavom za prihvrat i odvodnju oborinskih voda,
- Sustavom za sakupljanje i obradu odlagališnog plina prije njegovog puštanja u atmosferu,
- Infrastrukturnim sustavima (vodoopskrba, električna energija, odvodnja, telekomunikacije, prometne i manipulativne površine),
- Sustavom protupožarne zaštite uključivo hidrantsku mrežu,
- Sustavom video nadzora,
- Elektronskom kolnom vagonu,
- Sustavom hortikulturnog uređenja,
- Opažачkim bušotinama (piezometrima) te uspostavljenim sustavom monitoringa kakvoće podzemnih i procjednih voda, zraka i odlagališnih plinova,
- Ostalim objektima (plato za pranje kotača vozila, ograda, objekti za zaposlene i slično).

Najveći pritisci na okoliš mogli bi se očekivati od sustava zbrinjavanja otpadnih voda, budući da sustav nije izgrađen u cijelosti. Jedna od investicija u 2016. godini odnosi se na izgradnju reciklažnog dvorišta, kao nadziranog ograđenog prostora namijenjenom odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Izgradnja reciklažnog dvorišta Općina Križ rezultirala bi

smanjenjem ukupne količine otpada koji bi bio odložen na odlagalište otpada Tarno, povećanje svijesti lokalne zajednice i stanovništva o selektivnom odlaganju otpada, kao direktnoj primjeni sustava selektivnog prikupljanja i uporabe korisnih sastavnica otpada.

Energetski sustavi

Elektroopskrbeni sustav

Državno poduzeće Hrvatska elektroprivreda d.d. objedinjuje na području čitave Republike Hrvatske osnovne djelatnosti na području elektroenergetike: proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije. Temeljni cilj djelovanja Hrvatske elektroprivrede d.d. je dugoročno osiguranje pouzdane opskrbe električnom energijom što je jedan od preduvjeta za planirani gospodarski i društveni razvitak kako Republike Hrvatske u cjelini, tako i Zagrebačke županije i Općine Križ. Područje Općine Križ električnom energijom opskrbljuje DP Elektra Križ. Elektra Križ bavi se proizvodnjom, prijenosom i distribucijom električne energije, a s obzirom na tržišno natjecanje u ovom sektoru, postoji i mogućnost prodaje iste od strane drugih, ovlaštenih subjekata.

Općina Križ uključena je u elektroenergetski sustav koji se uz vlastite izvore električne energije, prema potrebi opskrbljuje i energijom iz ostatka zemlje te susjednih zemalja. Područjem Općine prolaze dvije trase dalekovoda od 400 i 110 kV, kao i trasa koridora dalekovoda snage 2x400 kV čija je izgradnja u fazi planiranja. Unatoč tome što se na njezinom teritoriju nalaze spomenuti dalekovodi, sustav opskrbe električnom energijom izveden je pomoću županijskih i nacionalnih elektroenergetskih sustava. Kompletно područje Općine napaja se električnom energijom koja dolazi iz TS Ivanić i koja je snage 110/35 kV. Izvedena je i mogućnost rezervnog napajanja električnom energijom iz TS Sisak snage 35/10 kV i TS Međurić snage 220/110/35 kV.

Prema posljednjim dostupnim podacima, u Općini Križ je postavljeno 56,9 km dalekovoda i 90 km niskonaponske mreže, a sva naselja Općine Križ imaju izgrađen sustav javne rasvjete. Općina će se u suradnji s distributerima električne energije angažirati u nadogradnji postojeće ili izgradnji nove elektroenergetske mreže, ovisno o potrebama budućih korisnika, uz poštivanje mjera sigurnosti lokalnog stanovništva i sprečavanje nepoželjnog utjecaja na okoliš.

Plinoopskrbni sustav

Na području Općine Križ, postojeći sustav opskrbe plinom, izveden je od mreže visokotlačnih magistralnih plinovoda te je izveden pomoću plinske mreže postavljene u svih 16 općinskih naselja. Cjelokupni transportni plinski sustav Općine u nadležnosti je energetskog subjekta PLINACRO d.o.o. dok je za distribuciju stanovništva Općine plinom, zadužena tvrtka IVAPLIN d.o.o. sa sjedištem u Ivanić-Gradu. Ista tvrtka lokalnom stanovništvu pruža i usluge izgradnje, održavanja i rekonstrukcije plinovodnih sustava, uređaja i instalacija, kao i ispitivanja plinskih instalacija.

Distribucija plina kućanstvima i ostalim potrošačima vrši se putem redukcijske stanice Novoselec, Posavski Bregi i Ivanić-Grad, a budući da je mreža relativno zastarjela u narednom razdoblju se planira njezina rekonstrukcija te dogradnja. Tijekom nekoliko posljednjih godina pojedini vodovi plinske mreže uspješno su sanirani, a u narednom razdoblju kao što je već spomenuto, planirana je daljnja sanacija i izgradnja iste.

Proizvodnja nafte i plina

Na području Općine prirodne su pogodnosti na pojedinim dijelovima omogućile eksploataciju nafte i plina što je uvelike pridonijelo razvoju gospodarstva tijekom godina. Nekada je prerađivačka industrija zapošljavala veliki dio stanovnika Općine no danas je taj trend uglavnom negativan zbog postepenog iscrpljenja ležišta nafte i plina. Na području šumskih površina Bunjani i Žutica nalaze se objekti koji se koriste u svrhu eksploatacije nafte i plina. U idućem razdoblju planira se rekonstrukcija ovih objekata kao i izgradnja novih.

„U proizvodnji nafte i plina u Općini Križ aktivna je tvrtka INA Industrija nafte d.d. Zagreb. Budući da je ista ključni proizvođač nafte u Republici Hrvatskoj, a Općina raspolaže vrijednim nalazištima energenata (nafte i plina), njeguje se obostrana suradnja. Osim što se proračun Općine jednim dijelom puni komunalnim naknadama, naknadom za pridobivenu količinu energetskih mineralnih sirovina i naknadom za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, INA Industrija nafte d.d. pomaže Općini u realizaciji projekata namijenjenih lokalnom stanovništvu (modernizacija dječjeg vrtića, izgradnja rasvjete, uređenje kina i multimedijalnog centra, uređenje parka i slično). Sredstva koja Općina ostvaruje od navedenih naknada, namjenski se ulažu u nove projekte koji doprinose boljoj kvaliteti života lokalne zajednice.“⁸

⁸Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

Pošta i telekomunikacije⁹

Prema dostupnoj strateškoj i prostorno-planskoj dokumentaciji Općine Križ vidljivo je kako su naselja u Općini relativno dobro opremljena sustavom telekomunikacija. Općina raspolaže međunarodnim telekomunikacijskim kablovima, magistralnim i korisničkim telekomunikacijskim kablovima, jedinicama lokalne mreže Križ i Novoselec, kao i radijskim koridorima. Prema dostupnim podacima iz Prostornog plana uređenja, telekomunikacijska mreža u Općini izvedena je u okviru udaljenih pretplatničkih stupnjeva (UPS) u kojima su razmješteni dijelovi pretplatničkog stupnja pristupne centrale (LC).

Primjena telekomunikacijskog sustava u Općini omogućena je kroz javne komunikacije u nepokretnoj mreži, javne komunikacije u pokretnoj mreži i sustav radio komunikacija. Sustav koji omogućuje bežično spajanje (Wi-Fi) i kojim bi se omogućio prijenos podataka između više uređaja koji posjeduju opciju spajanja na bežičnu mrežu, uspostavljen je u naseljima Križ i Novoselec, kao najrazvijenijim općinskim naseljima, ali je potrebno daljnje razvijati sustav kako bi se nesmetano mogli koristiti stanovnici i posjetitelji.

Sastavni dijelovi telekomunikacijske mreže Općine su i poštanski ured Hrvatske pošte d.d. te radijski koridor odašiljača koji omogućuje korištenje radijskih i TV mreža. Naredni razvoj telekomunikacijske mreže Općina Križ temeljiti će na ugradnji novih ili rekonstrukciji postojećih rješenja koja su sastavni dio telekomunikacijskog sustava.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, više od pola kućanstava Općine Križ 2011. godine nije se koristilo internetom niti je posjedovalo osobno računalo. Plan razvitka u pogledu telekomunikacijskih usluga usmjeren je na uspostavu hotspot točaka kako bi se lokalnom stanovništvu i posjetiteljima omogućio besplatan pristup internetskoj vezi. Prema podacima Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM) postotak kućanstava s ugovorenim nepokretnim širokopojasnim pristupom (brzine 2 Mbit/s i veće) iznosio je manje od 45%, što je bilo ispod nacionalnog i županijskog prosjeka te se pristupilo rješavanju tog problema.

Godine 2015. potpisan je Sporazum o suradnji na projektu razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa internetu u nekomercijalnim područjima Zagrebačke županije uz sufinanciranje iz fondova Europske unije između gradova Ivanić-Grad i Dugo Selo te općina Brckovljani, Kloštar Ivanić i Križ. Provedba projekta pridonijet će povećanju učinkovitosti javnih usluga obrazovanja i zdravstva, povećanju računalne pismenosti stanovnika i mogućnosti zapošljavanja te zadržavanju stanovništva u manjim naseljima.

⁹Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

4.4. Prirodna i kulturno-povijesna baština**Prirodne vrijednosti**

Na području Općine Križ nema područja zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj 80/13), kao ni područja predviđenih za zaštitu prema bazi evidentiranih područja Državnog zavoda za zaštitu prirode.

Ekološka mreža

U Hrvatskoj je Ekološka mreža propisana Zakonom o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj 80/13), a proglašena Uredbom o proglašenju ekološke mreže („Narodne novine“ broj 80/13), te predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa, koja uravnoteženom bio-geografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti, odnosno predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000 u Republici Hrvatskoj. Uredbom o proglašenju ekološke mreže propisane su i smjernice za mjere zaštite čija provedba osigurava postizanje i održavanje povoljnog stanja ciljeva očuvanja svakog područja ekološke mreže.

Područja ekološke mreže sukladno EU ekološkoj mreži NATURA 2000 podijeljena su na područja važna za divlje svojte i stanišne tipove (potencijalna "SAC" područja – Special Areas of Conservation) te međunarodno važna područja za ptice (potencijalna "SPA" područja – Special Protection Areas). Unutar ekološke mreže njezini dijelovi povezuju se prirodnim ili umjetnim koridorima. Ekološki koridor je ekološka sastavnica ili niz takvih sastavnica koje omogućuju kretanje populacijama živih organizama od jednog lokaliteta do drugog. Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove kao i sva međunarodno važna područja za ptice, predstavljaju potencijalna područja NATURA 2000.

Tablica 11. Područja ekološke mreže RH na području Općine Križ

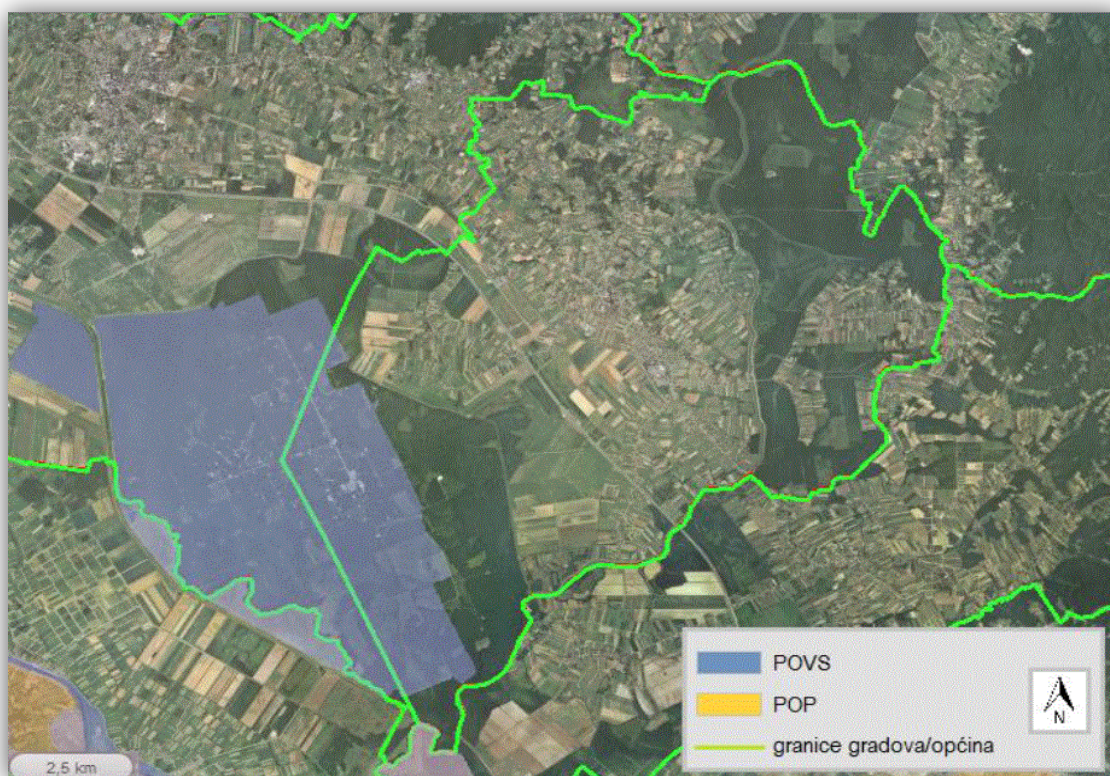
EU EKOLOŠKE MREŽE NATURA 2000			
R.b.	Vrsta područja	Naziv područja	Oznaka
1.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (Područja od značaja za Zajednicu – SCI)	Žutica	HR2000465

Izvor: <http://www.bioportal.hr/gis/>

Jugozapadni dio Općine, točnije područje šume Žutice karakterizira područje kategorizirano kao POVS (HR2000465 Žutica), ukupne površine 47 km², a koje predstavlja ključno područje za zaštitu biološke raznolikosti na području Općine Križ i Grada Ivanić-Grada. Unutar zone poplavnog područja Lonjskog polja prostire se šuma koja predstavlja prvu retenciju na lijevoj obali Save nizvodno od Zagreba i pripada skupini nizinskih poplavnih šuma s hrastom i jasenom koje obiluju rukavcima, kanalima, mrtvicama, jezercima i staništima za brojne vrste riba, vodozemaca i ostalih životinja.

Unutar područja šume Žutica locirano je eksploatacijsko polje nafte i plina te je sukladno tome potrebno dosljedno promatrati stanje u prostoru i u slučaju incidenta, djelovati spremno i organizirano. Za svaki zahvat koji može imati bitan utjecaj na ciljeve i cjelovitost područja ekološke mreže Natura 2000, bez obzira nalazi li se lokacija zahvata unutar ili izvan područja ekološke mreže, Općina Križ i drugi dionici provest će postupak prethodne ocjene utjecaja zahvata na ekološku mrežu.

Slika 4. Natura 2000 u Općini Križ

Izvor: Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

„Na području Općine Križ nalazimo još i područje očuvanja značajno za ptice šifre HR1000004, Donja Posavina. Cilj očuvanja je gnjezdarica bregunica (*Riparia riparia*) i njezino staništa (prvenstveno strme odronjene riječne obale) za održanje gnijezdeće populacije od 50 - 100 primjeraka.

Park prirode Lonjsko polje (šifra ekološke mreže HR2000416) kao močvarno područje ubraja se među jedna od najugroženijih staništa, a jedan manji dio njegove površine nalazi se na području Općine Križ. To je najveće zaštićeno močvarno područje ne samo u Hrvatskoj već u cijelom Dunavskom porječju. Uvršten je u Ramsarski popis močvara od međunarodnog značaja, osobito kao prebivalište ptica močvarica. Prema kriterijima direktive o pticama Europske unije, to područje pripada važnim područjima za ptice (Important Bird Areas - IBA). Na području Lonjskog polja ciljevi očuvanja odnose se na mrjestilišta riba i ptice močvarice te sljedeće vrste: dabar (*Castor fiber*), vidra (*Lutra lutra*), barska kornjača (*Emys orbicularis*), žuti mukač (*Bombina variegata*), karas (*Carassius carassius*), vijun (*Cobitis elongatoides*), bjeloperajna krkuš (a) (*Gobio albipinnatus*), piškur (*Misgurnus fossilis*), gavčica (*Rhodeus amarus*), plotica (*Rutilus pigus*), riječni rak (*Astacus astacus*), hrastova strizibuba (*Cerambyx cerdo*), jelenak (*Lucanus cervus*), četverolisna raznorotka (*Marsilea quadrifolia*) te ostale divlje svojte ugrožene na europskoj i nacionalnoj razini.“¹⁰

¹⁰Plan gospodarenja otpadom Općine Križ, 2014.

Kulturna dobra

Zaštita i očuvanje kulturnih dobara obveza je temeljena na zakonskim odredbama, ali i osjećaju odgovornosti svake zajednice da njeguje i čuva svoja kulturna dobra. Kulturno - prirodna baština predstavlja temelj identiteta i dokaz kontinuiteta sredine, pa ju je potrebno zaštititi od svake daljnje devastacije i degradacije njenih temeljnih vrijednosti. Kao dio životne sredine, izložene trajnom utjecaju i pritiscima, zbog svoje je fizičke strukture naročito osjetljiva i sklona propadanju.

Zaštićenom kulturno-povijesnom baštinom smatraju se spomenici kulture i druga kulturna dobra koja su na osnovni posebnog zakona proglašena zaštićenima. Mjere zaštite kulturnih dobara propisane su Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“ broj 66/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15 ,44/17).

Kulturna dobra bez obzira na vlasništvo, preventivnu zaštitu ili registraciju uživaju zaštitu prema odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Sva Zakonom zaštićena kulturna dobra moraju biti na stručno prihvatljiv način uključena u budući razvitak područja Općine.

Za poduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnog dobra potrebno je pribaviti posebne uvjete zaštite kulturnog dobra od strane nadležnog Konzervatorskog odjela. Ako izvođač radova poduzme radnju na kulturnom dobru, za koju je potrebno prethodno odobrenje ili je poduzme protivno tom odobrenju, nadležni će Konzervatorski odjel privremeno obustaviti rješenjem takvu radnju.

Dobro za koje prema Zakonu nije utvrđeno da je pod zaštitom kao kulturno dobro (dobro lokalnog značenja), predstavničko tijelo Općine može proglasiti zaštićenim ako se nalazi na području Općine, a način njegove zaštite utvrđuje se uz prethodnu suglasnost nadležnog Konzervatorskog odjela.

Smjernice za uređenje, mjere zaštite i način prezentacije kulturno povijesne baštine Općine Križ, određuje nadležna ustanova - Konzervatorski odjel u Zagrebu.

Slijedeća tablica prikazuje građevine i ostala kulturna dobra koja su registrirana kao nepokretna kulturna dobra na području Općine Križ.

Tablica 12. Popis zaštićenih kulturnih dobara na području Križ

Mjesto	Oznaka dobra	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
Križ	Z-1895	Crkva sv. Križa	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Križ	Z-3648	Kulturno-povijesna cjelina naselja Križ	Nepokretno kulturno dobro - povijesna cjelina
Novoselec	Z-2252	Crkva sv. Vida	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Okešinec	P-4696	Arheološko nalazište Sipćina	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Izvor: <http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212>

U Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske s područja Općine Križ upisana su četiri nepokretna kulturna dobra s područja Općine Križ koja obuhvaćaju Crkvu sv. Križa i Crkvu sv. Vida, kulturno-povijesnu cjelinu naselja Križ te arheološko nalazište Sipćina.

„Crkva sv. Križa smještena u središtu naselja izvorno je srednjovjekovna građevina, a primjer je crkve gotičkih karakteristika zidane opekom i prvobitno neožbukane. Unatoč obnovi i barokizaciji na prijelazu iz 17. u 18.st., srednjovjekovni sloj sačuvan je u punoj elevaciji obodnih zidova te na većem dijelu zvonika. Stoga je gotovo u cijelosti sačuvan izvoran izgled eksterijera sa zidovima poduprtim kontraforama i nizom lezana koje formiraju slijepe arkade, dok je unutrašnjost poprimila barokni karakter. Crkva je jednobrodna građevina pravokutnog tlocrta s poligonalno zaključenim svetištem, sakristijom, zvonikom uz sjeverni zid broda i trijemom. U cijelosti je svođena, a ima vrijedan barokni inventar. Jedna je od najznačajnijih sakralnih građevina Zagrebačke županije.

Mjesto Križ sa župnom crkvom prvi se put spominje 1334. g., a u 15. i 16. st. dobiva status trgovišta. Jezgru naselja, prostor unutar nekadašnje utvrde podignute u 16. st. za obranu od Turaka, markiraju najvažnije spomeničke građevine (srednjovjekovna župna crkva, barokna krajiška kurija te klasicistički župni dvor i pravoslavna kapela) te prostrani perivoj, bitan element prepoznatljive fizionomije naselja. Sačuvano je više vrijednih tradicijskih drvenih objekata kao i nekoliko građanskih vila stilskih obilježja početka 20 st. U kulturno–povijesnoj cjelini osobito se ističe vrijednost karakterističnog srednjovjekovnog položaja u prostoru te dominantne siluete naselja u pejzažu.

Crkva sagrađena u duhu kasnobarokne arhitekture i obnovljena 1886. godine je jednobrodna građevina pravokutnog tlocrta manjih dimenzija s užim zaobljenim svetištem, sakristijom i zvonikom na zapadnom pročelju. Unutrašnjost je svođena češkim kapama. Inventar pripada 19. i 20. stoljeću. Antički građevinski sklop površine ca. 200 m² sastoji se nekoliko prostorija, od kojih sjeverna prostorija završava polukružnom apsidom. Unutar apsidalnog prostora otkriveni su ostaci žbukane podnice, dok su u prostoriji u nastavku pronađeni ostaci opečnog opločenja.

Velike količine tubula ukazuju da je kompleks imao sustav podnog i zidnog grijanja. Žbuka je bila oslikana, a sudeći po velikoj količini tesera, podovi nekih prostorija bili su mozaični. Ispod podnice apside nalazi se kanal pravilnog pravokutnog presjeka u kojem je otkrivena veća količina keramike i jedan željezni nož manjih dimenzija. Prema rezultatima arheoloških i geofizičkih istraživanja kompleks predstavlja rimski vojni logor, pomoćnu stanicu ili privremeno boravište rimske vojske.¹¹ U narednoj tablici vidljive su pojedinačne građevine, sklopovi, parcele i predjeli zaštite, zaštićene odredbama Prostornog plana i prikazani na kartografskim prikazima:

Tablica 13. Kulturna dobra koja se predlažu zaštititi odredbama Prostornog plana na području Općine Križ

A	Područja osobitih vrijednosti za identitet prostora
	Šuma Veliki Jantak
	Park u Novoselcu
	Park u Križu
B	Arheološki lokaliteti
	Keramika-eneolitik, D. Prnjarevec
	Prapovijesna keramika, Rečica Kriška
	Slučajni nalaz, prapovijest, Šušnjari
C	Sakralne građevine
	Kapela na groblju u Križu
	Kapela Sv. Duha, Obedišće
D	Stambene građevine stilskih obilježja
	Vila, Zagrebačka 32, Križ
	Stambena zgrada, Zagrebačka 8, Križ
E	Stambene građevine tradicijskih obilježja
	Šušnjari br.39
	Šušnjari br.5
F	Gospodarske građevine
	Stara ciglana, Bunjani
	Mlin, Križ
	Tvornički kompleks Novoselec
G	Vojne i obrambene građevine
	Područja osobitih vrijednosti za identitet prostora

Izvor: Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

¹¹ Web stranice ministarstva kulture na adresi: <http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212>

Djelovanje Općine u smjeru razvoja kulturnog aspekta, bilo to u vidu manifestacija ili redovne djelatnosti utječe na unaprjeđenje psihološkog standarda Općine, a uz to predstavlja i vid promocije naselja i prirodne baštine. Kulturna baština Općine Križ jedan je od ključnih resursa u svrhu razvoja ruralnog turizma i predstavlja jedan od najvećih potencijala Općine.

4.5. Gospodarstvo

Gospodarske značajke područja Općine Križ

„Gospodarstvo Općine Križ se na temelju postojećih resursa usmjerava prema poljoprivredi, stočarstvu, agro i eko turizmu, lovstvu i eksploataciji mineralnih sirovina.

Transportni sustav za naftu obuhvaća naftovode (priključne, sabirne, magistralne naftovode i naftovode za međunarodni transport). Na području Zagrebačke županije nalazi se devet naftnih i naftno – plinskih polja, od kojih su dva na području Općine Križ (Bunjani od 1997. i Vežišće od 1982. godine). Nafta dobivena iz eksploatacijskih polja vodi se sabirnim naftovodima do otpremne stanice OS Graberje, odakle se dalje magistralnim naftovodima otprema preko otpremne stanice OS Stružec do rafinerije Sisak na daljnju preradu.

Prema podacima INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. ukupna duljina naftovoda na području Zagrebačke županije iznosi 606,7 km a smješteni su na području Rugvice, Dugog Sela, Brckovljana, Kloštar Ivanića, Ivanić-Grada i Križa. Također, jugoistočnim dijelom Zagrebačke županije na području Općine Križ prolazi sjeverni ogranak Jadranskog naftovoda (JANAF-a) za međunarodni transport nafte u duljini 6,6 km.“¹²

Strukturni aspekt gospodarstva Općine Križ produkt je prirodno-geografskih, političkih i društvenih procesa koji su svojim djelovanjem proteklih desetljeća ostavili traga na području cijele Republike Hrvatske. Sukladno dostupnim podacima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, prosječni dohodak po glavi stanovnika za razdoblje 2010. – 2012. godine u Općini iznosio je 24.261 kn, što je bilo manje od županijskog (29.558 kn) i nacionalnog prosjeka (28.759 kn).

¹² Plan gospodarenja otpadom Općine Križ, 2014.

Poljoprivreda

Zajedno s mnogim drugim ruralnim područjima Republike Hrvatske, Općinu Križ u posljednjih nekoliko desetljeća karakterizira vrlo intenzivna deagrarizacija, odnosno postupak napuštanja poljoprivrednih djelatnosti te prelazak stanovnika Općine u nepoljoprivredne djelatnosti. Stanovništvo Općine se iz primarnog sektora diferenciranim razvojem prestrukturiralo u sekundarni, a potom u tercijarni sektor djelatnosti. Razvoj industrije, primarno drvne te pojava značajnih društvenih promjena i nepovoljnog gospodarskog položaja ubrajaju se među vodeće uzroke deagrarizacije.

Glavna karakteristika poljoprivredne djelatnosti Općine Križ ogleda se u usitnjenosti poljoprivrednih zemljišta, nedostatku melioracijskih zahvata te fokusiranosti poljoprivredne proizvodnje na zadovoljavanje vlastitih potreba, a u manjoj mjeri za daljnju preradu i opskrbu lokalnih tržnica voćem i povrćem te ostalim poljoprivrednim proizvodima.

Tablica 14. Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište na području Općine Križ (stanje na dan 31.12.2016. godine)

VRSTA UPORABE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA	POVRŠINA (ha)
Oranica	2.848,84
Staklenici	2,08
Livada	195,88
Pašnjak	53,12
Vinogradi	6,80
Voćne vrste	110,95
Rasadnik	4,21
Miješani trajni nasadi	1,03
Ostalo zemljište	16,60
UKUPNO KORIŠTENO POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE	3.239,51

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Kao što je prethodno navedeno, neobrađena poljoprivredna zemljišta i napuštanje sela glavni su rezultati negativnog djelovanja deagrarizacije i neatraktivnosti bavljenja poljoprivredom te se u svrhu oživljavanja ruralnih područja, u narednom razdoblju, od države ali i lokalnih vlasti, očekuje donošenje adekvatnih mjera.

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske koji za cilj ima povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije te unaprjeđenje životnih i radnih uvjeta ruralnog područja, zasigurno će biti jedan od glavnih instrumenata budućeg ruralnog razvoja Općine Križ.

Tablica 15. Broj poljoprivrednih gospodarstava na području Općine Križ (stanje na dan 31.12.2016. godine)

JLS	2016.g.			
	OPG	Obrt	Trgovačko društvo	Zadruga
Općina Križ	500	2	4	1

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Poljoprivredno gospodarstvo čine sve proizvodne jedinice na kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost i kojima upravlja poljoprivrednik, a koje se nalaze na području Republike Hrvatske. Pravni subjekti koji koriste poljoprivredna zemljišta u Općini Križ su dominantno obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), zatim ih slijede trgovačka društva te obrti i zadruge.

U Općini od sve vrste stoke najbrojnije su svinje sa 5.136 grla. Grla ovaca je manje brojno sa 1.711 grla, a zatim slijede goveda sa 686 grla. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva ukupno su brojala 7.676 grla stoke. Broj grla domaćih životinja na području Općine Križ je prikazan u slijedećoj tablici.

Tablica 16. Brojno stanje domaćih životinja na dan 31.12.2016. godine

VRSTA DOMAĆE ŽIVOTINJE	BROJ GOSPODARSTAVA	BROJ ŽIVOTINJA
Goveda	75	686
Konji	20	99
Magarci	1	6
Svinje	350	5.136
Ovce	69	1.711
Koze	8	38

Izvor: Hrvatska poljoprivredna agencija

Aspekt uzgoja stoke u Općini manje je vezan za potrebe tržišta, a više za vlastite potrebe dok bi daljnja proizvodnja trebala biti fokusirana na proizvodnju ekološkog karaktera, plasman poljoprivrednih proizvoda poput mesa i mlijeka na obližnja tržišta te na unaprjeđenje gastronomske ponude Općine.

Na području Općine Križ nekoliko se većih poljoprivrednika bavi tradicionalnom ratarskom proizvodnjom na velikim površinama. Kukuruz, zob i pšenica nalaze se među najzastupljenijim kulturama u Općini, a ističe se i veliki broj obiteljskih gospodarstava s livadama i pašnjacima. Nadalje, značajna je i zastupljenost voćarstva, točnije, jabuka, jagoda, krušaka, šljiva i breskvi te druge kulture. S aspekta uzgoja jagoda, Općina Križ je jedna od vodećih Općina u Županiji.

Prerađivačka industrija¹³

Prerađivačka industrija u Općini Križ razvila se s obzirom na raspoložive šumske površine i iskorištavanje potencijala drveta i drvne građe. Šumske površine pokrivaju 37,9% ukupne površine Općine, što čini značajan kapacitet za razvoj gospodarstva u cjelini. Prerada drva i proizvodnja namještaja se, osim na šumskoj sirovini i njezinom iskorištavanju, razvila i na temelju dugogodišnje tradicije te na kvalitetnim ljudskim potencijalima. Iako je dugi niz godina bila primarna gospodarska djelatnost i radno intenzivna, drvoprerađivačka industrija manje je intenzivna u odnosu na prethodna razdoblja.

Danas, značajan udio drvoprerađivačke djelatnosti u Općini Križ ima Drvena industrija Novoselec d.o.o., Novoselec te nekoliko samostalnih poduzetnika. Drvena industrija Novoselec nastala je na temeljima pilane osnovane 1929. godine, a zahvaljujući drвноj sirovini, prije svega hrastu lužnjaku, započela je proizvodnja parketa i masivnog namještaja, dok se zahvaljujući kvaliteti održala na tržištu. Tvrtka zapošljava preko 153 djelatnika (Poslovna.hr, 2017. godine), što ju čini najvećim gospodarskim subjektom u okolici te predstavlja jednog od najvažnijeg dionika razvoja Općine u narednom periodu. Osim drvoprerađivačke, prisutna je i metaloprerađivačka djelatnost sa značajnim kapacitetima u Obedišću (tvrtka Feromihin d.o.o. osnovana 1992. godine, mali poduzetnik) i Novoselcu (obrt „PRO-MED“-Novoselec, vl. Branimir Pleše, osnovan 1996. godine).

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, broj zaposlenih u pravnim osobama prerađivačke industrije u Općini se drastično smanjio u razdoblju 2009.-2014. godine uslijed gospodarske krize te se u narednom razdoblju uslijed oporavka tržišta i poticanja ulaganja očekuje zaustavljanje negativnih trendova i povećanje broja zaposlenih. Pored navedenih, djeluju i obrtnici i poduzetnici s naglaskom na tradicionalne male trgovačke djelatnosti bez udjela većih trgovačkih lanaca. Proteklih desetljeća, gospodarski subjekti koji su djelovali na području Općine nestali su u procesima privatizacije ili zbog nemogućnosti prilagodbe tržišnim prilikama, a time su se zatvorila i brojna radna mjesta koja su osiguravala egzistenciju stanovništva i stvarala prihode za općinski proračun.

¹³ Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

Turizam¹⁴

Općina Križ raspolaže atraktivnim prirodnim i kulturnim resursima poput vrijednih šumskih površina (šuma Žutica i Veliki Jantak) i četiri registrirana kulturna dobra (sakralni objekti i arheološko nalazište Sipčina) te parkova, manifestacija i znamenitih ličnosti, ali te resurse nije turistički valorizirala i usmjerila ih na socio-ekonomski razvoj Općine. Općina Križ je 2014. godine izradila Strategiju razvoja turizma na području Općine Križ 2015.-2020. kojom su predložene mjere i aktivnosti razvoja turizma na području Općine.

Osnovana je i kao neobvezatna Turistička zajednica Općine Križ radi ostvarenja i promicanja turističkih znamenitosti i identiteta, podizanja kvalitete turističke ponude, promocije i obavljanja promotivnih aktivnosti te radi niza drugih aktivnosti. Međutim, Turistička zajednica nije imala kapacitete za provedbu aktivnosti te nije raspolagala preciznim podacima o posjetiteljima na području Općine, a uslijed nedostatka financijskih sredstava Turistička zajednica Općine Križ 2016. godine prestala je s radom.

Najreprezentativniji smještajni i ugostiteljski objekt u Općini je Villa Noa Križ u samom središtu Križa koji se promovira kao hotel i restoran sa šest soba, restoranom, bazenom, saunom i *wellness* prostorijom.

Drugi smještajni kapacitet predstavlja lovački dom u Donjem Prnjarovcu koji je u vlasništvu Lovačkog društva „Vidra“ iz Križa, koji u potkrovlju doma ima uređene sobe s 12 ležajeva.

Ugostiteljska ponuda Križa obuhvaća desetak ugostiteljskih objekata od kojih su tri ugostiteljska objekta koja uslužuju hranu i piće. Kako bi se Općina razvijala kao turistička destinacija, potrebno je uložiti napore u kreiranju ugostiteljskih sadržaja te ponudu temeljiti na tradicionalnoj gastronomiji i enologiji.

Općina Križ raspolaže logotipom koji koristi prilikom promocije događaja i manifestacija. Osim službenog grba, Općina koristi stilizirani logo koji predstavlja bogatstvo vode, šume i simbol Općine, križ. Provedbom projekata u turizmu, čiji bi nositelji bili Općina Križ te

predstavници civilnog i privatnog sektora, stvorila bi se turistička ponuda u Općini Križ koja bi se ponudila na tržištu te koja bi omogućila nova zapošljavanja.

¹⁴ Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

Ekonomski razvoj i socijalno gospodarska struktura

Postupak ocjenjivanja indeksa razvijenosti i stupnja razvijenosti provodi se temeljem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 147/14) koji je stupio na snagu 01.siječnja 2015.godine i Uredbe o indeksu razvijenosti („Narodne novine“ broj 63/10 i 158/13). Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“ broj 158/13.) ostaje na snazi pet godina od stupanja na snagu navedenog Zakona.

Indeks razvijenosti izračunava se na temelju pet pokazatelja (stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku, općeg kretanja stanovništva i stope obrazovanosti) koji u različitim omjerima utječu na njegovu vrijednost. Stupanj razvijenosti izračunava se na temelju indeksa razvijenosti svake 3 godine.

Prema Odluci o razvrstavanju, na županijskoj razini, jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti i to prema prosjeku RH u: I. skupinu <75% prosjeka RH, II. skupinu od 75% do 100% prosjeka RH, III. skupinu od 100% do 125% prosjeka RH i IV. skupinu >125% prosjeka RH.

Na lokalnoj razini, jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti prosjeka RH u: I. skupinu <50% prosjeka RH, II. skupinu od 50% do 75% prosjeka RH, III. skupinu od 75% do 100% prosjeka RH, IV. skupinu od 100% do 125% prosjeka RH i V. veća >125% prosjeka RH.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 147/14) i Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“ broj 158/13) Zagrebačka županija uvrštena je u III. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave, a Općina Križ isto je uvrštena u III. skupinu jedinica lokalne samouprave. Indeks razvijenosti Zagrebačke županije iznosi 124,23%, a indeks razvijenosti Općine Križ 85,31%.

Tablica 17. Pokazatelji razvijenosti Općine Križ

OPĆINA KRIŽ	Vrijednosti osnovnih pokazatelja	Prosječni dohodak percapita (2010.-2012.)	24.261
		Prosječni izvorni prihodi percapita (2010.-2012.)	2.125
		Prosječna stopa nezaposlenosti (2010.-2012.)	18,0%
		Kretanje stanovništva (2010.-2012.)	97,7
		Udio obrazovanog stanovništva 16 – 65 godina (2011.)	68,70%
	Vrijednosti standardiziranih pokazatelja	Prosječni dohodak percapita (2010.-2012.)	79,2%
		Prosječni izvorni prihodi percapita (2010.-2012.)	69,3%
		Prosječna stopa nezaposlenosti (2010.-2012.)	95,0%
		Kretanje stanovništva (2010.-2012.)	97,1%
		Udio obrazovanog stanovništva 16 – 65 godina (2011.)	80,4%
	Indeks razvijenosti i skupine	Indeks razvijenosti	85,31%
		Skupine	75-100%
			III.

Izvor:

<https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//arhiva/Regionalni%20razvoj/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izra%C4%8Dun%20indeksa%20razvijenosti%20na%20lokalnoj%20razini%202013..pdf>

Gospodarska osnova Općine Križ

Gospodarstvo sa svim svojim segmentima od iznimnog je značaja za budući rast i razvoj. U svrhu ostvarenja razvoja i osiguranja održivog gospodarskog rasta, Općina Križ trebala bi se fokusirati na razvoj malog poduzetništva vezanog uz poljoprivredu i prateće prerađivačke djelatnosti te turizam i šumarstvo.

„Prema podacima obrtnog registra, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, na području Općine bilo je registrirano 244 obrta¹⁵. Prema podacima Hrvatske gospodarske na području Općine registrirano je 151 aktivno poduzeće (d.o.o., j.d.o.o.), od čega prema pravnom ustrojbenom obliku 87 društava s ograničenom odgovornošću, 31 jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću, 3 zadruge te 3 ustanove dok od udruga koje su vezane za gospodarsku djelatnost je prisutno njih 27.¹⁶

Tablica 18. Zaposleni prema djelatnostima u Općini Križ

Djelatnost prema NKD-u	Zaposleno stanovništvo	
	broj	%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	109	4,92
Rudarstvo i vađenje	91	4,10
Prerađivačka industrija	468	21,11
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	136	6,13
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda; gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	24	1,08
Građevinarstvo	249	11,23
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	318	14,34
Prijevoz i skladištenje	93	4,20
Djelatnost pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrana	77	3,47
Informacije i komunikacije	33	1,49
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	37	1,67
Poslovanje nekretninama	2	0,09
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	68	3,07
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	70	3,16
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	138	6,22
Obrazovanje	117	5,28
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	125	5,64
Umjetnosti, zabava i rekreacija	18	0,81
Ostale uslužne djelatnosti	43	1,94
Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	0,05
Djelatnost izvan teritorijalnih organizacija i tijela	-	-
Nepoznato	-	-
Ukupan broj zaposlenih	2.217	100

Izvor: <http://www.dzs.hr/>; Popis stanovništva 2011.godine

¹⁵ Obrtni registar, dostupno na: <http://or.minpo.hr/pretraga.htm>

¹⁶ Registar poslovnih subjekata, dostupno na: <http://www1.biznet.hr/HgkWeb/do/extlogon>

Godine 2011. u Općini Križ najveći udio zaposlenih činile su osobe zaposlene u sekundarnom sektoru (primarno prerađivačka industrija,)u kojemu je radilo 21,11%, zaposlenih Općine Križ, a odmah zatim slijede tercijarne djelatnosti (trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala) sa udjelom od 14,34%.

Vanjskotrgovinska razmjena

Što uspješnije uključivanje u međunarodnu robnu razmjenu, zasnovano na ekonomskim načelima tržišne ekonomije, predstavlja stratešku zadaću svakog gospodarstva. To podrazumijeva izvoz konkurentnih, tržištu prihvatljivih proizvoda i usluga na profitabilnoj osnovi sa stalnim nastojanjima da se u konačnici ostvari pozitivna bilanca u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

Gospodarski rast nije moguć ako su proizvođači ograničeni samo na domaće tržište, što se posebno odnosi na zemlje s malim tržištem kao što je Republika Hrvatska. S tim u vezi, gospodarski rast RH, pa tako i Zagrebačke županije i Općine Križ, kao i izgledi za otvaranje radnih mjesta vezani su za proizvodnju roba i usluga, a time i više nego ikada prije, za izvoz odnosno globalnu ekonomiju.

U slijedećim tablicama prikazani su podaci o izvozu i uvozu Zagrebačke županije i Općine Križ ostvarenom u 2011. i 2012.godini.

Tablica 19. Ostvareni izvoz u ZŽ i Općini Križ (u tisućama kuna)

OSTVARENI IZVOZ					
Županija/gradovi i općine	Godine				Indexi
	2009.	2010.	2011.	2012.	12/11
Republika Hrvatska	55.272.198	64.891.583	71.234.060	72.380.725	101,7
ZŽ	1.557.756	1.857.575	2.195.598	2.721.641	123,1
Općina Križ	19.825	19.934	21.428	18.629	86,9

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2011/04-02-05_01_2011.htm;
http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2013/04-02-04_01_2013.htm

Tablica 20. Ostvareni uvoz u ZŽ i Općini Križ (u tisućama kuna)

OSTVARENI UVOZ					
Županija/gradovi i općine	Godine				Indexi
	2009.	2010.	2011.	2012.	12/11
Republika Hrvatska	111.751.098	110.296.840	121.036.155	121.899.363	100,7
ZŽ	7.264.922	6.803.388	9.266.416	9.218.285	99,5
Općina Križ	5.475	5.161	1.622	2.058	126,9

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2011/04-02-05_01_2011.htm;
http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2013/04-02-04_01_2013.htm

U 2012. godini u Zagrebačkoj županiji ostvaren je uvoz u iznosu od 9.218.285.000,00 kn što je za 0,5% manje u odnosu na prethodnu godinu, a udio uvoza Županije u uvozu RH iznosio je svega 7,56%. Istodobno 2012.godine je u RH uvezeno roba u iznosu od 121.899.363.000,00 kn što je za 0,7% više u odnosu na 2011. godinu.

Općina Križ 2012. godine, uvezla je robe u vrijednosti 2.058.000,00 kn, što je uspoređujući sa prethodnom 2011. veliko povećanje. Općina Križ u 2012. godini sudjeluje sa 0,02% u ukupnom uvozu Zagrebačke županije.

Tablica 21. Bilanca vanjsko – trgovinske razmjene (u tisućama kuna)

<i>Elementi</i>		<i>ZŽ</i>		<i>Općina Križ</i>	
		2011.	2012.	2011.	2012.
1.	Izvoz	2.195.598	2.721.641	21.428	18.629
2.	Uvoz	9.266.416	9.218.285	1.622	2.058
3.	Bilanca	-7.070.818	-6.496.644	19.806	16.571
4.	Pokrivenost uvoza izvozom	23,69	29,52	1.321,09	905,20

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2011/04-02-05_01_2011.htm;

http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/04-02-05_01_2012.htm;

http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2013/04-02-04_01_2013.htm

Vezano za vanjskotrgovinsku razmjenu na razini Općine Križ treba ciljano djelovati u smjeru promjene nepovoljnog odnosa u korist izvoza, a prije svega, onih roba koje kvalitetom odskakuju od uvezenih te na taj način treba jačati domaću proizvodnju, a i sačuvati radna mjesta. Na razini Općine u 2011. godini pokrivenost uvoza izvozom bila je 1.321,09, dok je u 2012. godini pokrivenost iznosila 905,20.

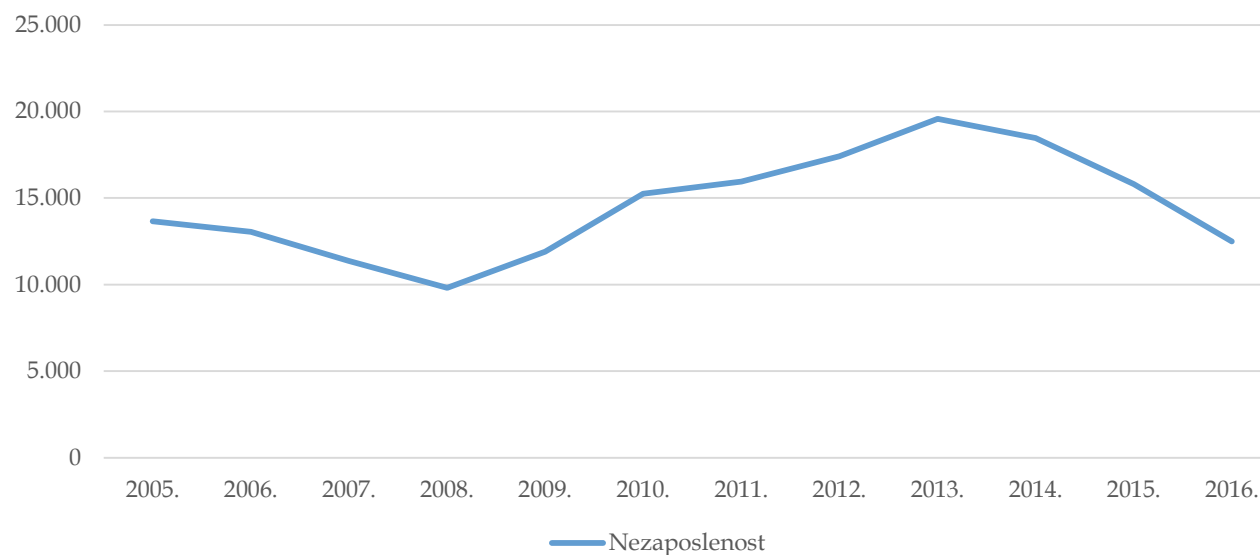
Zaposlenost i nezaposlenost

Tablica 22. Prosječna nezaposlenost u ZŽ i Općini Križ u razdoblju od 2005.-2016.

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
ZŽ	13.662	13.045	11.370	9.814	11.895	15.256	15.947	17.403	19.583	18.469	15.803	12.495
Općina Križ	507	476	402	319	410	522	549	588	608	602	488	420

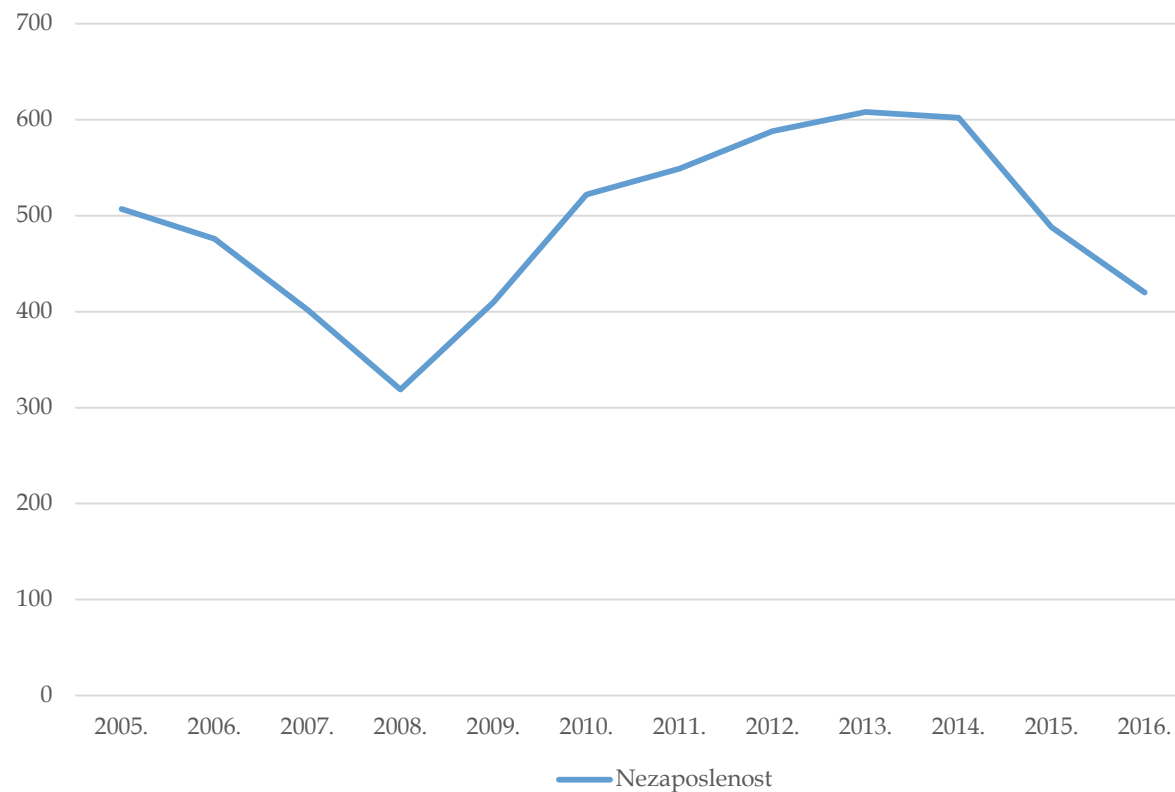
Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1>

Grafikon 5. Prosječna nezaposlenost u Zagrebačkoj županiji u razdoblju od 2005. – 2016. godine

Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1>

Grafikon 6. Prosječna nezaposlenost u Općini Križ u razdoblju od 2005. – 2016.

Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1>

Poduzetničke zone

„Poduzetničke zone predstavljaju infrastrukturno opremljena područja utvrđena prostornim planovima, a namijenjena obavljanju specifičnih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti. Temeljna karakteristika poduzetničkih zona ogleda se u zajedničkom korištenju infrastrukturno opremljenog i organiziranog prostora od strane poduzetnika ulagača kojima se poslovanjem u okviru poduzetničke zone pruža mogućnost racionalizacije poslovanja i korištenja raspoloživih resursa poduzetničke zone zajedno s ostalim njenim korisnicima.“¹⁷

Razvoj gospodarstva, odnosno poduzetničkog aspekta u njegovom okviru na određenom području postići će se poticanjem izgradnje poduzetničkih zona. Time se planiraju riješiti prostorni problemi poduzetnika te se planira potaknuti potencijalne buduće poduzetnike na ulaganje. Ulaganjima investicijskih sredstava i razvojem poduzetničkih zona na dugoročan način se stvaraju uvjeti za nesmetani rad kroz korištenje zajedničke infrastrukture i povezivanje poduzetnika smještenih na istom prostoru te kroz korištenje različitih povlastica ulaganja na tim prostorima, kao jezgri razvoja gospodarstva na određenom prostoru.

Početni korak pri postupku osnivanja poduzetničke zone odnosi se na izradu studije koja daje uvid u stanje gospodarskog aspekta i interesa poduzetnika, kojom se obrađuje prostorna smještenost gospodarskih subjekata i prikupljaju informacije o dosad uređenim gospodarskim zonama u okruženju. Na taj način utvrđuje se postoji li zaista potreba za zonom na predmetnom području i postoji li poduzetnički interes za prostor zone.

Aktivnostima razvoja, osnivanja i izgradnje poduzetničkih zona u konačnici se realiziraju višestruki ciljevi u svrhu razvoja lokalne regije i zajednice poput stvaranja novih radnih mjesta, podržavanja i poticanja gospodarskog razvitka na predmetnom području te poticanje samog poduzetništva i investicija.

Gledano iz perspektive razine gospodarskih subjekata, prednosti poduzetničkih zona odnose se na rješavanje problema prostora i infrastrukture, omogućavanje zajedničkog korištenja infrastrukture te povezivanja poduzetnika lociranih na istom prostoru, uključujući pri tome kvalitetnu prometnu povezanost tih područja s glavnim prometnim pravcima i omogućavanje sustava poticajnih mjera i povlastica za poslovanje u tim područjima. Prethodno navedeno stvara adekvatan temelj za racionalizaciju poduzetničkog poslovanja.

¹⁷ Web stranice Središnjeg državnog portala na adresi: <https://gov.hr/moja-uprava/poslovanje/pokretanje-poslovanja/poduzetnicka-infrastruktura/1842>

Budući gospodarski razvoj Općine Križ, naglasak stavlja na dosljedni razvoj malog i srednjeg poduzetništva dok poduzetnici pri tome predstavljaju izravne nositelje gospodarskog razvoja. Osiguravanjem neophodne poduzetničke infrastrukture nastoji se potaknuti ulaganje ne području Općine Križ. Kao izdvojena građevinska područja utvrđena prostornim planovima na području Općine Križ nalaze se dvije Poduzetničke zone i to Poduzetnička zona Križ I. i Poduzetnička zona Križ II. a koje su evidentirane u jedinstvenom registru poduzetničke infrastrukture Ministarstva poduzetništva i obrta.

Poduzetnička zona Križ I.

Poduzetnička zona Križ, formirana 2004. godine Odlukom Općinskog vijeća Općine Križ, prostire se na 126 ha od čega je gotovo trećina zone negradiva zbog koridora cjevovoda nafte i plina dok je u preostalom dijelu najveći dio površina u prethodnom periodu, prodan investitorima od kojih je tek dio priveden namjeni, dok je za manji dio površina potrebno riješiti vlasničke odnose s Republikom Hrvatskom s ciljem stvaranja dodatnih kapaciteta i privođenja zemljišta namijeni unutar same zone.

Navedena poduzetnička zona definirana je granicama lokalne ceste Križ-Hrastilnica na istoku, cestom nerazvrstanog karaktera Širinec-Johovec na zapadu, autocestom A3 na jugu i željezničkom prugom na sjeveru. Jedan od vodećih faktora ulaganja investitora u ovu zonu je položaj same zone na izlazu s autoceste A3 kod čvora Križ kao i njena opremljenost potrebnom komunalnom infrastrukturom (el. energija, vodoopskrba, kanalizacija, plin, telekomunikacijske linije, asfaltne prometnice na području zone i javna rasvjeta).

Do sada su svoje investicijske planove u navedenoj Poduzetničkoj zoni ostvarili Miagra d.o.o. Zagreb, Pleter vatrometi d.o.o. Zagreb, MG kamen d.o.o. Zagreb i Agromais d.o.o. Zagreb.

Slika 5. Poduzetnici unutar Poduzetničke zone Križ I.

Korisnik/naziv	Djelatnost	Aktivnost	Površine (m ²)	Broj zaposlenika
1. Miagra d.o.o., Zagreb	Poljoprivredni proizvodi, sjemenarstvo	Da	10 615,00	10
2. Pleter vatrometi d.o.o., Zagreb	Proizvodnja, trgovina i usluge	Da	4 774,00	1
3. MG DESIGN d.o.o., Križ	Proizvodnju i izradu mramora, kamena i granita	Da	10 000,00	4
4. Agromais d.o.o., Sesvete	Proizvodnja, trgovina i usluge	Da	32 270,00	5
Ukupno			57 659,00	20

Izvor: Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

U završnoj fazi je ishođenje potrebnih dozvola za izgradnju novih objekata sljedećih investitora u Poduzetničkoj zoni Križ:

- Stone gallery d.o.o. Rijeka, planira izgraditi objekt za kameno prerađivačku djelatnost.

Poduzetnička zona Križ II.

Tijekom 2010. godine Odlukom Općinskog vijeća Općine Križ formirana je i druga Poduzetnička zona Križ II. ukupne površine 27,80 ha, a locirana je sjeverno od industrijske ceste do željezničke pruge, istočno od lokalne ceste Križ-Hrastilnica te zapadno od lateralnog kanala Hrvatskih voda. Navedena zona formirana je iz istih razloga kao i Poduzetnička zona Križ I., dakle radi poticanja poduzetničkog razvoja kao osnovnog pokretača lokalnog održivog razvoja povećanjem broja gospodarskih subjekata i unaprjeđenja njihovih poslovnih rezultata.

Riječ je o već postojećoj zoni male privrede i poduzetništva, a koja je sredstvima Ministarstva poduzetništva i obrta, Zagrebačke županije te Općine Križ, tijekom 2014. godine infrastrukturno obnovljena. U njoj svoje investicijske projekte već su pokrenule tvrtke HEP ODS d.o.o. Zagreb, Lonja Strug d.d. Kutina, DIZAJN CENTAR AAG d.o.o. u stečaju Zagreb i Elektrocentar Petek d.o.o. Ivanić-Grad što je i vidljivo iz naredne slike.

Slika 6. Poduzetnici unutar Poduzetničke zone Križ II.

	Korisnik/naziv	Djelatnost	Aktivnost	Površine (m ²)	Broj zaposlenika
1.	HEP d.d., Zagreb	Distribucija električne energije	Da	14 225,00	16
2.	DIZAJN CENTAR AAG d.o.o. u stečaju, Zagreb	Opremanje objekata	Da	22 482,00	15
3.	Lonja Strug d.d., Kutina	Gradnja vodnih građevina	Da	20 647,00	3
4.	Elektrocentar Petek d.o.o., Ivanić-Grad	Elektroinstalacijski radovi	Da	14 699,00	18
UKUPNO:				72 053,00	52

Izvor: Izrada autora na temelju Strateškog razvojnog programa Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

Budućnost spomenute zone nije upitna budući da je zajedno s izgradnjom komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni Križ II., trgovačko društvo Elektrocentar Petek d.o.o. Ivanić-Grad, dodatno proširilo svoje postojeće proizvodne i administrativne kapacitete kao i trgovačko društvo Mipek d.o.o. Križ koje je do sada izgradilo bravarsku halu te stvorilo uvjete za nova zapošljavanja i proširenja proizvodnih kapaciteta.

I izvan poduzetničkih zona na području Općine Križ razvijaju se poduzetničke inicijative. Trgovačko društvo Klesarstvo Lucić d.o.o. Samobor, u Križu planira izgradnju nove proizvodne hale za preradu kamena, a trenutno su u fazi izrade potrebne projektne dokumentacije.

Trgovačko društvo Amex d.o.o. Zagreb planira u Moslavačkoj ulici u Križu izgraditi pogon za sortiranje i pakiranje voća sa pomoćnom zgradom za što je ishođena građevinska dozvola.

Drvena industrija Novoselec d.o.o. Novoselec planira izgradnju kogeneracijskog postrojenja unutar postojećeg kruga drvne industrije s dugom tradicijom u Novoselcu, za što je također ishođena građevinska dozvola.

5. ALATI ANALIZE STANJA

5.1. Swot analiza

SNAGE	SLABOSTI
(strengths)	(weaknesses)
Smještaj, klima, prirodni resursi	
✓ Očuvan okoliš (tlo, zrak i vode) ✓ Područje povoljnih klimatskih uvjeta ✓ Bogatstvo voda (rijeka Česma) ✓ Očuvana kvaliteta vode i rijeka bogata ribom ✓ Područje Općine obuhvaćeno ekološkom mrežom Natura 2000 (šuma Žutica) ✓ Prisutnost mineralnih sirovina (nafte i plina) koji su utjecali na razvoj Općine i socio-ekonomsku strukturu stanovništva ✓ Bogatstvo šuma (šuma Žutica i Veliki Jantak) na čijem se resursu razvija drvoprerađivačka industrija, a predstavlja i vrijedan prirodni krajobraz ✓ Šume kao važno ekološko uporište na području Općine ✓ Velika biološka i krajobrazna raznolikost područja (krajolik naselja Križ)	– Nedovoljno iskorištene prirodne (čisto tlo, vode i očuvan zrak) i klimatske prednosti područja – Nedovoljna valorizacija prirodne baštine i krajobraza – Nedovoljna prepoznatljivost područja – Neodgovorno ponašanje pojedinaca i skupina u vezi okoliša te stvaranje divljih odlagališta smeća – Niska energetska učinkovitost stambenih zgrada i kućanstava – Nizak udio korištenja OIE

Stanovništvo	
✓ Prostor kontinuirane naseljenosti i jedna od stanovništvom brojnijih općina u Zagrebačkoj županiji ✓ Razvijena mreža općinskih naselja ✓ Postojanje pojedinaca i skupina ljudi koji su inicijatori razvoja na području Općine	– Nepovoljni demografski trendovi (prisutna depopulacija i starenje stanovništva) – Negativan prirodni prirast u Općini – Nepovoljnija obrazovna struktura u odnosu na strukturu stanovništva Županije – Nedostatak radnih mjesta što rezultira iseljavanjem obrazovanih i mladih kadrova – Koncentracija stanovništva u Križu i Novoselcu te smanjenje broja stanovništva u manjim naseljima – Nezainteresiranost stanovništva u razvojnim projektima i aktivnostima te zatvorenost prema novitetima – Slaba umreženost lokalnih dionika – Povećanje broja stanovnika koji primaju socijalnu pomoć

Infrastruktura

- ✓ Povoljan geoprometni položaj (autocesta A3 i željeznica) i blizina Zagrebu
- ✓ Postojanje željezničkog kolodvora Novoselec za putnički promet
- ✓ Izgrađena mreža županijskih cesta
- ✓ Organizirana vodoopskrba na području Općine (vodoopskrbni sustav Ivanić-Grad)
- ✓ Organizirano prikupljanje komunalnog otpada
- ✓ Uključivanje djece i mladih u procese zaštite okoliša
- ✓ Uključenost u elektroenergetski sustav
- ✓ Izgrađen sustav javne rasvjete
- ✓ Omogućena plinoopskrba na području Općine
- ✓ Relativno dobra opremljenost sustavom telekomunikacija
- ✓ Infrastrukturno opremljeno groblje u Križu

- Zanemarivanje prometnica na lokalnoj razini
- Neke od prometnica karakteristične su po nedostatku širine i horizontalne te vertikalne prometne signalizacije te po oštećenoj kolničkoj konstrukciji što predstavlja otežavajuću okolnost pri redovnom prometovanju i ugrožava sigurnost sudionika u prometu
- Željeznička infrastruktura je neadekvatna te pravac ima jedan kolosijek
- Povećana nesigurnost sudionika u prometu (posebice djece) uslijed nedostatka prometne signalizacije
- Nesređeni imovinsko-pravni odnosi
- Nedovršen kanalizacijski sustav
- Nedostatak vodoopskrbe u pojedinim dijelovima općinskih naselja te dijelovi sustava vodoopskrbe koji zahtijeva rekonstrukciju
- Nedostatak linija javnog autobusnog prijevoza
- Nerazvijen sustav širokopojasnog pristupa internetu
- Nedostatak odarnice na groblju u Rečici Kriškoj

Prirodna i kulturno-povijesna baština

- ✓ Velik broj kulturnih dobara (arheološko nalazište Sipčina)
- ✓ Velik broj objekata i lokaliteta tradicijske baštine (drvena arhitektura) te postojanje nematerijalne kulturne baštine

- Nedostatna iskorištenost kulturne baštine u razvoju turizma
- Zanemarivanje kulturne baštine

Gospodarstvo

- ✓ Blizina tržištu (autocesta A3 i Grad Zagreb)
- ✓ Tradicija poljoprivredne proizvodnje
- ✓ Proizvodnja kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda (jagoda, jabuka, med)
- ✓ Registriran velik broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i postojanje poljoprivredne konkurentnosti
- ✓ Puno slobodnih i očuvanih poljoprivrednih zemljišta
- ✓ Eksploatacija mineralnih sirovina (nafte i plina) na poljima Žutica, Bunjani i Šumećani
- ✓ Postojanje drvoprerađivačkih kapaciteta u privatnom sektoru (dugogodišnja tradicija)
- ✓ Postojanje metaloprerađivačkih poduzeća
- ✓ Postojanje malih i srednjih poduzeća i obrta
- ✓ Postojanje poduzetničke infrastrukture (Poduzetnička zona I Križ i Poduzetnička zona II Križ)
- ✓ Postojanje inicijativa za razvoj turizma (lokalna vlast, pojedinci i privatnici)
- ✓ Korištenje poticaja u poljoprivredi i poduzetništvu

- Područje koje prema indeksu razvijenosti zaostaje za nacionalnim prosjekom
- Intenzivna deagrarizacija i zapuštanje poljoprivrednih zemljišta
- Neiskorišten potencijal ekološke proizvodnje
- Nedostatak prerađivačkih kapaciteta za preradu poljoprivrednih proizvoda
- Usitnjenost poljoprivrednih zemljišta
- Proizvodnja za vlastite potrebe
- Nedostatak promocije i nedostatak brendiranih poljoprivrednih proizvoda
- Nedostatak navodnjavanih površina
- Ovisnost poljoprivrednika o državnim poticajima
- Nepovezanost drvoprerađivačkih poduzeća
- Nedostatak institucija na lokalnoj razini koji pružaju potporu razvoju gospodarstva
- Nedostatak suradnje među malim i srednjim poduzećima
- Nedostatak poduzetničkih inicijativa
- Nedostatak novih tehnologija i kadrova koji koriste nove tehnologije
- Nerazvijen turizam i nedostatak turističkih sadržaja
- Nedostatne poticajne mjere za razvoj poljoprivrede i poduzetništva
- Nedovoljna infrastrukturna opremljenost poduzetničkih zona

PRILIKE	PRIJETNJE
(opportunities)	(threats)
Smještaj, klima, prirodni resursi	
✓ Valorizacija i zaštita okoliša i krajolika, posebice onih u ekološkoj mreži Natura 2000 ✓ Iskorištavanje sredstava iz fondova za poticanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije ✓ Rastući interes za ulaganje u OIE ✓ Provođenje edukativnih aktivnosti o važnosti zaštite okoliša	– Nekontrolirano iskorištavanje prirodnih resursa koje može ugroziti okoliš i dugoročno naštetiti razvoju gospodarstva – Nekontrolirano iskorištavanje šuma i eksploatacija mineralnih sirovina u šumi Žutica može ugroziti bio raznolikost u tom području ekološke mreže Natura 2000 – Nesređeno i nedovoljno jasno nacionalno zakonodavstvo uz preklapanje ovlasti različitih nadležnih institucija – Nedostatak preciznih podataka o mogućnostima održivog korištenja biološke raznolikosti područja
Stanovništvo	
✓ Korištenje sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova za razvoj infrastrukture i razvoj ljudskih resursa ✓ Upoznavanje stanovništva o mogućnostima korištenja sredstava iz ESI fondova ✓ Doseljavanje obrazovanog i mladog stanovništva s djecom ✓ Slaba umreženost lokalnih dionika ✓ Povećanje energetske učinkovitosti objekata javne namjene ✓ Poticanje stanovništva, posebice mladih, za uključivanje u rad udruga	– Daljnje iseljavanje mladog i obrazovanog stanovništva – Depopulacija stanovništva – Starenje i odumiranje stanovništva koje ima tradicijska znanja i vještine – Nedovoljno usklađen i poticajan zakonski i institucionalni okvir na razini cijele Hrvatske – Siromaštvo i socijalna isključenost ugroženih skupina stanovništva – Nedovoljna suradnja udruga s javnom upravom i lokalnim stanovništvom

Infrastruktura	
✓ Značajnija valorizacija geoprometnog položaja (privlačenje investicija u poduzetničke zone) ✓ Izgradnja i uređenje općinskog centra (trga) ✓ Izgradnja i rekonstrukcija lokalnih i nerazvrstanih cesta ✓ Rekonstrukcija željezničke infrastrukture ✓ Postavljanje prometne signalizacije na lokalnim prometnicama ✓ Izgradnja kanalizacijskog sustava ✓ Razvoj sustava širokopojasnog pristupa internetu ✓ Korištenje sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova za infrastrukturne projekte	– Nedostatak financijskih sredstava za infrastrukturne projekte – Izostajanje investicijskih projekata uslijed nerješavanja imovinsko-pravnih odnosa
Prirodna i kulturno-povijesna baština	
✓ Porast svijesti o zaštiti kulturne baštine ✓ Povećanje interesa turista za aktivne oblike turizma temeljene na prirodnim vrijednostima te na kulturnoj baštini ✓ Iskorištavanje sredstava iz EFRR-a za revitalizaciju kulturne baštine i razvoj turizma ✓ Poticanje marketinga i razvoja turističke destinacije Općine Križ	– Nedovoljna komunikacija i uključenost svih dionika u planiranje, pripremu i provedbu projekata u području infrastrukture, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti – Nedostatak financijskih sredstava za projekte očuvanja okoliša i prirodne baštine

Gospodarstvo

✓ Korištenje sredstava iz ESI fondova za razvoj poljoprivrede (poticanje razvoja mladih i malih poljoprivrednika, razvoj infrastrukture) ✓ Komasacija i navodnjavanje poljoprivrednih zemljišta ✓ Iskorištavanje poticajnih mjera Zagrebačke županije i Općine Križ ✓ Razvoj poljoprivredne proizvodnje te plasiranje proizvoda prije svega na tržište Grada Zagreba ✓ Transformacija tradicionalne poljoprivrede prema zahtjevima potrošača (npr. ekološka proizvodnja) ✓ Korištenje sredstava iz ESI fondova za razvoj MSP-ova i turizma (poticanje poduzetništva, razvoj infrastrukture i proizvodnih kapaciteta) ✓ Iskorištavanje poticajnih mjera za razvoj drvoprerađivačke industrije ✓ Poticajne mjere Republike Hrvatske za marketinške aktivnosti i razvoj novih turističkih proizvoda ✓ Iskorištavanje prirodne i kulturne baštine u razvoju turizma te razvoj novih kreativnih turističkih sadržaja	– Nova gospodarska kriza i recesija – Neriješeni imovinsko-pravni odnosi poljoprivrednih zemljišta što otežava komasaciju – Nedostatak financijskih sredstava za sufinanciranje razvojnih projekata – Nedovoljno usklađen i poticajan zakonski i institucionalni okvir na razini cijele Hrvatske koji se odnosi na poljoprivredu te malo i srednje poduzetništvo – Izostanak javno-privatnog partnerstva – Neiskorištavanje sredstava iz ESI fondova uslijed needuciranosti i nezainteresiranosti poljoprivrednika i poduzetnika – Nekontrolirani uvoz poljoprivrednih proizvoda kojima poljoprivrednici ne mogu konkurirati – Nerazvijeno tržište za poljoprivredne i drvene proizvode – Nezainteresiranost turista i posjetitelja za turističku destinaciju Općina Križ

5.2. PEST analiza

Kako bi se bolje definirale i razumjele brojčano ocijenjene vrijednosti iz PEST analize svakog područja, obrazložiti će se kratko kako slijedi: snaga okoline izražena je u brojčanim vrijednostima u granicama od 1-5 gdje je najmanji utjecaj izražen brojem 1, a najveći brojem 5. Ukoliko čimbenik djeluje kao prijetnja ima predznak minus (-), a ukoliko djeluje kao prilika ima predznak plus (+).

Značaj utjecaja okoline izražen je u brojčanim vrijednostima u granicama od 1 – 5. Ukupna ocjena pojedinih segmenata unutar navedenih okolina dobivena je umnoškom snaga i značaja utjecaja. Podsume su dobivene zbrojem ukupnih ocjena pojedinih čimbenika unutar određene okoline. Maksimalno pozitivni učinak segmenta okoline je +100, a maksimalno negativni učinak -100. Pozitivan predznak govori o poticajnim uvjetima okoline – što je veći rezultat govori se o većoj povoljnosti, dok negativan rezultat govori o destimulirajućem utjecaju okoline. Ocjenjivanje svakog segmenta okoline prikazano je u slijedećoj tablici.

Segment		Utjecaj	Značaj	Ukupna ocjena
		-5, -4, -3, -2,-1, +1, +2, +3, +4, +5	1, 2, 3, 4, 5	
Politički	Priključivanje EU	+3	5	+15
	Porezni sustav	-1	4	-4
	Efikasnost zakonodavstva	-2	2	-4
	Stabilnost političke situacije	-2	5	-10
Podsuma				-3
Ekonomski	Stopa nezaposlenosti	+1	4	+4
	Naklonost stranih investitora	+3	3	+9
	Utjecaj krize	-3	5	-15
	Visine kamatnih stopa	-1	3	-3
Podsuma				-5
Socijalni	Gostoljubivost	+5	4	+20
	Odljev „mozgova“	+1	5	+5
	Depopulacija	+2	4	+8
	Inicijativa za vlastiti razvoj	+4	5	+20
Podsuma				+53
Tehnološki	Dostupnost novih tehnologija	+2	4	+8
	Prometna infrastruktura	+3	5	+15
	Turistički kapaciteti	+2	3	+6
	Obrazovna infrastruktura	+3	5	+15
Podsuma				+44
Suma				+89

Ukupna ocjena, ukazuje nam da je okolina stimulirajuća bez obzira na postojeći destimulirajućipolitički i ekonomski aspekt. Bitno je ne zanemariti činjenicu da postoje brojna područja na kojima je moguće i neophodno dodatno djelovati u svrhušto efektivnijeg utjecaja na okolinu. Prethodno navedeno nam zapravo ukazuje na potrebu usmjeravanja projekata prvenstveno ulaganju u sektor gospodarstva, suvremene tehnologije, poticanje inovacija, obrazovanja i razvoja turizma.

Dakle, pozitivne ocjene ili snage, iskazane su za socijalnu, i tehnološku okolinu, dok su negativne ocjene ili prijetnje izražene za političku i ekonomsku okolinu. Kao što je već spomenuto, političku i ekonomsku okolinu u ovom kontekstu smatramo destimulirajućom upravo iz razloga što Općina Križ nema previše utjecaja na navedene segmente.

Jedan od aspekata na koji se može dodatno utjecati je onaj tehnološkog karaktera i to na način da što više projekata usmjerimo kao što je gore navedeno, u sektor gospodarstva, razvoj novih i suvremenih tehnologija, poticanje inovacija itd. što bi u konačnici trebalo rezultirati rastom gospodarstva, poljoprivrede, turizma, a naposljetku i unapređenjem životnog standarda stanovnika.

U svrhu rješavanja depopulacijskog problema Općine neophodno je dosljedno razvijati i provoditi populacijske i natalitetne mjere kako bi se situacija poboljšala.

Politički aspekt okoline naglasak stavlja na izraziti značaj i potencijal za razvoj Općineu obliku članstva Hrvatske u Europskoj Uniji temogućnosti otvaranja novih tržišta i pristupa izvorima financiranja iz brojnih raspoloživih europskih fondova. Drugim riječima, vrlo je važno raditi na kreiranju povoljnijih uvjeta u svrhu razvoja i financiranja poduzetništva, kako bi se privukao interes stranih investitora, što predstavlja poticajni faktor razvoja gospodarskog aspekta Općine.

Što se tiče nezaposlenosti na području Općine Križ, nakon dužeg razdoblja, stanje se napokon djelomično poboljšava. Bez obzira na to važno je dosljedno djelovati na taj aspekt ekonomskog okruženja provođenjem mjera poticanja zapošljavanja, kako ne bi došlo do „odljeva“ mozgova, tj. kvalificirane i visoko obrazovane radne snage sa područja Općine.

5.3. Analiza financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja temelji se na podacima iz bilance i izvještaja o prihodima i rashodima. Postupci analiza financijskih izvještaja utemeljeni su u raščlanjivanju i uspoređivanju. U kontekstu uspoređivanja razmatraju se komparativni financijski izvještaji koji služe za provedbu horizontalne analize. Za provedbu vertikalne analize služe strukturni financijski izvještaji i oni se promatraju u kontekstu raščlanjivanja.

Horizontalna analiza financijskih izvještaja prati promjene vrijednosti pozicija financijskih izvještaja tijekom više obračunskih razdoblja. Kroz horizontalnu analizu uočava se tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja. Ključna varijabla u horizontalnoj analizi prvenstveno je vrijeme, jer se usporedbom elemenata financijskih izvještaja, koji su iskazani u novčanim jedinicama, između dva ili više razdoblja donosi zaključak o kretanju pojave kroz promatrano razdoblje, pri čemu je moguće utvrditi problematična područja poslovanja.

Pokazatelj analize financijskih izvještaja predstavlja racionalni broj koji podrazumijeva stavljanje u odnos jedne ekonomske veličine s drugom ekonomskom veličinom. Pokazatelji analize financijskih izvještaja se računaju kako bi se stvorila informacijska podloga za donošenje poslovnih odluka, te je ovdje naveden pokazatelj ekonomičnosti poslovanja.

✂ Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Prihodi

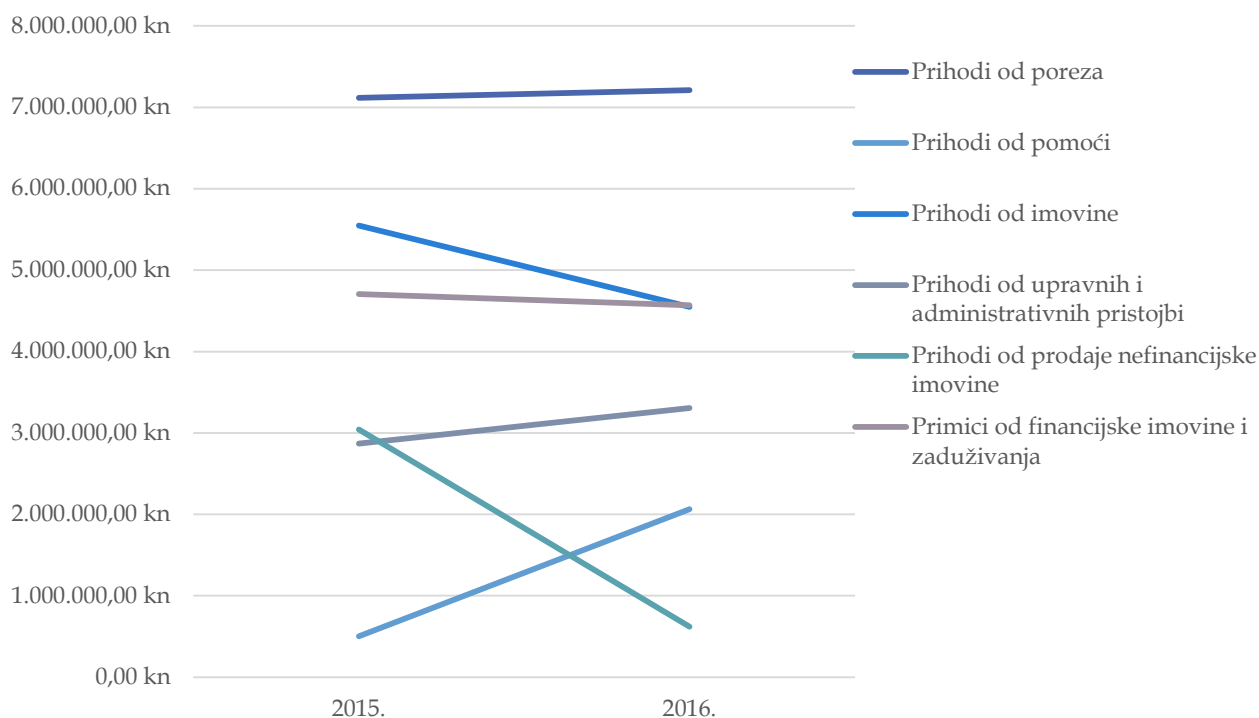
Tablica 23. Ostvareni prihodi/primici Općine Križ za razdoblje 2015. - 2016. godine

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2015. (kn)	Ostvareno za 2016. (kn)	Indeks (6/5)
1	2	5	6	7
1.	Prihodi od poreza	7.115.617,00	7.210.012,00	101,3
2.	Prihodi od pomoći	503.615,00	2.063.781,00	409,8
3.	Prihodi od imovine	5.546.946,00	4.548.219,00	82,0
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	2.870.367,00	3.308.159,00	115,3
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te prženih usluga i prihodi od donacija	2.500,00	800,00	32,0
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,00	0,00	-
	Ukupni prihodi poslovanja	16.039.045,00	17.130.971,00	106,8
7.	Prihodi od prodaje neproiz. dugotrajne imovine	3.025.985,00	593.783,00	19,6
8.	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	16.077,00	27.517,00	171,2
	Ukupni prihodi od prodaje nefinancijske imovine	3.042.062,00	621.300,00	20,4
9.	Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova	6.075,00	68.203,00	1.122,7
10.	Primici od zaduživanja	4.700.000,00	4.500.000,00	95,7
	Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja	4.706.075,00	4.568.203,00	97,1
	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	23.787.182,00	22.320.474,00	93,8

Izvor: Općina Križ

Prihodi/primici u 2016. godini ostvareni su u iznosu od 22.320.474,00 kn, što je za 1.466.708,00 kn ili 6,2% manje u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno, najznačajniji udjel imaju, prihodi od poreza u iznosu od 7.210.012,00 kn ili 32,3%, prihodi od imovine u iznosu od 4.548.219,00 kn ili 20,4%, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama u iznosu od 3.308.159,00 kn ili 14,8% ukupnih prihoda/primitaka te prihodi od pomoći u iznosu od 2.063.781,00 kn ili 9,3%.

Grafikon 7. Kretanje glavnih izvora prihoda/primitaka u proračunu Općine Križ od 2015.-2016. godine, u kunama

Izvor: Općina Križ

Rashodi

Tablica 24. Ostvareni rashodi/izdaci Općine Križ za razdoblje 2015. - 2016. godine

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2015. (kn)	Ostvareno za 2016. (kn)	Indeks (6/5)
1	2	5	6	7
1.	Rashodi za zaposlene	2.424.817,00	2.424.137,00	100,0
2.	Materijalni rashodi	3.331.479,00	5.149.321,00	154,6
3.	Financijski rashodi	442.274,00	322.446,00	72,9
4.	Subvencije	178.799,00	184.311,00	103,1
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	2.421.231,00	2.351.660,00	97,1
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	633.025,00	639.040,00	101,0
7.	Ostali rashodi	2.804.161,00	3.337.652,00	119,0
Ukupni rashodi poslovanja		12.235.786,00	14.408.787,00	117,8
Višak prihoda poslovanja (tekuća godina)		3.803.259,00	2.722.184,00	71,6
8.	Rashodi za nabavu ne proizvedene dugotrajne imovine	0,00	255.000,00	-
9.	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.576.855,00	2.054.666,00	130,3
10.	Rashodi za nabavu plemenitih metala	39.034,00	30.376,00	77,8
11.	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	0,00	0,00	-
Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine		1.615.889,00	2.340.042,00	144,8
Višak prihoda od nefinancijske imovine (tekuća godina)		1.426.173,00	0,00	-
Manjak prihoda od nefinancijske imovine (tekuća godina)		0,00	1.718.742,00	-
12.	Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	7.813.757,00	5.524.850,00	70,7
Višak primitaka od financijske imovine (tekuća godina)		0,00	0,00	-
Manjak primitaka od financijske imovine (tekuća godina)		3.107.682,00	956.647,00	30,8
UKUPNO RASHODI/IZDACI		21.665.432,00	22.273.679,00	102,8
Višak prihoda i primitaka (tek. godina)		2.121.750,00	46.795,00	2,2
Manjak prihoda i primitaka (tek. godina)		0,00	0,00	-
Višak prihoda i primitaka - preneseni		0,00	6.552,00	-
Manjak prihoda i primitaka - preneseni		2.115.198,00	0,00	-
Višak prihoda i primitaka za pokriće u slijedećem razdoblju		6.552,00	53.347,00	814,2
Manjak prihoda i primitaka za pokriće u slijedećem razdoblju		0,00	0,00	-

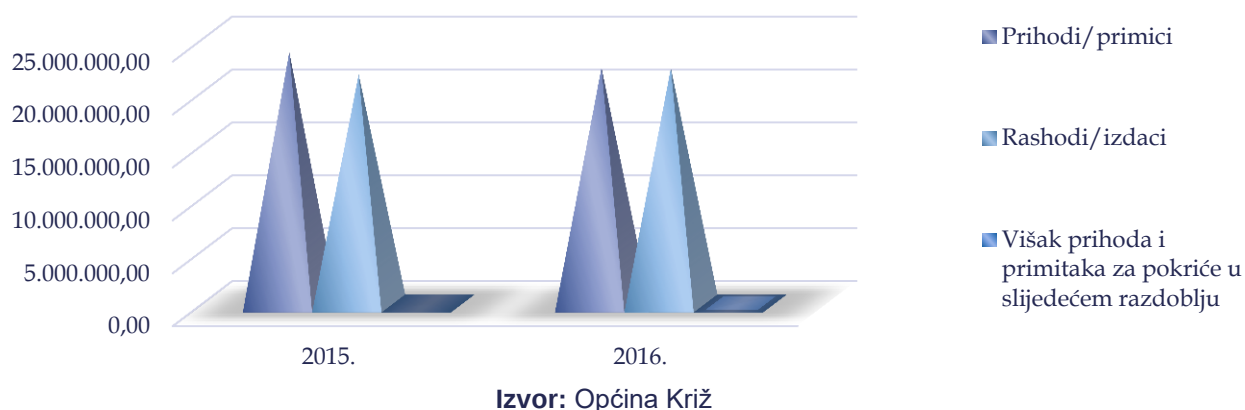
Izvor: Općina Križ

Na temelju provedene analize Izvještaja o prihodima i primicima, rashodima i izdacima za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2016. godine utvrđuje se da je Općina Križ na dan 31.12.2016. godine ostvarila poslovni rezultat po sljedećim kategorijama, i to :

- višak prihoda poslovanja u iznosu od 2.722.184,00 kn
- manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od 1.718.742,00 kn
- manjak primitaka od financijske imovine u iznosu od 956.647,00 kn
- ukupan višak prihoda/primitaka u iznosu od 46.795,00 kn

Ukupno ostvareni rashodi/izdaci u 2016. godini iznose 22.273.679,00 kn, što je za 608.247,00 kn ili 2,8% više u odnosu na prethodnu godinu. Proračunska sredstva su korištena za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga, a vrijednosno najznačajniji rashodi/izdaci su ostvareni kroz materijalne rashode u iznosu od 5.149.321,00 kn ili 23,2% te ostale rashode u iznosu od 3.337.652,00 kn ili 15%.

Grafikon 8. Prikaz ukupno ostvarenih prihoda/primitaka i rashoda/izdataka u razdoblju za 2015. – 2016. godinu

Bilanca 2015. i 2016. godine

Nefinancijska imovina se odnosi na vrijednost zemljišta, građevinskih objekata, postrojenja i opreme, prijevoznih sredstava, nefinancijske imovine te druge imovine.

Financijska imovina se odnosi na novčana sredstva, potraživanja za prihode poslovanja (za komunalnu naknadu, komunalni doprinos, općinske poreze, potrošnju vode, grobnu naknadu, iznajmljivanje prostora i drugo), te na depozite, dionice i udjele u glavnici.

Obveze se odnose na obveze za rashode poslovanja, obveze za nabavu nefinancijske imovine i obveze za primljene zajmove.

Tablica 25. Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora – usporedba 2015. i 2016.godine

Redni broj	Opis	2015.	2016.	Indeks 4/3
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	71.784.490,00	69.229.363,00	96,4
2.	Financijska imovina	7.183.563,00	5.738.057,00	79,9
2.1.	<i>Novčana sredstva</i>	26.984,00	257.278,00	953,4
2.2.	<i>Depoziti, jamčevnipolozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo</i>	0,00	0,00	-
2.3.	<i>Potraživanja za dane zajmove</i>	316.226,00	194.723,00	61,6
2.4.	<i>Dionice i udjeli u glavnici</i>	3.310.200,00	2.453.800,00	74,1
2.5.	<i>Potraživanja za prihode poslovanja</i>	2.964.775,00	2.306.742,00	77,8
2.6.	<i>Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine</i>	565.378,00	525.514,00	92,9
2.7.	<i>Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda</i>	0,00	0,00	-
	<i>Ukupno imovina</i>	78.968.053,00	74.967.420,00	94,9
3.	Obveze	6.354.740,00	5.489.161,00	86,4
4.	Vlastiti izvori	72.613.313,00	69.478.259,00	95,7
	<i>Ukupno obveze i vlastiti izvori</i>	78.968.053,00	74.967.420,00	94,9

Izvor: Općina Križ

Na koncu 2016. godine potraživanja iznose 3.026.979,00 kn i čine 13,56% ostvarenih prihoda i primitaka. U odnosu na prethodnu godinu manja su za 819.400,00 kn, najvećim dijelom zbog smanjenja potraživanja za prihode poslovanja.

Ostvarena potraživanja odnose se na potraživanja za dane zajmove u iznosu 194.723,00 kn, potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 2.306.742,00 kn i potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 525.514,00 kn. S obzirom na visinu dospjelih potraživanja, potrebno je i nadalje poduzimati sve zakonske mjere naplate, a kako bi se izbjegla njihova zastara.

Obveze u 2016. godini ukupno su iznosile 5.489.161,00 kn, što je 24,6% ostvarenih prihoda i primitaka u 2016. godini.

Stanje obveza Općine Križ na dan 31.12.2016. godine navedeno je u nastavku, a bitno je napomenuti kako Općina Križ nije imala većih poteškoća prilikom podmirivanja nastalih obveza u navedenoj godini.

Tablica 26. Obveze Općine Križ na dan 31.12.2016.

Opis	Iznos (kn)
<i>Obveze za materijalne rashode</i>	69.123,00
<i>Obveze temeljem sredstava pomoći unutar općeg proračuna</i>	42.390,00
<i>Obveze za naknade građanima i kućanstvima</i>	61.650,00
<i>Obveze za nabavu nefinancijske imovine</i>	30.767,00
<i>Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora</i>	5.285.231,00
Ukupno obveze	5.489.161,00

Izvor: Općina Križ

✧ Pokazatelj analize financijskih izvještaja

Ekonomičnost Općine Križ

Pokazatelj ekonomičnosti izračunava se na temelju računa godišnjeg izvještaja o prihodima/primicima i rashodima/izdacima, a mjeri odnos prihoda/primitaka i rashoda/izdataka i pokazuje koliko se prihoda/primitaka ostvari po jedinici rashoda/izdataka. Ukoliko je vrijednost manja od 1, pokazatelj je poslovanja s gubitkom.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja = Ukupni prihodi i primici/Ukupni rashodi i izdaci Općine Križ 2016.godine = 22.320.474,00 / 22.273.679,00 = 1,00

S obzirom da je pokazatelj ekonomičnosti Općine Križ jednak jedan, navedeni pokazatelj upućuje da je Općina u tekućoj godini poslovala s dobitkom.

✧ Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Tablica 27. Vertikalna analiza aktive bilance Općine Križ

AKTIVA	2015. godina	%	2016. godina	%	Indeks 2015./2016.
Dugotrajna imovina	71.784.490,00	90,90	69.229.363,00	92,35	96,4
Kratkotrajna imovina	7.183.563,00	9,10	5.738.057,00	7,65	79,9
Ukupno	78.968.053,00	100	74.967.420,00	100	94,9

Izvor: Općina Križ

U 2015. godini dugotrajna imovina Općine sudjeluje sa 90,90%, dok kratkotrajna imovina sudjeluje sa 9,10% u ukupnoj imovini. U 2016. godini dugotrajna imovina u ukupnoj imovini sudjeluje u nešto većem postotku u odnosu na 2015. godinu, tj. udio dugotrajne imovine u ukupnoj imovini iznosio je 92,35%.

Uspoređujući ova dva razdoblja kroz indekse, vidi se smanjenje dugotrajne imovine u 2016. godini u odnosu na 2015., kao i smanjenje kratkotrajne imovine za 20,1%.

Tablica 28. Vertikalna analiza pasive bilance Općine Križ

PASIVA	2015. godina	%	2016. godina	%	Indeks 2015./2016.
Obveze	6.354.740,00	8,05	5.489.161,00	7,32	86,4
Vlastiti izvori	72.613.313,00	91,95	69.478.259,00	92,68	95,7
Ukupno	78.968.053,00	100	74.967.420,00	100	94,9

Izvor: Općina Križ

U 2015. godini udio obveza Općine Križ u ukupnoj pasivi iznosio je 8,05%, dok se u 2016. godini taj postotak smanjio na 7,32%, zbog čega je i indeks usporedbe navedene dvije godine manji od 100, tj. iznosi 86,4.

Što se tiče vlastitih izvora, njihov udio se u ukupnom iznosu pasive promijenio, odnosno, vidljivo je smanjenje u postotnom iznosu od 4,3%.

6. OPĆI CILJEVI

Na temelju provedene analize stanja/okruženja Općina Križ definira opće ciljeve koji predstavljaju izjavu o tome što se namjerava postići u narednom razdoblju od tri godine, tj. određuje se jasan smjer kretanja i djelovanja u navedenom vremenskom razdoblju, a njegova realizacija pridonijeti će ostvarenju postavljene vizije, ali i misije.

Opći razvojni cilj u razdoblju 2018. – 2020. izveden je iz definirane vizije koja je pak izvedena iz razvojnih mogućnosti, ali i problema uočenih u gospodarstvu, društvenim djelatnostima, prostornom uređenju i zaštiti okoliša te u institucijama razvojnog upravljanja. Također, određeni su i posebni razvojni ciljevi koji ukazuju na prioritete djelovanja i alokaciju resursa prilikom ostvarenja zadanih općih ciljeva.

Opći ciljevi Općine Križ izvedeni su iz i u skladu su sa Strateškim razvojnim programom Općine Križ za razdoblje od 2016. – 2021. godine. Usmjereni su na gospodarski razvoj, unaprjeđenje infrastrukture, zaštitu okoliša, kao i na unaprjeđenje kvalitete života te zaštitu kulturne baštine.

Opći cilj 1 Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja

Opći cilj 2 Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivreda i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama

Opći cilj 3 Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora

Općina Križ posjeduje izrazito veliki razvojni potencijal te je u skladu s time, potrebno raditi na razvoju i jačanju kapaciteta posebno se bazirajući na pronalaženje sredstava financiranja iz svih raspoloživih izvora. U realizaciji Strateškog plana nužna je suradnja i koordinacija upravnih odjela Općine sa svim subjektima koji su prisutni na području, ali i stvaranje potencijala za buduću suradnju sa novim, potencijalnim subjektima.

7. POSEBNI CILJEVI

Na temelju postavljenog općeg cilja, proizlaze posebni ciljevi koji ukazuju na prioritete prilikom alokacije resursa. Posebni ciljevi predstavljaju očekivane rezultate, odnosno željene promjene koje su posljedica niza specifičnih aktivnosti usmjerenih postizanju općih ciljeva.

Kao prvi korak konkretizacije i ostvarenja vizije predložena su 3 opća cilja. Strateški ciljevi razvoja Općine konzistentan su i sažet opis namjeravanih ishoda razvoja, jasno izraženih i mjerljivih, a vremenski su povezani s razdobljem trajanja strateškog plana. Kvaliteta strateških ciljeva ovisi o tome koliko oni odražavaju trendove i procese u Općini i široj regiji. Strateški ciljevi doprinose ostvarenju vizije, a temelje se na osnovnoj analizi, te SWOT i PEST analizi.

Svaki opći cilj ima određeni broj posebnih ciljeva koji će u sinergiji doprinijeti ostvarenju definiranog općeg cilja, a ostvarenjem općih ciljeva doseći će se zacrtana vizija. Nadalje, svaki posebni cilj ima definirane pripadajuće aktivnosti, odnosno načine ostvarenja čijim će se ostvarenjem uspješno provesti određena strategija odnosno strateški plan. U nastavku su dane tablice sa definiranim općim, te pripadajućim posebnim ciljevima, kao i njihovim opisima.

Opći cilj 1 Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja	
1.1. Unaprjeđenje zaštite okoliša i očuvanje prirodnih resursa	Obzirom na činjenicu da nam prirodni okoliš u kojem živimo (voda, zrak, zemlja, biljke, životinje i dr.) omogućuje ostvarenje svih naših životnih potreba, zaštita okoliša se u tom pogledu smatra jednom od najkompleksnijih aktivnosti uključenih u sve aspekte organizacije ljudskog društva. Problem su dakle, naše navike i interesi, odnosno, kontinuirano rastuće potrebe koje priroda ne može zadovoljiti, što nas prisiljava da kreiramo nove elemente i redizajniramo okoliš, različit od onog prirodnog. Do pojma održivog razvoja dovela je upravo ta spoznaja da sve odluke koje donesemo o okolišu danas, mogu u potpunosti ograničiti ili onemogućiti preživljavanje živih sustava u neposrednoj budućnosti. Održivim razvojem, dakle, smatramo onaj koji ispunjava potrebe postojećih generacija, a pri tome ne uskraćuje budućim generacijama mogućnost ostvarenja njihovih potreba. Navedeni posebni cilj, Općina Križ namjerava ostvariti putem poticanja održivog razvoja temeljenog na odgovornom ponašanju prema prirodi i okolišu te poticanjem povećanja energetske učinkovitosti i korištenjem obnovljivih izvora energije.
1.2. Razvoj komunalne infrastrukture	Komunalna infrastruktura, odnosno, sustavno podizanje standarda komunalne infrastrukture, smatra se jednim od ključnih faktora razvoja Općine Križ i upravo u tu svrhu je definiran ovaj posebni cilj. Uloga komunalne infrastrukture u gospodarskom i društvenom razvoju Općine izrazito je velika i ovim se posebnim ciljem nastoji pružiti mogućnost i dostupnost komunalne infrastrukture svim stanovnicima Općine. Općina Križ će razvojem infrastrukture, odnosno, aktivnostima izgradnje sustava vodoopskrbe i odvodnje te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, adekvatnim opremanjem groblja i izgradnjom i uređenjem javnih površina uživati povjerenje zainteresiranih strana: stanovnika, subjekata u društvenim djelatnostima, gospodarskih subjekata, poslovnih partnera, nevladinih organizacija i turista posjetitelja te će na taj način djelovati u smjeru ostvarenja navedenog posebnog cilja.
1.3. Razvoj prometne infrastrukture	Kao što je već ranije spomenuto, razina kvalitete životnog standarda stanovništva unutar lokalne zajednice, uvjetovana je nekolicinom važnih faktora, no kao jedan od ključnih, izdvaja se upravo prometna infrastruktura. U okviru narednog trogodišnjeg razdoblja, Općina Križ planira intenzivirati ulaganja u razvoj ovog aspekta, odnosno u izgradnju i modernizaciju nerazvrstanih i lokalnih cesta te u rekonstrukciju i modernizaciju ostale prometne infrastrukture i drugih relevantnih kapitalnih projekata.

Opći cilj 2 Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivreda i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama	
2.1. Razvoj ruralnog područja jačanjem poljoprivredne proizvodnje i ulaganjem u revitalizaciju šumskih područja	„Suvremena definicija pojma "ruralni razvoj" podrazumijeva integralni i višesektorski te održivi razvoj ruralnog (negradskog) prostora. Integralni, odnosno cjelovit razvoj ruralnih područja bitan je zbog diverzifikacije ruralne ekonomije koja se u vrijeme suvremenih strukturnih procesa i zbivanja suočava s brojnim problemima poput depopulacije, starenja stanovništva, fosilizacije pejzaža te generalno sve lošijim socio-ekonomskim pokazateljima koji čine ovaj prostor pasivnim i nepoželjnim za život. Diverzifikacija ruralnog gospodarstva ključna je iz razloga što čini preduvjet demografske stabilizacije koja pak, predstavlja, osnovu za održivost svih komponenti razvoja. Slabo razvijen ruralni prostor loših gospodarskih i društvenih karakteristika ne predstavlja problemsko područje samo sebi već i puno širem prostoru.“¹⁸ Unutar ovog aspekta ističe se multifunkcionalnost poljoprivrede, raznolikost poljoprivrednih sistema te uloga koju poljoprivreda ima u razvoju ruralne kulture. Ona poljoprivrednike promatra kao prirodnu ciljnu grupu u kontekstu podrške ruralnom razvoju kako bi im se pomoglo da očuvaju tradicionalne poljoprivredne prakse, pejzaže i staništa te da se lakše prilagode promjeni, iskoriste nove prilike i odgovore na promjene očekivanja društva za njegova ruralna područja. Realizacija ovog posebnog cilja ostvarit će se kroz aktivnosti stvaranja kapaciteta, potrebnih za obavljanje poljoprivredne djelatnosti te kroz investiranje u prerađu, marketing i razvoj poljoprivrednih i šumskih proizvoda.
2.2. Razvoj konkurentnog malog i srednjeg poduzetništva i obrta te razvoj poduzetničke infrastrukture	Uspješnost poduzetničkog aspekta ogleda se u spremnosti pojedinca da ulaganjem sredstava i preuzimanjem rizika uz određenu razinu neizvjesnosti uđe u poslovni pothvat sa svrhom ostvarenja profita. Osnovna svrha poduzetništva leži u nemiru, kreativnosti i dosljednom traženju novih ideja i mogućnosti poslovanja te u pouzdanoj intuiciji i procjeni kao i vještini i borbenosti. Definirani posebni cilj za svrhu ima rast produktivnosti gospodarstva, a odnosi se na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Sukladno tome, Općina u narednom trogodišnjem razdoblju planira raditi na unaprjeđenju investicijskog okruženja i poduzetničke klime.
2.3. Razvoj održivog i inovativnog turizma temeljenog na kulturnim i prirodnim vrijednostima	„Održivi turizam možemo definirati kao „turizam koji u potpunosti uzima u obzir trenutne i buduće gospodarske, društvene i okolišne učinke, brine se o potrebama posjetitelja, sektora, okoliša i destinacije“.¹⁹ U okviru narednog trogodišnjeg razdoblja, Općina Križ namjerava djelovati u smjeru razvoja turističke ponude i poticanja brendiranja turističkih proizvoda. Navedeni aspekt najviše će biti vezan za realizaciju programa javnih potreba u kulturi, odnosno za aktivnosti na arheološkom nalazištu Sipćina.

¹⁸ Web stranice Hrvatske mreže za ruralni razvoj na adresi: <http://www.hmrr.hr>, rubrika: Ruralni razvoj

¹⁹ Web stranice Održivog turizma Hrvatske na adresi: <http://www.odrzivi.turizam.hr>, rubrika: Odgovorni turizam, pod rubrika: Održivi turizam

☞ Opći cilj 3 Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora	
3.1. Promicanje socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanje organizacija civilnog sektora	Unutar područja Općine Križ, neophodno je raditi na obnovi infrastrukture i opreme u odgojno-obrazovnim ustanovama sa svrhom postizanja veće dostupnosti i kvalitete usluga koje iste pružaju. Uz to, potrebno je dosljedno raditi i na provedbi odgojno-obrazovnih programa s ciljem povećanja socijalne uključenosti u Općini. Nadalje, podržavanjem i poticanjem rada udruga i organizacija civilnog društva te provedbom projekata čiji su oni nosioci, zaustavili bi se negativni socio-ekonomski trendovi iseljavanja, a koji su djelomično potaknuti manjkom kulturnih i zabavnih sadržaja te malom mogućnošću zapošljavanja. Sa svrhom realizacije ovog posebnog cilja, Općina će raditi u smjeru poticanja aktivnosti organizacija civilnog sektora u kulturi i drugim područjima djelatnosti te organizacijama sportskih manifestacija i poticanjem aktivnosti sportskih klubova.
3.2. Unaprjeđenje učinkovitosti javne samouprave te jačanje kapaciteta odgojno-obrazovnih i zdravstvenih ustanova	U smjeru realizacije navedenog općeg cilja potrebno je podići kvalitetu javne samouprave, potporne institucije u razvoju, podržavanjem i poticanjem cjeloživotnog učenja i mobilnosti službenika čime bi se kreirali administrativni kapaciteti za adekvatnu provedbu razvojnih projekata i pružanje potpore lokalnim dionicima u njihovim projektima. Sukladno tome, djelovati će se u smjeru unaprjeđenja organizacije i rada Općine Križ, poticanja suradnje s javnim i privatnim sektorom, podizanja kvalitete predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja i povećanja jednakog pristupa cjeloživotnom učenju te unaprjeđenja kvalitete i dostupnosti preventivnih i zdravstvenih usluga.
3.3. Izgradnja i rekonstrukcija društvene infrastrukture	„Stanje i nedostatak pojedine društvene i sportsko-rekreacijske infrastrukture utječe na smanjeno uključivanje mladih u rad kulturnih i sportskih udruga civilnog društva, a ulaganje u infrastrukturu bi između ostalog potaknulo veće uključivanje i uspostavljanje suradnje s udrugama civilnog društva iz drugih općina i gradova. Poticanjem na bavljenje sportom i rekreacijom rezultirao bi zdravim načinom života te bi mladi i ostalo stanovništvo kvalitetno provelo svoje slobodno vrijeme.“²⁰ Prema tome, Općina će se fokusirati na izgradnju novih kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova, izgradnju sportsko-rekreacijskih sadržaja, izgradnju i rekonstrukciju infrastrukture namijenjene organizacijama civilnog sektora i na pružanje jednakih mogućnosti svim stanovnicima Općine Križ.

²⁰ Strateški razvojni program Općine Križ za razdoblje 2016.-2021. godine

8. NAČINI OSTVARENJA I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Načini ostvarenja predstavljaju aktivnosti, odnosno korake koje je potrebno poduzeti kako bi se posebni cilj ostvario, a ostvarenjem posebnog cilja doprinijelo ostvarenju općeg cilja pa tako i približilo ostvarenju uspostavljane vizije.

Na razini svakog posebnog cilja i njegovih načina ostvarenja uspostavljaju se pokazatelji uspješnosti. Pokazatelje uspješnosti dijelimo na pokazatelje rezultata (output) i pokazatelje učinka (outcome). Na razini načina ostvarenja definiraju se mjerljivi i specifični pokazatelji rezultata (output), dok se za posebne ciljeve, jednako tako, definiraju pokazatelji učinka (outcome), koji nam pokazuju kakav će učinak imati ostvarenje posebnog cilja. Pokazatelji uspješnosti vrlo su bitni u strateškom planiranju, jer se putem njih određuju ciljane vrijednosti koje Općina želi doseći u sljedeće tri godine. Također olakšavaju praćenje i vrednovanje provedbe realizacije strateškog plana.

Nakon što su definirani opći i posebni ciljevi, te njihovi načini ostvarenja, kako što je već navedeno, za svaki pojedini način ostvarenja, ali i posebni cilj neophodno je, kako bi se osigurao učinkovit sustav praćenja i evaluacije provedbe istih, definirati mjerljive pokazatelje rezultata. Pokazatelji rezultata ukazuju na željene promjene kroz trogodišnje razdoblje, te su isti dani u tablicama u nastavku.

Opći cilj 1. Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja	Posebni cilj 1.1. Unaprjeđenje zaštite okoliša i očuvanje prirodnih resursa	NAČINI OSTVARENJA/AKTIVNOSTI
		1.1.1. Održiv razvoj temeljen na odgovornom ponašanju prema prirodi i okolišu
		Postizanje održivog razvoja u okviru ovog načina ostvarenja odnosi se na aktivnosti zaštite od požara, civilne zaštite, odvoza velikog otpada i sanacije divljih odlagališta otpada te na održavanje reciklažnog dvorišta.
	Posebni cilj 1.2. Razvoj komunalne infrastrukture	1.1.2. Poticanje povećanja energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije
		Navedeni način ostvarenja planira se provesti putem programa održavanja objekata i opreme komunalne infrastrukture, odnosno kroz aktivnosti održavanja javne rasvjete i modernizacije i rekonstrukcije javne rasvjete, obnovu javne rasvjete te kroz energetske obnovu Društenog doma u Križu.
		1.2.1. Izgradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
		Postizanje navedenog posebnog cilja, između ostalog, postići će se kroz program gradnje objekata, odnosno, kroz kapitalni projekt izgradnje ulične slivne odvodnje te kroz tekući projekt izgradnje infrastrukture.
		1.2.2. Opremanje groblja te izgradnja i uređenje javnih površina
		Navedeni način ostvarenja odnosi se na provođenje programa održavanja objekata i opreme komunalne infrastrukture kroz koji će se provoditi sljedeće aktivnosti: tekuće održavanje objekata, tekuće održavanje opreme, uređenje parkirališta i održavanje javnih površina. Nadalje, kroz program gradnje objekata provodit će se i neki od značajnih kapitalnih projekata poput: izgradnja prodajnog platoa tržnice na malo te obnova nadstrešnica.
	Posebni cilj 1.3. Razvoj prometne infrastrukture	1.3.1. Izgradnja i modernizacija nerazvrstanih i lokalnih cesta
		Unaprjeđenje prometne infrastrukture u okviru navedenog načina ostvarenja odnosi se na aktivnosti tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta, aktivnosti zimske službe, aktivnosti tekućeg i investicijskog održavanja cesta te na kapitalni projekt rekonstrukcije Selske ulice u Novoselcu.
		1.3.2. Rekonstrukcija i modernizacija ostale prometne infrastrukture
		Rekonstrukcija i modernizacija ostale prometne infrastrukture na području Općine križ kao način ostvarenja unaprjeđenja prometnog infrastrukturnog aspekta realizirat će se kroz kapitalne projekte izgradnje i obnove pješačkih staza, izrade planova, studija i strategija, tehničke dokumentacije te kroz tekući projekt sufinanciranja investicijskog održavanja cesta.

POKAZATELJI REZULTATA (OUTPUT)							
Opći cilj	1. Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja						
Posebni cilj	1.1. Unaprjeđenje zaštite okoliša i očuvanje prirodnih resursa						
Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
1.1.1. Održiv razvoj temeljen na odgovornom ponašanju prema prirodi i okolišu	1.1.1.1. Broj intervencija	Aktivnost zaštite od požara	Broj	36	36	36	34
	1.1.1.2. Površina Općine ugrožena poplavom	Aktivnost civilne zaštite	Km ²	0,50	0,50	0,50	0,50
	1.1.1.3. Broj saniranih deponija	Odvoz velikog otpada i sanacija divljih odlagališta otpada	Broj	4	4	4	4
	1.1.1.4. Broj održavanih dvorišta	Održavanje reciklažnog dvorišta	Broj	1	1	1	1
1.1.2. Poticanje povećanja energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije	1.1.2.1. Broj prijavljenih kvarova	Održavanje javne rasvjete	Broj	100	100	90	80
	1.1.2.2. Zakupnina i najamnina/računi za energetske usluge	Modernizacija i rekonstrukcija javne rasvjete	Broj	0	20	20	20
	1.1.2.3. Broj obnovljenih rasvjetnih tijela	Obnova javne rasvjete	Broj	0	20	20	20
	1.1.2.4. Broj obnovljenih društvenih domova	Energetska obnova Društvenog doma u Križu	Broj	1	1	1	1

POKAZATELJ UČINKA (OUTCOME)						
Pokazatelj učinka (outcome)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
Postotna realizacija aktivnosti unaprjeđenja zaštite okoliša i očuvanja prirodnih resursa	Investiranjem financijskih sredstava u postizanje održivog razvoja i u poticanje energetske učinkovitosti postiže se viša razina unaprjeđenja ovog aspekta infrastrukture	% realizacija	80	90	90	100

POKAZATELJI REZULTATA (OUTPUT)							
Opći cilj	1. Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja						
Posebni cilj	1.2. Razvoj komunalne infrastrukture						
Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
1.2.1. Izgradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	1.2.1.1. Izgrađena slivna odvodnja u m	Kapitalni projekt izgradnje ulične slivne odvodnje	m	1.000	1.000	1.000	1.000
	1.2.1.2. Rekonstruirana plinska mreža (km)/novi vodovodi (km)	Tekući projekt izgradnje infrastrukture	Km/Km	1/1,5	1/1,5	1/1,5	1/1,5
1.2.2. Opremanje groblja te izgradnja i uređenje javnih površina	1.2.2.1. Broj intervencija/popravaka	Tekuće održavanje objekata	Broj	6	6	6	6
	1.2.2.2. Broj intervencija/popravaka i najam opreme	Tekuće održavanje opreme	Broj	15	15	13	13
	1.2.2.3. Površina (ha)	Održavanje javnih površina	Ha	17	17	17	17
	1.2.2.4. Broj uređenih parkirališta	Parkirališne površine u Križu i Novoselcu	Broj	3	3	3	3
	1.2.2.5. Broj izgrađenih platoa	Kapitalni projekt izgradnje prodajnog platoa tržnice na malo	Broj	0	1	1	1
	1.2.2.6. Broj obnovljenih nadstrešnica	Obnovljene nadstrešnice	Broj	20	20	20	20

POKAZATELJ UČINKA (OUTCOME)						
Pokazatelj učinka (outcome)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
Postotna realizacija provedbe planiranih aktivnosti održavanja, uređenja i izgradnje komunalne infrastrukture	U svrhu unaprjeđenja standarda života stanovnika Općina Križ će raditi na provođenju planiranih aktivnosti, a provedba će se pratiti kroz postotnu realizaciju svih planiranih aktivnosti u razdoblju od 2018.-2020. godine	% realizacija (kumulativ)	50	60	70	90

POKAZATELJI REZULTATA (OUTPUT)							
Opći cilj	1. Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja						
Posebni cilj	1.3. Razvoj prometne infrastrukture						
Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
1.3.1. Izgradnja i modernizacija nerazvrstanih i lokalnih cesta	1.3.1.1. Broj km saniranih cesta	Tekuće održavanje nerazvrstanih cesta	Km	64	64	64	64
	1.3.1.2. Broj km održanih cesta u zimskom periodu	Aktivnosti zimske službe	Km	64	64	64	64
	1.3.1.3. Održavane pješačke površine u zimskom periodu	Aktivnosti zimske službe	m ²	5.000	5.000	5.000	5.000
	1.3.1.4. Kilometri cesta	Tekuće i investicijsko održavanje cesta	Km	2	2	2	2
	1.3.1.5. Kilometri cesta	Kapitalni projekt rekonstrukcije Selske ulice u Novoselcu	Km	2	2	2	1
1.3.2. Rekonstrukcija i modernizacija ostale prometne infrastrukture	1.3.2.1. Broj obnovljenih pješačkih staza	Izgradnja i obnova pješačkih staza	Broj	3	3	3	3
	1.3.2.2. Broj izrađenih planova, studija i strategija	Kapitalni projekt izrade planova, studija i strategija	Broj	3	3	1	1
	1.3.2.3. Broj izrađene dokumentacije	Kapitalni projekt izrade tehničke dokumentacije	Broj	5	5	5	5
	1.3.2.4. Pojačano održavanje nerazvrstanih cesta	Tekući projekt sufinanciranja investicijskog održavanja cesta	m	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00

POKAZATELJ UČINKA (OUTCOME)						
Pokazatelj učinka (outcome)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
Postotna realizacija provedbe planiranih aktivnosti održavanja, saniranja, uređenja, rekonstrukcije, modernizacije i izgradnje prometne infrastrukture	S ciljem unaprjeđenja standarda života stanovnika Općina će raditi na provođenju planiranih aktivnosti, a provedba će se pratiti kroz postotnu realizaciju svih planiranih aktivnosti u razdoblju od 2018.-2020. godine	% realizacija (kumulativ)	60	80	90	100

Opći cilj 2. Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivreda i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama	Posebni cilj 2.1. Razvoj ruralnog područja jačanjem poljoprivredne proizvodnje i ulaganjem u revitalizaciju šumskih područja	NAČINI OSTVARENJA/AKTIVNOSTI
		2.1.1. Stvaranje kapaciteta za obavljanje poljoprivredne djelatnosti
		Kroz program poljoprivrede, a u svrhu ostvarenja navedenog posebnog cilja, provodit će se sljedeće aktivnosti: aktivnosti umjetnog osjemenjivanja, subvencioniranje rada selekcijske službe, subvencioniranje iznosa premije osiguranja imovine poljoprivrednicima, edukacije poljoprivrednika, konzultantske usluge, izrada projektno tehničke dokumentacije te uređenje ruralnog prostora.
		2.2.1. Unaprjeđenje investicijskog okruženja i poduzetničke klime
Posebni cilj 2.2. Razvoj konkurentnog malog i srednjeg poduzetništva i obrta te razvoj poduzetničke infrastrukture		Navedeni način ostvarenja realizirat će se kroz aktivnosti subvencioniranja trgovačkih društava u okviru programa razvoja poduzetništva.
		2.3.1. Razvoj turističke ponude i poticanje brendiranja turističkih proizvoda
Posebni cilj 2.3. Razvoj održivog i inovativnog turizma temeljenog na kulturnim i prirodnim vrijednostima		Kroz program javnih potreba u kulturi, odnosno kroz aktivnosti na Arheološkom nalazištu Sipčina realizirat će se navedeni posebni cilj vezan za razvoj održivog turizma.

POKAZATELJI REZULTATA (OUTPUT)							
Opći cilj	2. Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivreda i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama						
Posebni cilj	2.1. Razvoj ruralnog područja jačanjem poljoprivredne proizvodnje i ulaganjem u revitalizaciju šumskih područja						
Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
2.1.1. Stvaranje kapaciteta za obavljanje poljoprivredne djelatnosti	2.1.1.1. Broj osjemenjenih krava i krmača	Provedba aktivnosti umjetnog osjemenjivanja	Broj	250	250	250	250
	2.1.1.2. Broj muznih krava	Subvencije za rad selekcijske službe	Broj	230	230	230	230
	2.1.1.3. Broj subvencija	Subvencioniranje iznosa premije osiguranja imovine poljoprivrednicima	Broj	20	20	20	20
	2.1.1.4. Broj subvencija	Edukacije poljoprivrednika	Broj	10	20	10	10
	2.1.1.5. Duljina izgrađenih poljskih puteva i kanala	Provedba aktivnosti uređenja ruralnog prostora	m	2.000	2.000	2.000	2.000
	2.1.1.6. Broj subvencija	Subvencije za poljoprivrednike	Broj	15	15	15	15
	2.1.1.7. Broj subvencija	Projektno tehnička dokumentacija	Broj	10	10	10	10
	2.1.1.8. Broj subvencija	Konzultantske usluge za projekte Programa ruralnog razvoja	Broj	15	15	15	15

POKAZATELJ UČINKA (OUTCOME)						
Pokazatelj učinka (outcome)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
Postotna realizacija aktivnosti vezanih za unapređenje aspekta poljoprivredne proizvodnje i šumskih područja	Postotno izražena realizacija aktivnosti u svrhu unapređenja cjelokupnog aspekta ruralnog razvoja	% realizacija	90	90	90	90

POKAZATELJI REZULTATA (OUTPUT)							
Opći cilj	2. Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivreda i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama						
Posebni cilj	2.2. Razvoj konkurentnog malog i srednjeg poduzetništva i obrta te razvoj poduzetničke infrastrukture						
Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
2.2.1. Unaprjeđenje investicijskog okruženja i poduzetničke klime	2.2.1.1. Broj subvencija	Provedba aktivnosti subvencioniranja trgovačkih društava	Broj	3	3	3	3

POKAZATELJ UČINKA (OUTCOME)						
Pokazatelj učinka (outcome)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
Ukupan broj subvencija u svrhu povećanja poduzetničke aktivnosti na području Općine Križ	Ulaganjem sredstava u navedeni aspekt stvaraju se povoljni uvjeti za poduzetničko poslovanje	% (kumulativ)	3	3	3	3

POKAZATELJI REZULTATA (OUTPUT)							
Opći cilj	2. Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivreda i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama						
Posebni cilj	2.3. Razvoj održivog i inovativnog turizma temeljenog na kulturnim i prirodnim vrijednostima						
Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
2.3.1. Razvoj turističke ponude i poticanje brendiranja turističkih proizvoda	2.3.1.1. Broj istraživanja	Provedba aktivnosti na Arheološkom nalazištu Sipćina	Broj	1	3	1	1

POKAZATELJ UČINKA (OUTCOME)						
Pokazatelj učinka (outcome)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
Postotna realizacija aktivnosti vezanih za razvoj održivog turizma	Postotno izražena realizacija aktivnosti u svrhu unapređenja cjelokupnog aspekta održivog turizma	% realizacija	100	100	100	100

Opći cilj 3. Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora	3.1. Promicanje socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanje organizacija civilnog sektora	NAČINI OSTVARENJA/AKTIVNOSTI
		3.1.1. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog sektora u kulturi i drugim područjima djelatnosti
		Ovaj način ostvarenja upućuje na provođenje nekoliko planiranih programa i njihovih pripadajućih aktivnosti u svrhu poticanja rada organizacija civilnog sektora u kulturi i drugim područjima djelatnosti. Dakle, radi se o provođenju aktivnosti poput kulturnog promicanja, realizacije kapitalnog projekta obnove knjiga, provođenja redovne djelatnosti Crvenog Križa, promicanja tehničke kulture, sufinanciranja rada udruga, doniranja sredstava religijskim udrugama, podmirjenja troškova stanovanja, pružanja jednokratnih novčanih pomoći kao i pomoći roditeljima prilikom rođenja djeteta, podmirivanja pogrebnih troškova, socijalnih potreba, troškova ogrjeva te provođenja tekućih projekata poput pomoći u okviru programa Crvenog križa, novčane pomoći umirovljenicima i nezaposlenima kao i provođenje programa za osniživanje mladih za tržište rada.
		3.1.2. Organizacija sportskih manifestacija i poticanje aktivnosti sportskih klubova
		Kroz adekvatno realiziranje Programa javnih potreba u sportu, provodit će se postupak sufinanciranja osnovne djelatnosti sportskih klubova.
	3.2. Unaprjeđenje učinkovitosti javne samouprave te jačanje kapaciteta odgojno-obrazovnih zdravstvenih ustanova	3.2.1. Unaprjeđenje organizacije i rada Općine Križ te poticanje suradnje s javnim i privatnim sektorom
		Navedeni način ostvarenja većinom se odnosi na provođenje Programa financiranja redovne djelatnosti Općine Križ kroz koji se planiraju provoditi aktivnosti poput financiranja rada političkih stranaka, održavanja izbora, financiranja rada mjesne samouprave, aktivnosti materijalnih rashoda, rashoda za zaposlene i rashoda za postrojenja i opremu, razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa, digitalizaciju poslovnih procesa te kroz Program legalizacije objekata kroz koji će se provoditi aktivnost objavljivanja natječaja i oglasa.
		3.2.2. Podizanje kvalitete predškolskog odgoja
		U okviru Programa predškolskog odgoja provodit će se aktivnost financiranja redovne djelatnosti dječjeg vrtića kao i Kapitalni projekt opremanja dječjeg vrtića.
		3.2.3. Podizanje kvalitete osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja i povećanje jednakog pristupa cjeloživotnom učenju
		Podizanje kvalitete osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja realizirat će se kroz Program osnovnog i srednjeg obrazovanja, odnosno, kroz aktivnosti sufinanciranja istog te kroz pružanje potpora obrazovanju u obliku stipendija i sufinanciranja prijevoza studenata.
		3.2.4. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti preventivnih i zdravstvenih usluga
		Kroz broj sufinanciranih djelatnosti, odnosno kroz pružanje dodatnih usluga u aspektu zdravstva i preventive, mjerama zaštite pučanstva te zaštitom i zbrinjavanjem životinja Općina Križ namjerava doprinijeti unaprjeđenju kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i preventivnih usluga.

	3.3. Izgradnja i rekonstrukcija društvene infrastrukture	3.3.1. Izgradnja novih kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova
		Putem provedbe Programa gradnje objekata, Općina Križ u narednom trogodišnjem razdoblju provodi Kapitalni projekt Izgradnje dječjeg vrtića.
		3.3.2. Izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture namijenjene organizacijama civilnog sektora
		Kroz Program investicijskog održavanja planiraju se redovne aktivnosti poput tekućeg i investicijskog održavanja društvenih domova kao i provedba Kapitalnog projekta vezanog uz Dom kulture Josip Badalić. Nadalje, putem Programa legalizacije objekata planiraju se legalizirati društveni i vatrogasni domovi i sportski objekti.
		3.3.3. Pružanje jednakih mogućnosti svim stanovnicima Općine Križ
		Navedeni način ostvarenja vezan je uz ugradnju elemenata pristupačnosti pješačkih površina i izgradnju spomen obilježja braniteljima u okviru Programa gradnje objekata te sufinanciranje lokalnog prijevoza i prijevoz pokojnika.

POKAZATELJI REZULTATA (OUTPUT)							
Opći cilj	3. Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora						
Posebni cilj	3.1. Promicanje socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanje organizacija civilnog sektora						
Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
3.1.1. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog sektora u kulturi i drugim područjima djelatnosti	3.1.1.1. Broj osoba uključenih u program	Program osnaživanja mladih za tržište rada „Biram rad“	Broj	14	14	14	14
	3.1.1.2. Broj manifestacija/broj udruga	Provedba aktivnosti kulturnog promicanja	Broj/broj	20/30	20/30	20/30	20/30
	3.1.1.3. Broj kupljenih knjiga godišnje	Realizacija kapitalnog projekta obnove knjiga	Broj	330	330	360	360
	3.1.1.4. Broj korisnika	Provedba redovne djelatnosti Crvenog križa	Broj	515	515	510	500
	3.1.1.5. Broj programa koji se sufinanciraju	Provedba aktivnosti promicanja tehničke kulture	Broj	8	8	10	12
	3.1.1.6. Broj programa koji se sufinanciraju	Projekti udruga u zdravstvu, socijali i preventivi	Broj	5	5	5	5
	3.1.1.7. Broj programa koji se sufinanciraju	Udruge iz Domovinskog rata	Broj	3	3	2	2
	3.1.1.8. Broj vjerskih organizacija kojima se doniraju sredstva	Donacija sredstava vjerskim organizacijama	Broj	2	2	3	4
	3.1.1.9. Broj korisnika	Provedba aktivnosti podmirenja troškova stanovanja	Broj	18	18	20	20
	3.1.1.10. Broj korisnika	Provedba aktivnosti jednokratne novčane pomoći	Broj	80	80	75	70
	3.1.1.11. Povećanje broja novorođene djece	Pružanje pomoći roditeljima prilikom rođenja djeteta	Broj	65	65	70	75
	3.1.1.12. Broj korisnika	Podmirenje pogrebnih troškova	Broj	2	2	3	3
	3.1.1.13. Broj korisnika	Ostale socijalne potrebe	Broj	3	3	3	3

STRATEŠKI PLAN OPĆINE KRIŽ | 2018. – 2020.

	3.1.1.14. Broj korisnika	Troškovi stanovanja – ogrjev	Broj	70	70	70	70
	3.1.1.15. Broj akcija	Pomoći u sklopu programa Crvenog Križa	Broj	12	12	12	12
	3.1.1.16. Broj korisnika	Pružanje novčane pomoći umirovljenicima	Broj	1.335	1.335	1.340	1.345
	3.1.1.17. Broj korisnika	Novčane pomoći nezaposlenima	Broj	450	450	440	430
3.1.2. Organizacija sportskih manifestacija i poticanje aktivnosti sportskih klubova	3.1.2.1. Broj programa koji se sufinanciraju	Osnovna djelatnost sportskih klubova	Broj	13	13	13	13

POKAZATELJ UČINKA (OUTCOME)						
Pokazatelj učinka (outcome)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
Postotna realizacija investicijskih aktivnosti vezanih za regeneraciju socijalnog aspekta Općine Križ	Postotno izražena realizacija aktivnosti ulaganja financijskih sredstava u poboljšanje performansi socijalnog aspekta Općine Križ	% realizacija	90	90	90	100

POKAZATELJI REZULTATA (OUTPUT)							
Opći cilj	3. Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora						
Posebni cilj	3.2. Unaprjeđenje učinkovitosti javne samouprave te jačanje kapaciteta odgojno-obrazovnih zdravstvenih ustanova						
Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
3.2.1. Unaprjeđenje organizacije i rada Općine Križ te poticanje suradnje s javnim i privatnim sektorom	3.2.1.1. Učestalost promjene u donošenju akata lokalnih propisa	Materijalni rashodi	Broj	1 u 5g.	1 u 5g.	1 u 5g.	1 u 5g.
	3.2.1.2. Broj članova Općinskog vijeća	Financiranje rada političkih stranaka	Broj	15	15	15	15
	3.2.1.3. Broj održanih izbora	Provedba aktivnosti vezanih za održavanje izbora	Broj	1	1	0	0
	3.2.1.4. Broj mjesnih odbora	Provedba aktivnosti rada mjesne samouprave	Broj	16	16	16	16
	3.2.1.5. Broj zaposlenih	Provedba aktivnosti vezanih za rashode za zaposlene	Broj	14	14	14	14
	3.2.1.6. Broj predmeta u rješavanju i vrijeme rješavanja	Provedba aktivnosti vezanih za materijalne rashode i rashode za usluge	Broj	4.200/365 dana godišnje	4.300/365 dana godišnje	4.300/365 dana godišnje	4.300/365 dana godišnje
	3.2.1.7. Broj konzult.usluga i postupak javne nabave	Razvoj infrastrukture širokopojsnog pristupa	Broj	2	2	2	2
	3.2.1.8. Broj nabavljenih digitalnih certifikata	Digitalizacija poslovnih procesa	Broj	3	3	3	3
	3.2.1.9. Broj zaposlenih	Provedba aktivnosti vezanih za rashode za zaposlene	Broj	14	14	14	14
	3.2.1.10. Broj nabavljene opreme	Provedba aktivnosti vezanih za materijalne rashode i rashode za usluge	Broj	1	2	2	2
	3.2.1.11. Broj nabavljene opreme	Kapitalni projekt rashoda za postrojenja i opremu	Broj	3	3	3	3

	3.2.1.12. Broj objavljenih oglasa	Provedba aktivnosti vezanih za natječaje i oglase	Broj	11	11	12	12
3.2.2. Podizanje kvalitete predškolskog odgoja	3.2.2.1. Broj djece upisane u redovni program	Financiranje redovne djelatnosti dječjeg vrtića	Broj	170	170	170	160
	3.2.2.2. Broj nabavljene opreme	Kapitalni projekt opremanja dječjeg vrtića	Broj	2	2	2	2
3.2.3. Podizanje kvalitete osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja i povećanje jednakog pristupa cjeloživotnom učenju	3.2.3.1. Broj učenika kojima Općina sufinancira prehranu	Sufinanciranje osnovnog i srednjeg obrazovanja	Broj	52	52	60	60
	3.2.3.2. Broj stipendija	Pružanje potpora u obrazovanju - stipendije	Broj	21	21	21	21
	3.2.3.3. Broj studenata kojima se sufinancira prijevoz	Pružanje potpora u obrazovanju – sufinanciranje prijevoza studenata	Broj	60	60	60	60
3.2.4. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti preventivnih i zdravstvenih usluga	3.2.4.1. Broj sufinanciranih djelatnosti	Pružanje dodatnih usluga u zdravstvu	Broj	4	4	4	4
	3.2.4.2. Deratizacija /dezinfekcija	Provedba aktivnosti deratizacije i dezinfekcije	Intervencije/ha	1/500	1/500	1/500	1/500
	3.2.4.3. Broj zbrinutih životinja	Zbrinjavanje i higijeničarske usluge	Broj	40	40	40	40
	3.2.4.4. Broj kastriranih životinja	Kastracija i sterilizacija životinja	Broj	30	31	32	33

STRATEŠKI PLAN OPĆINE KRIŽ 2018. – 2020.

Pokazatelj učinka (outcome)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
Realizacija aktivnosti vezanih za razvoj i unaprjeđenje institucionalnih te odgojno-obrazovnih i zdravstvenih kapaciteta u Općini Križ	Postotnom realizacijom navedenih aktivnosti potiče se kontinuirani razvoj predmetnog aspekta	% realizacija (kumulativ)	80	80	90	100

POKAZATELJI REZULTATA (OUTPUT)							
Opći cilj	3. Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora						
Posebni cilj	3.3. Izgradnja i rekonstrukcija društvene infrastrukture						
Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
3.3.1. Izgradnja novih kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova	3.3.1.1. Broj kupljenih zemljišta	Kapitalni projekt kupnje zemljišta	Broj	2	2	2	2
	3.3.1.2. Broj izgrađenih dječjih vrtića	Kapitalni projekt izgradnje dječjeg vrtića	Broj	0	1	0	0
3.3.2. Izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture namijenjene organizacijama civilnog sektora	3.3.2.1. Broj održavanih domova	Tekuće i investicijsko održavanje društvenih domova	Broj	2	3	3	3
	3.3.2.2. Broj korisnika prostorija (subjekata)	Kapitalni projekt vezan za Dom kulture Josip Badalić	Broj	14	16	16	16
	3.3.2.3. Broj objekata	Tekući projekt legalizacije društvenih i vatrogasnih domova i sportskih objekata	Broj	7	7	5	0
3.3.3. Pružanje jednakih mogućnosti svim stanovnicima Općine Križ	3.3.3.1. Broj sufinanciranih karata	Sufinanciranje lokalnog prijevoza građana	Broj	1.100	1.100	1.100	1.100
	3.3.3.2. Broj ugrađenih elemenata	Kapitalni projekt ugradnje elemenata pristupačnosti pješačkih površina	Broj	20	15	10	9
	3.3.3.3. Broj izgrađenih spomen obilježja	Izgradnja spomen obilježja braniteljima	Broj	0	1	1	1
	3.3.3.4. Broj obavljenih prijevoza	Preuzimanje i prijevoz umrlih osoba do patologije ili sudske medicine radi obdukcije	Broj	2	2	2	2

POKAZATELJ UČINKA (OUTCOME)						
Pokazatelj učinka (outcome)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost (2017.)	Ciljana vrijednost (2018.)	Ciljana vrijednost (2019.)	Ciljana vrijednost (2020.)
Postotna realizacija aktivnosti izgradnje i rekonstrukcije društvene infrastrukture	S ciljem unaprjeđenja standarda života stanovnika Općina će raditi na provođenju planiranih aktivnosti, a provedba će se pratiti kroz postotnu realizaciju svih planiranih aktivnosti u razdoblju od 2018.-2020. godine	% realizacija	90	90	100	100

9. SKRAĆENI PRIKAZ STRATEŠKOG PLANA

Opći cilj	Posebni cilj	Pokazatelj učinka (outcome)	Način ostvarenja posebnog cilja	Pokazatelj rezultata (output)
1. Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja	1.1. Unaprjeđenje zaštite okoliša i očuvanje prirodnih resursa	Postotna realizacija aktivnosti unaprjeđenja zaštite okoliša i očuvanja prirodnih resursa	1.1.1. Održiv razvoj temeljen na odgovornom ponašanju prema prirodi i okolišu	1.1.1.1. Broj intervencija
				1.1.1.2. Površina Općine ugrožena poplavom
				1.1.1.3. Broj saniranih deponija
				1.1.1.4. Broj održavanih dvorišta
			1.1.2. Poticanje povećanja energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije	1.1.2.1. Broj prijavljenih kvarova
				1.1.2.2. Zakupnina i najamnina/računi za energetske uslugu
	1.1.2.3. Broj obnovljenih rasvjetnih tijela			
	1.1.2.4. Broj obnovljenih društvenih domova			
	1.2. Razvoj komunalne infrastrukture	Postotna realizacija provedbe planiranih aktivnosti održavanja, uređenja i izgradnje komunalne infrastrukture	1.2.1. Izgradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	1.2.1.1. Izgrađena slivna odvodnja u m
				1.2.1.2. Rekonstruirana plinska mreža (km)/novi vodovodi (km)
			1.2.2. Opremanje groblja te izgradnja i uređenje javnih površina	1.2.2.1. Broj intervencija/popravaka
				1.2.2.2. Broj intervencija/popravaka i najam opreme
				1.2.2.3. Površina (ha)
				1.2.2.4. Broj uređenih parkirališta
				1.2.2.5. Broj izgrađenih platoa
				1.2.2.6. Broj obnovljenih nadstrešnica
	1.3. Razvoj prometne infrastrukture	Postotna realizacija provedbe planiranih aktivnosti održavanja, saniranja, uređenja, rekonstrukcije, modernizacije i izgradnje prometne infrastrukture	1.3.1. Izgradnja i modernizacija nerazvrstanih i lokalnih cesta	1.3.1.1. Broj km saniranih cesta
1.3.1.2. Broj km održavanih cesta u zimskom periodu				
1.3.1.3. Održavane pješačke površine u zimskom periodu				
1.3.1.4. Kilometri cesta				
			1.3.1.5. Kilometri cesta	
	1.3.2. Rekonstrukcija i modernizacija ostale	1.3.2.1. Broj obnovljenih pješačkih staza		

2. Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivrede i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama			prometne infrastrukture	1.3.2.2. Broj izrađenih planova, studija i strategija
				1.3.2.3. Broj izrađene dokumentacije
				1.3.2.4. Pojačano održavanje nerazvrstanih cesta
	2.1. Razvoj ruralnog područja jačanjem poljoprivredne proizvodnje i ulaganjem u revitalizaciju šumskih područja	Postotna realizacija aktivnosti vezanih za unapređenje aspekta poljoprivredne proizvodnje i šumskih područja	2.1.1. Stvaranje kapaciteta za obavljanje poljoprivredne djelatnosti	2.1.1.1. Broj osjemenjenih krava i krmača
				2.1.1.2. Broj muznih krava
				2.1.1.3. Broj subvencija
				2.1.1.4. Broj subvencija
				2.1.1.5. Duljina izgrađenih poljskih puteva i kanala
				2.1.1.6. Broj subvencija
				2.1.1.7. Broj subvencija
				2.1.1.8. Broj subvencija
	2.2. Razvoj konkurentnog malog i srednjeg poduzetništva i obrta te razvoj poduzetničke infrastrukture	Postotno povećanje poduzetničke aktivnosti na području Općine Križ	2.2.1. Unaprjeđenje investicijskog okruženja i poduzetničke klime	2.2.1.1. Broj subvencija
	2.3. Razvoj održivog i inovativnog turizma temeljenog na kulturnim i prirodnim vrijednostima	Postotna realizacija aktivnosti vezanih za razvoj održivog turizma	2.3.1. Razvoj turističke ponude i poticanje brendiranja turističkih proizvoda	2.3.1.1. Broj istraživanja

3. Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora	3.1. Promicanje socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanje organizacija civilnog sektora	Postotna realizacija investicijskih aktivnosti vezanih za regeneraciju socijalnog aspekta Općine Križ	3.1.1. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog sektora u kulturi i drugim područjima djelatnosti	3.1.1.1. Broj osoba uključenih u program
				3.1.1.2. Broj manifestacija/broj udruga
				3.1.1.3. Broj kupljenih knjiga godišnje
				3.1.1.4. Broj korisnika
				3.1.1.5. Broj programa koji se sufinanciraju
				3.1.1.6. Broj programa koji se sufinanciraju
				3.1.1.7. Broj programa koji se sufinanciraju
				3.1.1.8. Broj vjerskih organizacija kojima se doniraju sredstva
				3.1.1.9. Broj korisnika
				3.1.1.10. Broj korisnika
				3.1.1.11. Povećanje broja novorođene djece
				3.1.1.12. Broj korisnika
				3.1.1.13. Broj korisnika
				3.1.1.14. Broj korisnika
				3.1.1.15. Broj akcija
				3.1.1.16. Broj korisnika
				3.1.1.17. Broj korisnika
			3.1.2. Organizacija sportskih manifestacija i poticanje aktivnosti sportskih klubova	3.1.2.1. Broj programa koji se sufinanciraju
	3.2. Unaprjeđenje učinkovitosti javne samouprave te jačanje kapaciteta odgojno-obrazovnih zdravstvenih ustanova	Realizacija aktivnosti vezanih za razvoj i unaprjeđenje institucionalnih te odgojno-obrazovnih i zdravstvenih kapaciteta u Općini Križ	3.2.1. Unaprjeđenje organizacije i rada Općine Križ te poticanje suradnje s javnim i privatnim sektorom	3.2.1.1. Učestalost promjene u donošenju akata lokalnih propisa
				3.2.1.2. Broj članova Općinskog vijeća
				3.2.1.3. Broj održanih izbora
				3.2.1.4. Broj mjesnih odbora
				3.2.1.5. Broj zaposlenih
				3.2.1.6. Broj predmeta u rješavanju i vrijeme rješavanja
				3.2.1.7. Broj konzult.usluga i postupak javne nabave
				3.2.1.8. Broj nabavljenih digitalnih certifikata

				3.2.1.9. Broj zaposlenih
				3.2.1.10. Broj nabavljene opreme
				3.2.1.11. Broj nabavljene opreme
				3.2.1.12. Broj objavljenih oglasa
			3.2.2. Podizanje kvalitete predškolskog odgoja	3.2.2.1. Broj djece upisane u redovni program
				3.2.2.2. Broj opreme
			3.2.3. Podizanje kvalitete osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja i povećanje jednakog pristupa cjeloživotnom učenju	3.2.3.1. Broj učenika kojima Općina sufinancira prehranu
				3.2.3.2. Broj stipendija
				3.2.3.3. Broj studenata kojima se sufinancira prijevoz
			3.2.4. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti preventivnih i zdravstvenih usluga	3.2.4.1. Broj sufinanciranih djelatnosti
				3.2.4.2. Deratizacija /dezinsekcija
				3.2.4.3. Broj zbrinutih životinja
				3.2.4.4. Broj kastriranih životinja
	3.3. Izgradnja i rekonstrukcija društvene infrastrukture	Postotna realizacija aktivnosti izgradnje i rekonstrukcije društvene infrastrukture	3.3.1. Izgradnja novih kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova	3.3.1.1. Broj kupljenih zemljišta
				3.3.1.2. Broj izgrađenih dječjih vrtića
			3.3.2. Izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture namijenjene organizacijama civilnog sektora	3.3.2.1. Broj održavanih domova
				3.3.2.2. Broj korisnika prostorija (subjekata)
				3.3.2.3. Broj objekata
			3.3.3. Pružanje jednakih mogućnosti svim stanovnicima Općine Križ	3.3.3.1. Broj ugrađenih elemenata

10. POVEZIVANJE CILJEVA S PRORAČUNOM

Opći cilj	Posebni cilj	Program u proračunu	Pokazatelj učinka (outcome)	Aktivnost/ projekt u proračunu	Način ostvarenja posebnog cilja	Pokazatelj rezultata (output)
1. Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja	1.1. Unaprjeđenje zaštite okoliša i očuvanje prirodnih resursa	20102 Zaštita od požara i civilna zaštita	Postotna realizacija aktivnosti unaprjeđenja zaštite okoliša i očuvanja prirodnih resursa	A201021 Zaštita od požara	1.1.1. Održiv razvoj temeljen na odgovornom ponašanju prema prirodi i okolišu	1.1.1.1. Broj intervencija
				A201022 Civilna zaštita		1.1.1.2. Površina Općine ugrožena poplavom
		202012 Zaštita okoliša		A2020121 Odvoz velikog otpada i sanacija divljih odlagališta otpada		1.1.1.3. Broj saniranih deponija
		20206 Održavanje objekata i opreme komunalne infrastrukture		A2020610 Održavanje reciklažnog dvorišta		1.1.1.4. Broj održavanih dvorišta
		20206 Održavanje objekata i opreme komunalne infrastrukture		A202066 Održavanje javne rasvjete	1.1.2. Poticanje povećanja energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije	1.1.2.1. Broj prijavljenih kvarova
				A202067 Modernizacija i rekonstrukcija javne rasvjete		1.1.2.2. Zakupnina i najamnina/računi za energetske uslugu
				A202068 Obnova javne rasvjete		1.1.2.3. Broj obnovljenih rasvjetnih tijela
				20209 Gradnja objekata		K2020915 Energetska obnova Društvenog doma u Križu

	1.2. Razvoj komunalne infrastrukture	20209 Gradnja objekata	Postotna realizacija provedbe planiranih aktivnosti održavanja, uređenja i izgradnje komunalne infrastrukture	K2020914 Izgradnja ulične slivne odvodnje	1.2.1. Izgradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	1.2.1.1. Izgrađena slivna odvodnja u m
		T202091 Izgradnja infrastrukture		1.2.1.2. Rekonstruirana plinska mreža (km)/novi vodovodi (km)		
		20206 Održavanje objekata i opreme komunalne infrastrukture		A202061 Tekuće održavanje objekata	1.2.2. Opremanje groblja te izgradnja i uređenje javnih površina	1.2.2.1. Broj intervencija/popravaka
				A202062 Tekuće održavanje opreme		1.2.2.2. Broj intervencija/popravaka i najam opreme
				A202069 Održavanje javnih površina		1.2.2.3. Površina (ha)
				A2020611 Uređenje parkirališta		1.2.2.4. Broj uređenih parkirališta
		20209 Gradnja objekata		K2020910 Izgradnja prodajnog platoa tržnice na malo s prometnom infrastrukturom		1.2.2.5. Broj izgrađenih platoa
				K2020912 Nadstrešnice		1.2.2.6. Broj obnovljenih nadstrešnica
	1.3. Razvoj prometne infrastrukture	20206 Održavanje objekata i opreme komunalne infrastrukture	Postotna realizacija provedbe planiranih aktivnosti održavanja, saniranja, uređenja, rekonstrukcije, modernizacije i izgradnje prometne infrastrukture	A202063 Tekuće održavanje nerazvrstanih cesta	1.3.1. Izgradnja i modernizacija nerazvrstanih i lokalnih cesta	1.3.1.1. Broj km saniranih cesta
				A202064 Zimska služba-prometne površine		1.3.1.2. Broj km održavanih cesta u zimskom periodu
				A202065 Zimska služba-pješačke površine		1.3.1.3. Održavane pješačke površine u zimskom periodu
				A202082 Tekuće i investicijsko održavanje cesta		1.3.1.4. Kilometri cesta
		20209	K202093 Rekonstrukcija	1.3.1.5. Kilometri cesta		

		Gradnja objekata		Selske ulice u Novoselcu		
		20209 Gradnja objekata		K2020913 Izgradnja i obnova pješačkih staza		1.3.2.1. Broj obnovljenih pješačkih staza
				K2020917 Izrada planova, studija i strategija		1.3.2.2. Broj izrađenih planova, studija i strategija
				K2020918 Tehnička dokumentacija		1.3.2.3. Broj izrađene dokumentacije
				T202092 Sufinanciranje investicijskog održavanja cesta		1.3.2.4. Pojačano održavanje nerazvrstanih cesta

2. Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivreda i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama	2.1. Razvoj ruralnog područja jačanjem poljoprivredne proizvodnje i ulaganjem u revitalizaciju šumskih područja	20202 Poljoprivreda	Postotna realizacija aktivnosti vezanih za unapređenje aspekta poljoprivredne proizvodnje i šumskih područja	A202021 Umjetno osjemenjivanje	2.1.1. Stvaranje kapaciteta za obavljanje poljoprivredne djelatnosti	2.1.1.1. Broj osjemenjenih krava i krmača
				A202022 Seleksijska služba		2.1.1.2. Broj muznih krava
				A202023 Premije osiguranja		2.1.1.3. Broj subvencija
				A202024 Edukacije		2.1.1.4. Broj subvencija
				A202025 Uređenje ruralnog prostora		2.1.1.5. Duljina izgrađenih poljskih puteva i kanala
				A202026 Subvencije za poljoprivrednike		2.1.1.6. Broj subvencija
				A202027 Projektno tehnička dokumentacija		2.1.1.7. Broj subvencija
				A202028 Konzultantske usluge za projekte Programa ruralnog razvoja		2.1.1.8. Broj subvencija
	2.2. Razvoj konkurentnog malog i srednjeg poduzetništva i obrta te razvoj poduzetničke infrastrukture	20104 Razvoj poduzetništva	Postotno povećanje poduzetničke aktivnosti na području Općine Križ	A201041 Subvencije trgovačkim društvima	2.2.1. Unaprjeđenje investicijskog okruženja i poduzetničke klime	2.2.1.1. Broj subvencija
	2.3. Razvoj održivog i inovativnog turizma temeljenog na kulturnim i prirodnim vrijednostima	20107 Program javnih potreba u kulturi	Postotna realizacija aktivnosti vezanih za razvoj održivog turizma	A201072 Sipćina	2.3.1. Razvoj turističke ponude i poticanje brendiranja turističkih proizvoda	2.3.1.1. Broj istraživanja

3. Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora	3.1. Promicanje socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanje organizacija civilnog sektora	20105 Biram rad	Postotna realizacija investicijskih aktivnosti vezanih za regeneraciju socijalnog aspekta Općine Križ	A201051 Osnaživanje mladih za tržište rada	3.1.1. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog sektora u kulturi i drugim područjima djelatnosti	3.1.1.1. Broj osoba uključenih u program
		20107 Program javnih potreba u kulturi		A201071 Aktivnosti kulturnog promicanja		3.1.1.2. Broj manifestacija/broj udruga
		20108 Javne ovlasti i redovna djelatnost Crvenog križa		K201071 Obnova knjiga		3.1.1.3. Broj kupljenih knjiga godišnje
		20109 Program javnih potreba u tehničkoj kulturi		A201081 Redovna djelatnost Crvenog Križa		3.1.1.4. Broj korisnika
		201010 Projekti udruga u zdravstvu, socijali i preventivi		A201091 Aktivnosti promicanja tehničke kulture		3.1.1.5. Broj programa koji se sufinanciraju
		2010111 Udruge iz Domovinskog rata		A2010101 Potpore udrugama		3.1.1.6. Broj programa koji se sufinanciraju
		201013 Religija		A2010111 Rad udruga iz Domovinskog rata		3.1.1.7. Broj programa koji se sufinanciraju
		201016 Program socijalnih potpora		A2010131 Religija		3.1.1.8. Broj vjerskih organizacija kojima se doniraju sredstva
				A2010161 Podmirenje troškova stanovanja		3.1.1.9. Broj korisnika
				A2010162 Jednokratne novčane pomoći		3.1.1.10. Broj korisnika
				A2010163 Pomoć roditeljima prilikom rođenja djeteta		3.1.1.11. Povećanje broja novorođene djece
				A2010164 Podmirenje pogrebnih troškova		3.1.1.12. Broj korisnika
				A2010165 Ostale socijalne		3.1.1.13. Broj korisnika

				potrebe		
				A2010166 Troškovi stanovanja – ogrjev		3.1.1.14. Broj korisnika
				T2010161 Pomoći – program Crvenog križa		3.1.1.15. Broj akcija
				T2010162 Novčane pomoći umirovljenicima		3.1.1.16. Broj korisnika
				T2010163 Novčane pomoći nezaposlenima		3.1.1.17. Broj korisnika
	201012 Program javnih potreba u sportu			A201012 Osnovna djelatnost sportskih klubova	3.1.2. Organizacija sportskih manifestacija i poticanje aktivnosti sportskih klubova	3.1.2.1. Broj programa koji se sufinanciraju
	3.2. Unaprjeđenje učinkovitosti javne samouprave te jačanje kapaciteta odgojno-obrazovnih zdravstvenih ustanova	10101 Financiranje redovne djelatnosti	Realizacija aktivnosti vezanih za razvoj i unaprjeđenje institucionalnih te odgojno-obrazovnih i zdravstvenih kapaciteta u Općini Križ	A101011 Materijalni rashodi	3.2.1. Unaprjeđenje organizacije i rada Općine Križ te poticanje suradnje s javnim i privatnim sektorom	3.2.1.1. Učestalost promjene u donošenju akata lokalnih propisa
				A101021 Financiranje rada političkih stranaka		3.2.1.2. Broj članova Općinskog vijeća
				A101022 Održavanje izbora		3.2.1.3. Broj održanih izbora
				A101031 Rad mjesne samouprave		3.2.1.4. Broj mjesnih odbora
				A201011 Rashodi za zaposlene		3.2.1.5. Broj zaposlenih
				A201012 Materijalni rashodi i rashodi za usluge		3.2.1.6. Broj predmeta u rješavanju i vrijeme rješavanja
				A201013 Razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa		3.2.1.7. Broj konzult. usluga i postupak javne nabave
				A201061 Digitalizacija poslovnih procesa		3.2.1.8. Broj nabavljenih digitalnih certifikata

		fakturiranje				
		20201 Financiranje redovne djelatnosti		A202011 Rashodi za zaposlene		3.2.1.9. Broj zaposlenih
				A202012 Materijalni rashodi i rashodi za usluge		3.2.1.10. Broj nabavljene opreme
		20205 Financiranje djelatnosti		K202051 Rashodi za postrojenja i opremu		3.2.1.11. Broj nabavljene opreme
		202010 Legalizacija objekata		A2020101 Natječaj i oglasi		3.2.1.12. Broj objavljenih oglasa
		201017 Program predškolskog odgoja		A2010171 Financiranje redovne djelatnosti dječjeg vrtića	3.2.2. Podizanje kvalitete predškolskog odgoja	3.2.2.1. Broj djece upisane u redovni program
				K2010171 Opremanje dječjeg vrtića		3.2.2.2. Broj opreme
		201014 Osnovno i srednje obrazovanje		A2010141 Sufinanciranje osnovnog i srednjeg obrazovanja	3.2.3. Podizanje kvalitete osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja i povećanje jednakog pristupa cjeloživotnom učenju	3.2.3.1. Broj učenika kojima Općina sufinancira prehranu
				A2010142 Potpore u obrazovanju – stipendije		3.2.3.2. Broj stipendija
				A2010143 Potpore u obrazovanju – sufinanciranje prijeevoza studenata		3.2.3.3. Broj studenata kojima se sufinancira prijevoz
		20103 Dodatne usluge u zdravstvu i preventivi		A201031 Dodatne usluge u zdravstvu	3.2.4. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti preventivnih i zdravstvenih usluga	3.2.4.1. Broj sufinanciranih djelatnosti
		20203 Mjere zaštite pučanstva		A202031 Deratizacija i dezinfekcija		3.2.4.2. Deratizacija /dezinfekcija
		20204 Zaštita i zbrinjavanje		A202041 Zbrinjavanje i higijeničarske usluge		3.2.4.3. Broj zbrinutih životinja

		životinja		A202042 Kastracija i sterilizacija		3.2.4.4. Broj kastriranih životinja
	3.3. Izgradnja i rekonstrukcija društvene infrastrukture	20207 Kupnja zemljišta	Postotna realizacija aktivnosti izgradnje i rekonstrukcije društvene infrastrukture	K202071 Kupnja zemljišta	3.3.1. Izgradnja novih kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova	3.3.1.1. Broj kupljenih zemljišta
		20209 Gradnja objekata		K202091 Izgradnja dječjeg vrtića		3.3.1.2. Broj izgrađenih dječjih vrtića
		20208 Investicijsko održavanje		A202081 Tekuće i investicijsko održavanje društvenih domova	3.3.2. Izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture namijenjene organizacijama civilnog sektora	3.3.2.1. Broj održavanih domova
				K202081 Dom kulture Josip Badalić		3.3.2.2. Broj korisnika prostorija (subjekata)
		202010 Legalizacija objekata		T2020101 Legalizacija društvenih i vatrogasnih domova i sportskih objekata		3.3.2.3. Broj objekata
		201015 Sufinanciranje lokalnog prijevoza		A2010151 Lokalni prijevoz građana	3.3.3. Pružanje jednakih mogućnosti svim stanovnicima Općine Križ	3.3.3.1. Broj sufinanciranih karata
		20209 Gradnja objekata		K202095 Ugradnja elemenata pristupačnosti pješačkih površina		3.3.3.2. Broj ugrađenih elemenata
				K2020916 Spomen obilježje braniteljima		3.3.3.3. Broj izgrađenih spomen obilježja
		202011 Poslovi prijevoza pokojnika		A2020111 Preuzimanje i prijevoz umrlih osoba do patologije ili sudske medicine radi obdukcije		3.3.3.4. Broj obavljenih prijevoza

11. PRAĆENJE I EVALUACIJA

Današnji trendovi razvoja i globalizacije potiču organizacije da u jedinstvenosti i kvaliteti onoga čime se bave, potvrđuju svoju djelotvornost i uspješnost, dakle, organizacije moraju biti sigurne da ono što rade rade dobro, te da to mogu i dokazati. Iz toga razloga praćenje (monitoring) i vrednovanje (evaluacija) planiranih projekata pojedinaca, stručnih skupina, ali i same organizacije te njenih organizacijskih jedinica i njihovih rezultata po utvrđenom kriteriju ili standardu je od iznimne važnosti.

Za uspješnu provedbu Strateškog plana potrebno je razraditi načine praćenja i vrednovanja, tj. kako da se:

- definiraju aktivnosti za kontinuirano praćenje provedbe Strateškog plana;
- definiraju i osiguraju relevantni, mjerljivi, jasni pokazatelji praćenja i vrednovanja provedbe Strateškog plana
- utvrdi metodologija i osigura izrada izvješća (kvartalnih, polugodišnjih, godišnjih)
- standardiziraju obrasci koji dokumentiraju primjenu procedure (upitnici, formulari za evaluaciju, izvještajni formulari)
- osigura da se s rezultatima vrednovanja Strateškog plana upoznaju i da ih koriste svi ključni nositelji
- provede godišnja ocjena napretka u provedbi Strategije, koju treba izraditi prije utvrđivanja proračuna za iduću godinu.

Od iznimne je važnosti za strateško planiranje uspostava sustava koji će pratiti, evaluirati i izvještavati o provedbi strateškog plana. Provedbu strateškog plana potrebno je sustavno i redovito pratiti i mjeriti. Svrha praćenja je pravovremeno uočavanje odstupanja od plana te ocjena hoće li planirane aktivnosti imati željeni učinak na postavljene ciljeve. Sustav praćenja može se u velikoj mjeri uspostaviti kroz sustav unutarnjih financijskih kontrola sukladno predviđenoj metodologiji. Važna komponenta sustava praćenja je izvještavanje. Izvješća o ispunjavanju ciljeva temelje se na kvalitetnom praćenju i sadrže procjene koje trebaju dati odgovore na sljedeća pitanja:

- Može li se uz razumnu razinu sigurnosti očekivati da će se provedba do kraja godine odvijati prema planu?
- Ako ne, zašto i što je potrebno učiniti da bi se plan ostvario?
- Imaju li planirane aktivnosti očekivan učinak na posebne ciljeve?
- Jesu li osigurani svi resursi (administrativni, financijski, organizacijski)?
- Na koji se način provodi koordinacija s drugim nositeljima?
- Ostvaruju li se posebni i opći ciljevi u skladu s očekivanjem?
- Jesu li posebni ciljevi i dalje relevantni za opće ciljeve odnosno hoće li njihov doprinos ostvarenju općih ciljeva biti u skladu s očekivanim rezultatima

Dobro definirani pokazatelji rezultata i učinka olakšavaju sustav praćenja, jer se isti temelji na izvještavanju o tome jesu li realizirane ciljane veličine. Na temelju definiranih pokazatelja rezultata i učinaka omogućit će se vrlo uspješan sustav praćenja, pošto se na temelju navedenih pokazatelja može utvrditi u kojem smjeru se realiziraju ciljane veličine. Sukladno svojim posebnostima, obveznici su obvezni uspostaviti sustav praćenja te odrediti dinamiku izvještavanja kako bi se osigurale informacije o postizanju postavljenih ciljeva.

Za svaki posebni cilj, odnosno način ostvarenja može biti odgovorna samo jedna osoba, s tim da ista osoba može biti odgovorna za provođenje više posebnih ciljeva, odnosno načina ostvarenja strateškog plana. Preporuka je da se kao odgovorne osobe za provođenje posebnih ciljeva imenuju voditelji odsjeka, odnosno za načine ostvarenja ostali službenici. Čelnik ne može biti imenovan odgovornom osobom za provedbu posebnog cilja ili načina ostvarenja, s obzirom da je odgovoran za provedbu cjelokupnog strateškog plana.

Osobe imenovane kao odgovorne za provedbu strateškog plana - odnosno pojedinog posebnog cilja/načina ostvarenja - odgovorne su i za izvršavanje dijela proračuna povezanoga s tim posebnim ciljem/načinom ostvarenja.

Temelj za provedbu sustava praćenja i evaluacije je imenovanje odgovornih osoba za ostvarenje pojedinog posebnog cilja, odnosno donošenje odluke o imenovanju osoba odgovornih za provedbu strateškog plana, te ukoliko je došlo do promjene odgovornih osoba, odluka o prijenosu ovlasti i odgovornosti za upravljanje financijskim sredstvima osiguranim u proračunu za određenu godinu kako bi se povezali ciljevi, programi i financijska sredstva, a ukoliko je došlo do promjene odgovornih osoba za provedbu strateškog plana. Ukoliko odgovornost za izvršenje za neke od posebnih ciljeva odnosno načina ostvarenja nije moguće dodijeliti jednoj osobi to je vjerojatno pokazatelj potrebe preispitivanja postojeće organizacijske odnosno programske klasifikacije.

Upravo za ovaj dio procesa strateškog planiranja od iznimne je važnosti da pokazatelji uspješnosti budu jasni, mjerljivi i nedvosmisleno izraženi. U protivnom mjerenje i nadzor nad njihovom provedbu nisu mogući. Kao prilog sustavu praćenja i evaluacije u nastavku su dati obrasci putem kojih se može vršiti interno praćenje i izvještavanje. Preporuča se da se Izvještaj o provedbi načina ostvarenja strateškog plana provodi na polugodišnjoj i godišnjoj razini, ali Općina Križ može navedene izvještaje koristiti i za potrebe mjesečnog odnosno kvartalnog izvještavanja.

IZVJEŠTAJ O PRAĆENJU PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA										
Opći cilj 1. Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja					DATUM OCJENJIVANJA:					
Posebni cilj	Načini ostvarenja	Odgovorna osoba	Pokazatelj rezultata (output)	Jedinica	Polazna vrijednost	Trenutna vrijednost	Ciljana vrijednost	Način ostvarenja se odvija prema planu DA/NE	Planirana sredstva	Iskorištena sredstva
1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12
1.1. Unaprjeđenje zaštite okoliša i očuvanje prirodnih resursa	1.1.1. Održiv razvoj temeljen na odgovornom ponašanju prema prirodi i okolišu		1.1.1.1. Broj intervencija	Broj						
			1.1.1.2. Površina Općine ugrožena poplavom	Km ²						
			1.1.1.3. Broj saniranih deponija	Broj						
			1.1.1.4. Broj održavanih dvorišta	Broj						
	1.1.2. Poticanje povećanja energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije		1.1.2.1. Broj prijavljenih kvarova	Broj						
			1.1.2.2. Zakupnina i najamnina/računi za energetske usluge	Broj						
			1.1.2.3. Broj obnovljenih rasvjetnih tijela	Broj						
			1.1.2.4. Broj obnovljenih društvenih domova	Broj						
1.2. Razvoj komunalne infrastrukture	1.2.1. Izgradnja sustava vodoopskrbe i		1.2.1.1. Izgrađena slivna odvodnja u m	m						

	odvodnje te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda		1.2.1.2. Rekonstruirana plinska mreža (km)/novi vodovodi (km)	Km/Km						
	1.2.2. Opremanje groblja te izgradnja i uređenje javnih površina		1.2.2.1. Broj intervencija/popravaka	Broj						
			1.2.2.2. Broj intervencija/popravaka i najam opreme	Broj						
			1.2.2.3. Površina (ha)	Ha						
			1.2.2.4. Broj uređenih parkirališta	Broj						
			1.2.2.5. Broj izgrađenih platoa	Broj						
			1.2.2.6. Broj obnovljenih nadstrešnica	Broj						
1.3. Razvoj prometne infrastrukture	1.3.1. Izgradnja i modernizacija nerazvrstanih i lokalnih cesta		1.3.1.1. Broj km saniranih cesta	Km						
			1.3.1.2. Broj km održavanih cesta u zimskom periodu	Km						
			1.3.1.3. Održavane pješačke površine u zimskom periodu	Km						
			1.3.1.4. Kilometri cesta	Km						
			1.3.1.5. Kilometri cesta	Km						
	1.3.2. Rekonstrukcija i modernizacija ostale prometne infrastrukture		1.3.2.1. Broj obnovljenih pješačkih staza	Broj						
			1.3.2.2. Broj izrađenih planova, studija i strategija	Broj						
			1.3.2.3. Broj izrađene dokumentacije	Broj						

			1.3.2.4. Pojačano održavanje nerazvrstanih cesta	m						
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

IZVJEŠTAJ O PRAĆENJU PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA									
Opći cilj 1. Razvijena infrastruktura i okolišno prihvatljiva Općina Križ koja osigurava visoku kvalitetu življenja								DATUM OCJENJIVANJA:	
Posebni cilj	Odgovora osoba	Pokazatelj učinka (outcome)	Jedinica	Polazna vrijednost	Trenutna vrijednost	Ciljana vrijednost	Način ostvarenja se odvija prema planu DA/NE	Planirana sredstva	Iskorištena sredstva
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.1. Unaprjeđenje zaštite okoliša i očuvanje prirodnih resursa		Postotna realizacija aktivnosti unaprjeđenja zaštite okoliša i očuvanja prirodnih resursa	% realizacija						
1.2. Razvoj komunalne infrastrukture		Postotna realizacija provedbe planiranih aktivnosti održavanja, uređenja i izgradnje komunalne infrastrukture	% realizacija (kumulativ)						
1.3. Razvoj prometne infrastrukture		Postotna realizacija provedbe planiranih aktivnosti održavanja, saniranja, uređenja, rekonstrukcije, modernizacije i izgradnje prometne infrastrukture	% realizacija (kumulativ)						

IZVJEŠTAJ O PRAĆENJU PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA										
Opći cilj 2. Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivreda i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama							DATUM OCJENJIVANJA:			
Posebni cilj	Načini ostvarenja	Odgovorna osoba	Pokazatelj rezultata (output)	Jedinica	Polazna vrijednost	Trenutna vrijednost	Ciljana vrijednost	Način ostvarenja se odvija prema planu DANE	Planirana sredstva	Iskorištena sredstva
1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12
2.1. Razvoj ruralnog područja jačanjem poljoprivredne proizvodnje i ulaganjem u revitalizaciju šumskih područja	2.1.1. Stvaranje kapaciteta za obavljanje poljoprivredne djelatnosti		2.1.1.1. Broj osjemenjenih krava i krmača	Broj						
			2.1.1.2. Broj muznih krava	Broj						
			2.1.1.3. Broj subvencija	Broj						
			2.1.1.4. Broj subvencija	Broj						
			2.1.1.5. Duljina izgrađenih poljskih puteva i kanala	m						
			2.1.1.6. Broj subvencija	Broj						
			2.1.1.7. Broj subvencija	Broj						
			2.1.1.8. Broj subvencija	Broj						
2.2. Razvoj konkurentnog	2.2.1.		2.2.1.1. Broj subvencija	Broj						

malog i srednjeg poduzetništva i obrta te razvoj poduzetničke infrastrukture	Unaprjeđenje investicijskog okruženja i poduzetničke klime									
2.3. Razvoj održivog i inovativnog turizma temeljenog na kulturnim i prirodnim vrijednostima	2.3.1. Razvoj turističke ponude i poticanje brendiranja turističkih proizvoda		2.3.1.1. Broj istraživanja	Broj						

IZVJEŠTAJ O PRAĆENJU PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA

Opći cilj 2. Konkurentno malo i srednje poduzetništvo te razvijena poljoprivreda i turizam temeljeni na znanju, kreativnosti i inovacijama								DATUM OCJENJIVANJA:	
Posebni cilj	Odgovora osoba	Pokazatelj učinka (outcome)	Jedinica	Polazna vrijednost	Trenutna vrijednost	Ciljana vrijednost	Način ostvarenja se odvija prema planu DA/NE	Planirana sredstva	Iskorištena sredstva
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2.1. Razvoj ruralnog područja jačanjem poljoprivredne proizvodnje i ulaganjem u revitalizaciju šumskih područja		Postotna realizacija aktivnosti vezanih za unapređenje aspekta poljoprivredne proizvodnje i šumskih područja	% realizacija						
2.2. Razvoj konkurentnog malog i srednjeg poduzetništva i obrta te razvoj poduzetničke infrastrukture		Postotno povećanje poduzetničke aktivnosti na području Općine Križ	% kumulativ						
2.3. Razvoj održivog i inovativnog turizma temeljenog na kulturnim i prirodnim vrijednostima		Postotna realizacija aktivnosti vezanih za razvoj održivog turizma	% realizacija						

IZVJEŠTAJ O PRAĆENJU PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA										
Opći cilj 3. Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora								DATUM OCJENJIVANJA:		
Posebni cilj	Načini ostvarenja	Odgovorna osoba	Pokazatelj rezultata (output)	Jedinica	Polazna vrijednost	Trenutna vrijednost	Ciljana vrijednost	Način ostvarenja se odvija prema planu DA/NE	Planirana sredstva	Iskorištena sredstva
1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12
3.1. Promicanje socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanje organizacija civilnog sektora	3.1.1. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog sektora u kulturi i drugim područjima djelatnosti		3.1.1.1. Broj osoba uključenih u program	Broj						
			3.1.1.2. Broj manifestacija/broj udruga	Broj						
			3.1.1.3. Broj kupljenih knjiga godišnje	Broj						
			3.1.1.4. Broj korisnika	Broj						
			3.1.1.5. Broj programa koji se sufinanciraju	Broj						
			3.1.1.6. Broj programa koji se sufinanciraju	Broj						
			3.1.1.7. Broj programa koji se sufinanciraju	Broj						

			3.1.1.8. Broj vjerskih organizacija kojima se doniraju sredstva	Broj						
			3.1.1.9. Broj korisnika	Broj						
			3.1.1.10. Broj korisnika	Broj						
			3.1.1.11. Povećanje broja novorođene djece	Broj						
			3.1.1.12. Broj korisnika	Broj						
			3.1.1.13. Broj korisnika	Broj						
			3.1.1.14. Broj korisnika	Broj						
			3.1.1.15. Broj akcija	Broj						
			3.1.1.16. Broj korisnika	Broj						
			3.1.1.17. Broj korisnika	Broj						
	3.1.2. Organizacija sportskih manifestacija i poticanje aktivnosti sportskih klubova		3.1.2.1. Broj programa koji se sufinanciraju	Broj						
3.2. Unaprjeđenje učinkovitosti	3.2.1. Unaprjeđenje organizacije i rada		3.2.1.1. Učestalost promjene u donošenju akata lokalnih propisa	Broj						

javne samouprave te jačanje kapaciteta odgojno-obrazovnih zdravstvenih ustanova	Općine Križ te poticanje suradnje s javnim i privatnim sektorom		3.2.1.2. Broj članova Općinskog vijeća	Broj						
			3.2.1.3. Broj održanih izbora	Broj						
			3.2.1.4. Broj mjesnih odbora	Broj						
			3.2.1.5. Broj zaposlenih	Broj						
			3.2.1.6. Broj predmeta u rješavanju i vrijeme rješavanja	Broj						
			3.2.1.7. Broj konzult.usluga i postupak javne nabave	Broj						
			3.2.1.8. Broj nabavljenih digitalnih certifikata	Broj						
			3.2.1.9. Broj zaposlenih	Broj						
			3.2.1.10. Broj nabavljene opreme	Broj						
			3.2.1.11. Broj nabavljene opreme	Broj						
			3.2.1.12. Broj objavljenih oglasa	Broj						
	3.2.2. Podizanje kvalitete predškolskog odgoja		3.2.2.1. Broj djece upisane u redovni program	Broj						
			3.2.2.2. Broj opreme	Broj						
	3.2.3. Podizanje kvalitete osnovnoškolskog i		3.2.3.1. Broj učenika kojima Općina sufinancira prehranu	Broj						

	srednjoškolskog obrazovanja i povećanje jednakog pristupa cjeloživotnom učenju		3.2.3.2. Broj stipendija	Broj						
			3.2.3.3. Broj studenata kojima se sufinancira prijevoz	Broj						
	3.2.4. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti preventivnih i zdravstvenih usluga		3.2.4.1. Broj sufinanciranih djelatnosti	Broj						
			3.2.4.2. Deratizacija /dezinsekcija	Intervencije /ha						
			3.2.4.3. Broj zbrinutih životinja	Broj						
			3.2.4.4. Broj kastriranih životinja	Broj						
3.3. Izgradnja i rekonstrukcija društvene infrastrukture	3.3.1. Izgradnja novih kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova		3.3.1.1. Broj kupljenih zemljišta	Broj						
			3.3.1.2. Broj obnovljenih postojećih objekata Dječjeg vrtića/izgrađenih novih	Broj						
	3.3.2. Izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture namijenjene organizacijama civilnog sektora		3.3.2.1. Broj održavanih domova	Broj						
			3.3.2.2. Broj korisnika prostorija (subjekata)	Broj						
			3.3.2.3. Broj objekata	Broj						
	3.3.3. Pružanje jednakih mogućnosti svim stanovnicima		3.3.3.1. Broj sufinanciranih karata	Broj						
			3.3.3.2. Broj ugrađenih elemenata	Broj						
			3.3.3.3. Broj	Broj						

	Općine Križ		izgrađenih spomen obilježja							
			3.3.3.4. Broj obavljenih prijevoza	Broj						

IZVJEŠTAJ O PRAĆENJU PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA									
Opći cilj 3. Razvijena lokalna zajednica temeljena na promicanju socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanju civilnog i javnog sektora							DATUM OCJENJIVANJA:		
Posebni cilj	Odgovora osoba	Pokazatelj učinka (outcome)	Jedinica	Polazna vrijednost	Trenutna vrijednost	Ciljana vrijednost	Način ostvarenja se odvija prema planu DA/NE	Planirana sredstva	Iskorištena sredstva
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
3.1. Promicanje socijalne uključenosti i odgovornosti te jačanje organizacija civilnog sektora		Postotna realizacija investicijskih aktivnosti vezanih za regeneraciju socijalnog aspekta Općine Križ	% realizacija						
3.2. Unaprjeđenje učinkovitosti javne samouprave te jačanje kapaciteta odgojno-obrazovnih zdravstvenih ustanova		Realizacija aktivnosti vezanih za razvoj i unaprjeđenje institucionalnih te odgojno-obrazovnih i zdravstvenih kapaciteta u Općini Križ	% realizacija (kumulativ)						
3.3. Izgradnja i rekonstrukcija društvene infrastrukture		Postotna realizacija aktivnosti izgradnje i rekonstrukcije društvene infrastrukture	% realizacija						

12. ZAKLJUČAK

Strateški plan Općine Križ vlasništvo je svih mještana Općine te je rezultat rada baziranog na partnerstvu između ključnih dionika razvojnih sektora predmetnog područja i kao takav predstavlja njihov konsenzus oko razvojnog smjera i budućnosti Općine.

Prilikom izrade Strateškog plana postignuto je dublje razumijevanje uloge i značenja ovog dokumenta te je podignuta razina svijesti o aktualnim razvojnim potrebama i ograničenjima s kojima je ovo područje suočeno. Strateški plan detektirao je ključne razvojne pravce te je uspostavio kvalitetnu komunikaciju između svih bitnih ljudi s predmetnog područja što će u budućnosti poslužiti kao „infrastruktura“ za provedbu definirane razvojne politike Općine.

Svrha cjelokupnog procesa strateškog planiranja ogleda se u osiguranju kvalitete života za sve mještane Općine Križ, što upućuje na potrebu unaprijeđenja životnog prostora i infrastrukture, podizanja razine gospodarske konkurentnosti te unaprijeđenja društvenog aspekta i očuvanja okoliša. U svrhu realizacije spomenutog potrebno je kontinuirano raditi na stvaranju pozitivnog okruženja koje će rezultirati poboljšanjem kvalitete okruženja za život u Općini, reduciranjem nezaposlenosti i stvaranjem pozitivne razvojne perspektive područja.

Pred lokalnim vodstvom sada je izazov da sve zacrtane ciljeve razvoja zajednički ostvare, te da u dugom roku vizija razvoja Općine postane realnost. Vizija razvoja konstantno mora biti na umu svih onih koji sudjeluju u razvoju i izgradnji budućnosti Općine.

S vizijom na umu, daje se zaključna misao ovog dokumenta uz nadu da će se ambicije ovog Strateškog plana ostvariti u željenoj mjeri i na korist svih mještana Općine Križ.

13. POPIS TABLICA

Tablica 1. Broj stanovnika Općine Križ	16
Tablica 2. Dobna struktura stanovništva	17
Tablica 3. Prirodno kretanje stanovništva u 2013. godini	19
Tablica 4. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu	19
Tablica 5. Stanovništvo Općine Križ prema vjeri	21
Tablica 6. Stanovništvo prema narodnosti Općine Križ	22
Tablica 7. Ukupan broj stanovnika prema dobi i spolu u Općini Križ	23
Tablica 8. Dobna struktura stanovništva prema popisu iz 2011. godine	24
Tablica 9. Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu i završenoj školi, popis 2011. godine	25
Tablica 10. Privatna kućanstva prema broju članova	26
Tablica 11. Područja ekološke mreže RH na području Općine Križ	37
Tablica 12. Popis zaštićenih kulturnih dobara na području Križ	41
Tablica 13. Kulturna dobra koja se predlažu zaštititi odredbama Prostornog plana na području Općine Križ	42
Tablica 14. Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište na području Općine Križ (stanje na dan 31.12.2016. godine)	44
Tablica 15. Broj poljoprivrednih gospodarstava na području Općine Križ (stanje na dan 31.12.2016. godine)	45
Tablica 16. Brojno stanje domaćih životinja na dan 31.12.2016. godine	45
Tablica 17. Pokazatelji razvijenosti Općine Križ	49
Tablica 18. Zaposleni prema djelatnostima u Općini Križ	50
Tablica 19. Ostvareni izvoz u ZŽ i Općini Križ (u tisućama kuna)	51
Tablica 20. Ostvareni uvoz u ZŽ i Općini Križ (u tisućama kuna)	51
Tablica 21. Bilanca vanjsko – trgovinske razmjene (u tisućama kuna)	52
Tablica 22. Prosječna nezaposlenost u ZŽ i Općini Križ u razdoblju od 2005.-2016.	53
Tablica 23. Ostvareni prihodi/primici Općine Križ za razdoblje 2015. - 2016. godine	69
Tablica 24. Ostvareni rashodi/izdaci Općine Križ za razdoblje 2015. - 2016. godine	71
Tablica 25. Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora – usporedba 2015. i 2016.godine ...	73
Tablica 26. Obveze Općine Križ na dan 31.12.2016.	74
Tablica 27. Vertikalna analiza aktive bilance Općine Križ	75
Tablica 28. Vertikalna analiza pasive bilance Općine Križ	76

14. POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prikaz smanjenja stanovništva Općine Križ od 2001.-2011. godine	17
Grafikon 2. Prikaz vitalnih indeksa (živorodeni/10 umrlih) po pojedinim područjima	18
Grafikon 3. Doseljene osobe prema spolu u ukupnom broju stanovništva Općine Križ	20
Grafikon 4. Dobna struktura stanovništva Općine Križ prema popisu iz 2011. godine	23
Grafikon 5. Prosječna nezaposlenost u Zagrebačkoj županiji u razdoblju od 2005. – 2016. godine	53
Grafikon 6. Prosječna nezaposlenost u Općini Križ u razdoblju od 2005. – 2016.	54

Grafikon 7. Kretanje glavnih izvora prihoda/primitaka u proračunu Općine Križ od 2015.- 2016. godine, u kunama	70
Grafikon 8. Prikaz ukupno ostvarenih prihoda/primitaka i rashoda/izdataka u razdoblju za 2015. – 2016. godinu	72

15. POPIS SLIKA

Slika 1. Smještaj Općine Križ u Zagrebačkoj županiji	15
Slika 2. Smještaj naselja unutar Općine Križ	15
Slika 3. Razvrstane autoceste i ceste na području Općine Križ	28
Slika 4. Natura 2000 u Općini Križ	38
Slika 5. Poduzetnici unutar Poduzetničke zone Križ I.	56
Slika 6. Poduzetnici unutar Poduzetničke zone Križ II.	57